

**A SZENT HÁROMNAP
ZSOLOZSMÁINAK RENDJE**

ORDO OFFICII DIVINI IN TRIDUO SACRO

A SZENT HÁROMNAP ZSOLOZSMÁINAK RENDJE

ORDO OFFICII DIVINI IN TRIDUO SACRO

Kiadja:
GÖDÖLLŐI PREMONTREI PERJELSÉG
2100 Gödöllő, Takács Menyhért út 1.
<http://premontrei.hu>
pius@prem.hu

Felelős kiadó:
Balogh Péter Piusz OPraem

Gödöllő, 2018

Az INTROIBO ALAPÍTVÁNY támogatásával
<http://juventutem.hu/alapitvany>

Nyomtatta a Robinco Nyomda
1088 Budapest, Múzeum krt. 7.

Printed in EU

ISBN 978-615-00-1640-5
ISBN 978-615-00-1641-2 (PDF)

Előhang

EGYHÁZI évünk középpontja a nagyhét, azon belül is a szent háromnap. Minden, ami addig történik, ide vezet, ebben csúcsosodik ki, és minden, ami ezután történik, fölötte elmélkedik, ennek sűrített jelentéstartalmát bontja ki. Nem lehet elégszer hangsúlyozni, mennyire alapvető (lenne) minden földi gondot félretéve a szent cselekményeket helyezni életünk, figyelmünk és időbeosztásunk középpontjába ezekben a napokban. A liturgia erre a maga egyszerű és közvetlen módján szólít: föloldja a szent és a profán lét közti határvonalakat, legalább három nap erejéig szinte meg sem szakad, éjjel és nappal mindent saját összefüggésébe helyez.

A jelen kötet – és előzménye, a szent háromnap szertartásait tartalmazó kiadvány – az erre való fölkészülésben kíván segítséget nyújtani a szent háromnap és húsvét hajnala zsolozsmáinak közlésével. Alapja a római rítus több mint ezer éves rendje, ahogyan azt a hagyományos római szerkönyvek tartalmazták a XX. században bekövetkezett gyökeres átalakításokig. Írott emlékekkel közvetlenül is igazolható, hogy a VIII-IX. században már így ünnepelték a húsvét előtti napokat a pápai bazilikákban, de a rendtartások lényeges vonásai közvetve legkésőbb a IV. századig visszavezethetők. Ezt a tiszteletreméltó hagyományt helyezte vissza jogába, sőt ajánlotta az egész Egyház figyelmébe a reformok után is XVI. Benedek pápa.

A római rítus azonban nem merev egyformaságban, hanem helyi változatok gazdagságában élt egészen a kora újkorig és részben azután is, kifejezésre juttatva ezzel, hogy a római katolikus önanonosság nem megszünteti, hanem kiteljesíti az egyes nemzetek, országok, egyházmegyek, helyi közösségek identitását. A reformációt követő szigorú egységesítés korszakának elmúltával az egyházi vezetés egyre nagyobb megértést mutat e helyi hagyományok, szokások iránt, sőt bátorítja megőrzésüket, újrafelfedezésüket. Jóllehet az elvi támogatás mára még csak néhány szerzetesrend és egyházmegye esetében vezetett jóváhagyott szerkönyvekhez, a szertartásokat kísérő énekanyag addig is megengedi, hogy mintegy népénekként beemeljünk a római keretek közé olyan tételeket és dallamváltozatokat is, amelyek Európa nagyobb részén használatban voltak, még ha a szikárabb Róma-városi gyakorlat mellőzte is őket. Így kerültek a kötetekbe az ősi, XI-XVII. századi magyar liturgikus örökség énekei és dallamváltozatai úgy, ahogyan a leghitelesebb esztergomi kéziratok tartalmazzák őket.

A harmadik sajátosság a népliturgia, azaz XIX–XX. századi liturgikus megújulási mozgalom által ajánlott, majd a II. vatikáni zsinat által fölkarolt *Volksliturgie* eszméje. Ennek jelentősége, hogy a katolikus gyülekezeteket közel kell engedni a liturgiához mint a hitletetemény forrásához, lehetővé kell tenni, hogy vallási életük, lelkeségük elsősorban az Egyház hivatalos, közösségi működéséből táplálkozzék, és segíteni kell, hogy a lelki részvétel mellett énekükkel, mozgásukkal is teljes értékűen bekapcsolódjanak a szent cselekménybe. Ennek azonban akadálya lehet egyrészt a latin nyelv, másrészt a ceremóniális formák és mindenekelőtt a dallamok kidolgozottsága, összetettsége. Ez a feszültség vezetett az elmúlt évtizedekben odáig, hogy úgy tűnt: a liturgia sértetlenségét föl kell áldozni a liturgia megközelíthetősége kedvéért. Éppen Magyarországon azonban körvonalazódott egy másik lehetőség: az eredeti, sértetlen liturgia elérhetővé tétele részleges népnyelvűség és egyszerűbb gregorián dallamok segítségével. A népnyelvűség ebben az esetben nem szorítja ki a szent nyelvet, hanem abból a nyelvezetből merít ihletet, amely bizonyítottan már a középkorban létezett, és méltán lenne „hieratikus magyarnak” nevezhető. Az egyszerűbb dallamok sem szorítják ki az eredeti dallamokat, hanem azok mellett adnak lehetőséget a teljes gyülekezet énekes bekapcsolódására, ráadásul nem újonnan szerzett művek segítségével, hanem a gregorián ének leghagyományosabb, de könnyen elsajátítható stílus- és műfaji rétegeit mozgósítva.

A jelen zsolozsmás kötet valamivel merészebb: a középkori esztergomi hagyományt eredeti állapotában tartalmazza (e témával részletesebben foglalkozik a hátul közölt tanulmány). A szent háromnap legjellemzőbb, úgynevezett sötét zsolozsmáit sok helyen évszázadokon keresztül a világi hívek tartották életben, akik előtt ma is nyitva áll a lehetőség, hogy mintegy közösségben végzett magánimaként, hivatalos jóváhagyás nélkül is fölelevenítsék azt a gyakorlatot, amelyet őseik mintegy félezer évig követtek. Az elérhetőség szempontja sem merül föl annyira élesen, hiszen az éjszakai virrasztásokon óhatatlanul kevesebb, liturgikusan elkötelezettebb és általában hozzáértőbb személy vesz részt. Ők szívesen mélyülnek el jobban a latin nyelvű szövegekben és a nehezebben elsajátítható dallamokban.

Köteteink tehát afféle ajánlások. Gyakorlati példát adnak arra, miként lehetne életre váltani az Egyház által elvileg támogatott három eszmény összehangolását: a hagyományos római rítus megőrzését, a helyi hagyományok ápolását és a népliturgiát.

Ut in omnibus glorificetur Deus!

A KISEBB HÓRÁK RENDJE

Állandó részek

A hórák előtt csendben elimádkozzuk:

PATER noster, qui es in cælis, sanctificétur nomen tuum, advéniat regnum tuum, fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra, panem nostrum cottidiánum da nobis hódie, et dimítte nobis débíta nostra, sicut et nos dimíttimus debítóribus nostris, et ne nos indúcas in tentatiónem, sed líbera nos a malo! Amen.

AVE, María, grátia plena, Dóminus tecum! Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui, Iesus. Sancta María, mater Dei, ora pro nobis peccatóribus nunc et in hora mortis nostræ! Amen.

A prima előtt hozzáfűzzük:

CREDO in Deum, Patrem omnipoténtem, creatórem cæli et terræ. Et in Iesum Christum, Fílium eius únicum, Dóminum nostrum, qui concéptus est de Spíritu Sancto, natus ex María Vírgine, passus sub Póntio Piláto, crucifíxus, mórtuus et sepúltus, descéndit ad ínferos, tértia die resurréxit a mórtuis, ascéndit ad cælos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipoténtis, inde ventúrus est iudicáre vivos et mórtuos. Credo in Spíritum Sanctum, sanctam Ecclésiám cathólicam, sanctórum communiónem, remissiónem peccatórum, carnis resurrectiόnem, vitam ætérnam. Amen.

Ezután fennhangon, de prózában, két félkarban felelgetve, antifóna nélkül imádkozzuk a megfelelő zsoltárokat és/vagy kantikumot, Dicsőség nélkül.

ZSOLTÁROZÁS

Ezek végeztével letérdelünk, és a primától a vesperásig elmondjuk még az 50. zsoltárt, szintén doxológia nélkül:

KÖNYÖRÜLJ rajtam, Isten, *
a te nagy irgalmasságod szerint!

És a te könyörületednek sokasága szerint *
töröld el az én gonoszságomat!

Moss meg engem teljességgel az én gonoszságomból, *
és bűnömből tisztíts meg engem!

Mert ismerem az én gonoszságomat, *
és szemem előtt van az én bűnöm mindenkor.
Ellened, csak teellened vétkeztem, *
és gonoszat cselekedtem a te színed előtt,
Hogy igaznak találtassál beszédedben, *
és győzedelmesnek ítéletedben.
Mert íme, már gonoszságban fogantattam, *
és bűnben fogadott engem anyám.
Pedig te a szívnek igazságát szereted, *
és bölcsességednek titkait kinyilatkoztattad nékem.
Hints meg engem izsóppal, és megtisztulok, *
moss meg engem, és a hónál fehérebb leszek!
Engedd, hogy örömet és vigasságot halljak, *
hogy örvendezzenek megalázott csontjaim!
Fordítsd el orcádat bűneimtől, *
és töröld el minden gonoszságomat!
Tiszta szívet teremts bennem, ó, Isten, *
és az igaz lelket újítsd meg bensőmben!
Ne vess el engem orcád elől, *
és szent lelkedet ne vond meg tőlem!
Add vissza nekem a te üdvösségednek örömét, *
és szükséges lélekkel erősíts meg engem!
Hadd tanítsam meg a bűnösöket a te utaidra, *
és az istentelenek majd megtérnek hozzád!
Szabadíts meg engem a vértől, Isten, én üdvösségemnek Istene, *
és nyelvem magasztalni fogja igazságodat!
Uram, nyisd meg ajkamat, *
és szám a te dicséretedet hirdeti!
Mert nem az áldozatban gyönyörködöl, *
és hiába hozok égőáldozatot, nincsen az tetszésedre.
A töredelmes lélek az Istennek tetsző áldozat, *
a megtört és alázatos szívet, ó, Isten, meg nem veted.
Cselekedjél kegyesen, Uram, Sionnal jóakaratom szerint, *
hogy megépüljenek Jeruzsálemnek falai!
Akkor elfogadod az igazság áldozatát, †
az ajándékokat és az égőáldozatot, *
akkor visznek majd oltárodra áldozati állatot.

A kompletórium után viszont ehelyett a 3. zsoltárt imádkozzuk:

URAM, mely igen megsokasodtak, akik nyomorgatnak engem, *
mily sokan támadnak ellenem!

Sokan mondják énfelőlem: *

Nincs néki szabadulása Istenében.

Pedig, Uram, te fölveltél engem, *

én dicsőségem, ki felmagasztalod az én fejemet.

Fennszóval az Úrhoz kiáltottam, *

és meghallgatott engem az ő szent hegyéről.

Én aludtam, és mély álomban voltam, *

és felkeltem, mert az Úr fölvelt engem.

Nem félek a népek ezreitől, kik megkörményékeztek engem. *

Kelj fel, Uram, szabadíts meg, én Istenem!

Mert te arcul verted mind, akik igaztalanul fordultak ellenem, *

és kitörted a bűnösök fogait.

Az Úré a szabadítás, *

legyen áldásod a te népeden!

A zsoltár befejezése után a Christus factus est graduále szövegét mondjuk prózában, naponta növekvő terjedelemben, azaz nagycsütörtökön:

Krisztus * engedelmes volt értünk mindhalálíg.

Nagypénteken:

Krisztus * engedelmes volt értünk mindhalálíg, mégpedig a keresztnak haláláig.

Nagyszombaton:

Krisztus * engedelmes volt értünk mindhalálíg, mégpedig a keresztnak haláláig, azért az Isten fölmagasztalta őt, és olyan nevet adott néki, mely fölötte áll minden névnek.

Krisztus * engedelmes volt értünk mindhalálíg, mégpedig a keresztnak haláláig.

Kýrie, eléison! Christe, eléison! Kýrie, eléison! Pater noster.

Végig csöndben, majd következik Orémus nélkül, szintén prózában, konklúzió nélkül:

RÉSPICE, quæsumus, Dómine, super hanc famíliam tuam, pro qua Dóminus noster, Iesus Christus non dubitávit mánibus tradi nocéntium, et crucis subíre torméntum!

Vagy magyarul:

TEKINTS le, kérünk, Urunk, a te házad népére, melyért a mi Urunk, Jézus Krisztus nem habozott magát az ártók kezére adni, s a keresztnak kínzóeszközét magára venni!

Príma

53. zsoltár

ISTEN, a te nevedben szabadíts meg engem, *
és a te erőddel ítélj meg engem!

Isten, hallgasd meg imádságomat, *
vedd füleidbe az én szám ígét!

Mert kevészek támadtak ellenem, †
és a hatalmasok üldözték életemet, *
kik nem tartották Istent a szemük előtt.

De íme, az Isten segít engem, *
s az Úr az én lelkem oltalmazója.

Fordítsd vissza a rosszat az én ellenségeimre, *
és szórd széjjel őket igazságod szerint!

Szabad akaratomból szívesen áldozom néked, *
és magasztalom, Uram, →
a te nevedet, mert jó.

Mert minden háborúságból megmentettél engem, *
és ellenségeimre alátekint az én szemem.

118. zsoltár (1–16.)

BOLDOGOK, kik szeplőtelenek az ő útjukon, *
és az Úr törvénye szerint járnak.

Boldogok, kik az ő bizonyosságaira figyelnek, *
teljes szívükből keresik őt,

Akik nem cselekszenek gonoszságot, *
hanem az ő útjaiban járnak.

Te rendelted, *
hogy parancsolataidat híven megőrizzzük.

Bár igazíttatnáak arra utaim, *
hogy megtartsam a te igazságaidat!

Meg nem szégyenülök akkor, *
ha minden parancsolatodat szemem előtt tartom.

Hálát adok néked egyenes szívvel, *
 mert megtanultam a te igazvottnak ítéleteit.
A te igazságaidat megőrizem, *
 ne hagyj el soha engemet!
Hogyan tisztítja meg az ifjú az ő útját? *
 A te szavaidnak megtartása által.
Én teljes szívemből kereslek téged, *
 ne hagyj eltérni engem parancsolataidtól!
Szívembe elrejtettem a te beszédedet, *
 hogy ne vétsek ellened.
Áldott vagy, Uram, *
 taníts meg engem a te igazságaidra!
Én ajkaimmal hirdetem *
 a te szádnak minden ítéleteit.
Gyönyörködöm az útban, mit bizonyosságaid kijelöltek nekem, *
 jobban, mint bármi gazdagságban.
A te parancsolataidban gyakorlom magam, *
 és vigyázom a te utaidat.
A te igazságaidon elmélkedem, *
 el nem felejttem szavaidat.

118. zsoltár (17–32.)

TÉGY jót a te szolgáloddal, eleveníts meg engem, *
 és megőrizem a te szavaidat!
Vedd le a homályt szememről, *
 hogy meglássam csodálatos dolgaidat!
Jövevény vagyok én a földön, *
 a te parancsolataidat ne rejtse el tőlem!
Vágyva vágyik lelkem a te igazságaid után *
 minden időben.
Megfenyítet a kevélyeket, *
 átkozottak, akik parancsolataidtól elhajolnak.
Vedd le rólam a szégyent és a megvetést, *
 mert a te bizonyosságaidat keresem!
Főemberek ülnek össze bár, és ellenem szólnak, *
 szolgál mégis a te igazságaidban gyakorolja magát.
Mert a te bizonyosságaid nekem gyönyörűségem, *
 és igazságaid az én tanácsadóm.
A földhöz tapadt az én lelkem, *
 eleveníts meg engem a te igéd szerint!

Az én utaimat föltártam előtted, és meghallgattál engem, *
 taníts meg engem igazságaidra!
A te igazságaid útját értesd meg velem, *
 és csodálatos dolgaidban gyakorolni fogom magam!
Elernyedte a lelkem kedvetlenségemben, *
 erősíts meg engem igéd szerint!
A gonoszság útját távoztasd el tőlem, *
 könyörületedben adj törvényt nekem!
A valóságnak útját választottam, *
 a te ítéleteidet el nem feledtem.
A te bizonyosságaidhoz ragaszkodom, Uram, *
 ne hagyj megszégyenülni engem!
A te parancsolataid útján futok, *
 ha kitágítod a **szívemet**.

Tercia

118. zsoltár (33–48.)

A DJ törvényt nekem, Uram, a te igazságaid útját, *
 és megtartom azt mindenkor!
Tégy értelmessé, hogy kutassam a te törvényedet, *
 és megőrizzem azt teljes szívemből!
Vezess engem a te parancsolataid ösvényén, *
 mert arra kíváncszom!
Hajtsd az én szívemet a te bizonyosságaidhoz, *
 és ne engedd hajlani telhetetlenségre!
Fordítsd el szemeimet, hogy hiábavalóságra ne nézzenek, *
 a te utadon éltesd engem!
Állítsd szolgád elé a te szavadat, *
 hogy féljelek téged!
Vedd el gyalázatomat, amelytől rettegek, *
 mert ítéleteid kedvesek!
Íme, kíváncszom a te parancsolataid után, *
 kegyes igazságodban eleveníts meg engem!
És szálljon reám, Uram, a te irgalmasságod, *
 a te üdvösséged, miképpen megmondottad!
És akkor megfelelek valóban az engem gyalázóknak, *
 mert bizodalmam van a te beszédedben.

És ne vedd el soha számból az igazság igéjét, *
mert ítéleteidben igen bízam!
És megőrizem törvényedet mindenkor, *
minden időben és örökkön örökké.
És tágas téren járok, *
mert a te parancsolataidat keresem.
És beszélek bizonyosságaidról még királyok előtt is, *
és meg nem szégyenülök.
És parancsolataidon gondolkodom, *
mert megszerettem őket.
És kitárom kezemet parancsolataid felé, miket szeretek, *
és gyakorlom magam igazságaidban.

118. zsoltár (49–64.)

EMLÉKEZZÉL meg ígédrről, mit a te szolgádnak mondottál, *
melyben nékem reménységet adtál!
Megaláztatásomban az vigasztalt engem, *
hogy a te beszéded éltetett.
A kevélyek gúnyolódtak rajtam mindenfelől, *
de én nem hajlottam el a te törvényedről.
Megemlékeztem a te örök ítéleteidről, Uram, *
és megvigasztalódtam.
Felindulás fogott el engem *
a bűnösök miatt, kik elhagyták törvényedet.
Énekemmé lettek a te igazságaid *
zarándokságomnak helyén.
Megemlékezem éjszaka is a te nevedről, Uram, *
és megőrizem törvényedet.
Ez adatott nékem, *
mert parancsolataidat követtem.
Az én osztályrészem te vagy, ó, Uram, *
kimondtam: hogy törvényedet megőrizzem.
Könyörgök a te orcád előtt teljes szívemből, *
könyörülj rajtam beszéded szerint!
Meggondoltam az én utaimat, *
és lábaimat a te bizonyosságaid felé térítem.
Kész vagyok, és nem halasztom, *
hogy parancsolataidat teljesítsem.
A bűnösök kötelei körülfontak engem, *
de törvényedről én el nem feledkeztem.

Az éj közepén is felkelek neked hálát adni *
a te igazvottnak ítéleteiért.
Társa vagyok én mindazoknak, kik téged félnek *
s a te parancsolataidat megőrizik.
A te irgalmasságoddal, Uram, teljes a föld, *
taníts engem igazságaidra!

118. zsoltár (65–80.)

JÓT cselekedtél a te szolgáladdal, Uram, *
a te igéd szerint.
A jóra és a fegyelemre és a tudományra taníts engem, *
mert hiszek a te parancsolataidnak.
Tévelyegtem én, míg meg nem aláztattam, *
de immár megőrizem beszédedet.
Jóságos vagy te, *
jóvottnak taníts engem igazságaidra!
Álnokságot gondoltak a kevélyek ellenem, *
én azonban követem parancsolataidat teljes szívemből.
Megalvadt, mint a tej, az ő szívük, *
én pedig a te törvényeddel gyönyörködtetem magam.
Jó nekem, hogy megaláztál engem, *
hogy megtanuljam igazságaidat.
Többet ér nekem a te szádnak törvénye, *
mint ezernyi arany és ezüst.
A te kezded teremtetted és formált engem, *
tégys értelmessé, hogy megtanuljam parancsolataidat!
Akik félnek téged, látnak engem és örvendeznek, *
mert a te igéidben igen bízom.
Megismertem, Uram, hogy méltányos a te ítéleted, *
és igazságosan aláztál meg engem.
Legyen a te irgalmad vigasztalásomra *
szolgádnak adott szavad szerint!
Szálljon reám a te könyörületességed, hogy éljek, *
mert a te törvényedet örömmel szemlélem!
Szégyenüljenek meg a kevélyek, kik álnokul háborgatnak engem, *
én pedig parancsolataidban gyakorlom magamat!
Forduljanak hozzám, akik téged félnek, *
és bizonyosságaidat megismerték!
Legyen a szívem szeplőtelen a te igazságaidban, *
hogy meg ne szégyenüljek!

Szexta

118. zsoltár (81–96.)

A te üdvöztetésedért emésztődik a lelkem, *
és a te igédben igen bízom.

Szemeim a te szavadért sóvárognak, *
mondván: Mikor vigasztalsz meg engem?

Mert mint a bőr a füstben, olyanná lettem, *
de a te igazságaidat el nem felejtettem.

Mily számosra méred szolgádnak napjait, *
mikor ítéled meg üldözőimet?

Mondtak nekem szép szavakat a hamisak, *
de nem olyan az, mint a te törvényed.

Minden parancsolatod igazság, *
igaztalanul üldöznek, segíts meg engem!

Csaknem végeztek velem e földön, *
de parancsolataidat én mégsem hagytam el.

Irgalmasságod szerint eleveníts meg engem, *
és majd megőrizem a te szádnak bizonyosságait!

Mindörökké, ó, Uram, *
megmarad a te igéd a mennyben.

Nemzedékről nemzedékre a te igazságod, *
megszilárdítottad a földet, és megmarad.

Rendelkezésedhez igazodnak a napok, *
mert neked szolgálnak mindenek.

Ha törvényed nem lett volna én gyönyörűségem, *
megalázottságomban talán már elvesztem volna.

Soha el nem felejttem a te igazságaidat, *
mert azokban elevenítettél meg engem.

Tiéd vagyok én, szabadíts meg engem, *
mert a te igazságaidat keresem!

Vártak rám a bűnösök, hogy elvesztenének engem, *
de én megértettem a te bizonyosságaidat.

Minden tökéletességnek látom véges voltát, *
de a te parancsolatod határtalan.

118. zsoltár (97–112.)

MELY igen szeretem a te törvényedet, Uram, *
azon jár egész nap az én gondolatom!

Ellenségeimnél bölcsőbbé tett a te parancsolatod, *
mert enyém az örökké.

Minden tanítómnál okosabbá lettem, *
mert a te bizonyságaidban elmélkedem.

Többet értettem meg, mint a vének, *
mert a te parancsolataidat kutattam.

Minden gonosz úttól eltiltottam lábamat, *
hogy megőrizzem igéidet.

Ítéleteidtől el nem hajlottam, *
mert te adtad nékem a törvényt.

Mily édes ínyemnek a te szavad, *
méznél édesebb az ajkaimnak!

A te parancsolataidból nyertem értelmet, *
azért gyűlölöm a hazugságnak minden útját.

Lámpás a te igéd az én lépteimnek, *
ösvényeimen világosság.

Megesküdtem, és állni akarom, *
hogy teljesítsem igazvoldnodnak ítéleteit.

Megaláztattam, Uram, szerfölött, *
eleveníts meg engem a te igéd szerint!

Az én számnak önkéntes áldozatait vedd kedvesen, Uram, *
és a te ítéleteidre taníts meg engem!

Kezemben van a lelkem mindenkor, *
de a te törvényedet el nem feledem.

A bűnösök tört vetettek nékem, *
de a te parancsolataidtól el nem tévelyedtem.

Örökségemmé lettek a te bizonyságaid mindörökre, *
mert bennük van az én szívemnek vigassága.

Szívetem arra hajlítottam, hogy igazságaidat megtegyem, *
az örökkévaló jutalomért.

118. zsoltár (113–128.)

GYŰLÖLÖM a megosztott szívűeket, *
és szeretem a te törvényedet.

Te vagy nékem pajzsom s menedékem, *
és a te igédben igen bízom.

Távozzatok el tőlem, ti, rosszakarók, *
 én Istenem parancsolatait vizsgálom!
Végy föl engem ígéreted szerint, és akkor élek, *
 és ne szégyeníts meg engem várakozásomban!
Segíts rajtam, és megszabadulok, *
 és a te igazságaiddal foglalkozom mindenkor!
Elveted mindazokat, akik eltávoztak a te igazságaidtól, *
 mert igaztalan az ő szándékuk.
Félredobod, mint a salakot, a földnek minden bűnösét, *
 azért szeretem a te rendeléseidet.
Szegezd át félelmeddel az én testemet, *
 mert megrettentem a te ítéleteidről!
Jog és igazság szerint cselekedtem, *
 elnyomóimnak ne adj át engem!
Légy kezes a te szolgádért, *
 hogy el ne nyomjanak engem a kevélyek!
Szemeim sóvárognak a te szabadításodért *
 és igazvultodnak megszólalásáért.
Cselekedjél szolgáladdal a te irgalmasságod szerint, *
 és a te igazságaidra taníts meg engem!
Szolgád vagyok én, adj értelmet nekem, *
 hogy tudjam a te bizonyosságaidat!
Ideje a cselekvésnek, Uram, *
 kiforgatják a te törvényedet.
Azért a te parancsolataidat szeretem, *
 jobban az aranynál, színaranynál.
Azért mindenben parancsolataidhoz igazodom, *
 és gyűlölök minden gonosz utat.

Nóna

118. zsoltár (129-144.)

CSODÁLATOSAK a te bizonyosságaid, *
 azért megtartja azokat a lelkem.
A te beszédeidnek feltárulása megvilágosít, *
 és értelmet ad a kicsinyeknek.
Megnyitom a számat, hogy lélegzetet vegyek, *
 a te parancsolataid után kíváncszom.

Tekints reám, és könyörülj rajtam *
 ítéleted szerint, mely azokat illeti, kik nevedet szeretik!
Lépéseimet igazgasd a te beszéded szerint, *
 és ne uralkodjék rajtam semmi gonoszság!
Ments meg engem az emberek rágalmazásától, *
 hogy a te parancsolataidat megőrizzem!
Ragyogtasd fel arcodat a te szolgád fölött, *
 és taníts meg engem igazságaidra!
Szememből a könnyek patakként omlanak, *
 mert nem tartják meg a te törvényedet.
Igaz vagy, Uram, *
 és igaz a te ítéleted.
Bizonyosságaidat igazságban rendelted el, *
 és igen nagy hűségben.
A buzgóság emészt el engem, *
 mert ellenségeim elfeledték a te igéidet.
A te szavad tűzben kipróbált ige, *
 és a te szolgád szereti azt.
Gyermekek vagyok még és megvetett, *
 de igazságaidról el nem feledkezem.
A te igazságod örökkévaló igazság, *
 és a te törvényed valóság.
Zaklatás és szomorúság jut ki részemül, *
 a te parancsolataidban van örömem.
Egyenesek a te bizonyosságaid örökké, *
 értelmet adj nekem, és élek!

118. zsoltár (145–160.)

KIÁLTOK teljes szívemből, hallgass meg engem, Uram, *
 a te igazságaidat keresem!
Hozzád kiáltok, szabadíts meg engem, *
 hogy parancsolataidat megőrizzem.
Megelőztem a hajnalt, és már kiáltok, *
 mert a te igéidben igen bízom.
Még éji órváltás előtt felnyitom a szemem, *
 hogy beszédedről elmélkedjem.
Halljad meg, Uram, hangomat irgalmasságodban, *
 és rendelésed szerint éltesse engem!
Megközelítettek engem rosszakaró üldözőim, *
 kik törvényedtől messze távoztak.

De te, Uram, itt vagy közelemben, *
és hűséges vagy parancsaidban.
Kezdettől fogva tudom bizonyosságaidról, *
hogy örök időkre állítottad őket.
Lássad megalázottságomat, és ragadj ki abból engem, *
mert törvényedről el nem feledkeztem!
Ítéld meg ügyemet és válts ki engem, *
a te ígéreted szerint adj életet nekem!
Távol az istentelenektől a szabadulás, *
mert a te igazságaidat nem keresték.
Nagy a te irgalmasságod, ó, Uram, *
ítéleted szerint adj életet nekem!
Sokan vannak, akik üldöznek engem, és háborgatnak, *
de a te bizonyosságaidtól el nem hajlottam.
Láttam a törvénszegőket, és megundorodtam, *
mert nem tartották meg a te beszédedet.
Lásd, Uram, mert a te parancsolataidat szeretem, *
irgalmasságodban adj életet nekem!
Az igazság a te igéd alapja, *
örökkévaló a te igazvultodnak minden ítélete.

118. zsoltár (161–176.)

A hatalmasok ok nélkül üldöznek engem, *
de nem fél szívem, csak a te igédőtől.
Örvendezem én a te beszédeden, *
mint aki nagy nyereséget talált.
Gyűlölöm és utálom a gonoszságot, *
törvényedet pedig szeretem.
Hétszer napjában dicséretet zengek néked *
a te igazvultodnak ítéleteiről.
Nagy a békességük azoknak, kik törvényedet szeretik, *
és semmi sincs botlásukra.
Várom, Uram, a te szabadításodat, *
és parancsolataidat szeretem.
Megőrizte lelkem a te bizonyosságaidat, *
és igen megszerette azokat.
Megtartottam parancsolataidat és bizonyosságaidat, *
mert színed előtt van minden utam.
Jusson színed elé az én könyörgésem, Uram, *
a te igéd szerint adj értelmet nekem!

Hatoljon fel színed elé az én kérelmem, *
 ígéreted szerint szabadíts meg engem!
Ajkaimról a dicséret éneke árad, *
 ha igazságaidra tanítasz engem.
Nyelvem a te szavadat hirdeti, *
 mert minden parancsolatod igazság.
Legyen a te kezed segítségemre, *
 mert a te parancsolataidat választottam!
Vágyódtam a te üdvözítésedre, Uram, *
 és törvényedben van az én gyönyörűségem.
Él az én lelkem, és dicsér téged, *
 és a te ítéleteid megsegítenek engem.
Mint az elveszett juh, eltévelyedtem, *
 keresd meg szolgálodat, mert parancsolataidról el nem feledkeztem!

Kompletórium

4. zsoltár

MIDŐN segítségül hívlak, →
 hallgass meg engem, én igazságom Istene, *
 ki a szorongatásból tágasságra vezettél engem!
Könyörülj rajtam, *
 és hallgasd meg imádságomat!
Emberek fiai, meddig lesztek keményszívűek, *
 miért szeretitek a hiúságot, és keresitek a hazugságot?
Tudjátok meg, hogy csodát művel az Úr az ő szentjével, *
 az Úr meghallgat engem, mikor hozzá kiáltok!
Haragudjatok bár, de ne vétkezzetek, *
 szálljatok magatokba nyugvóhelyeteken, →
 és elcsöndesedjetek!
Áldozzatok az igazság áldozatát, *
 és bízzatok az Úrban!
Sokan mondják: †
 Valami jót ki mutat immár nekünk? *
 Jelként ragyogtasd fölöttünk, Uram, orcád világosságát!
Ki vigasságot adtál a szívembe, *
 nagyobb, mint övém, mikor boruk és búzájuk →
 bősséggel terem.

Így hát békességben →
alszom és megnyugszom, *
mert ha magam vagyok is, →
te megtartasz, Uram, reménységben.

30. zsoltár (1-6.)

TEBENNED bíztam, Uram, meg nem szégyenülök örökké, *
a te igazságod által szabadíts meg engem!
Hajtsd hozzám füledet, *
siess, hogy kimentsél engem!
Légy nekem oltalmazó Istenem és menedékhelyem, *
hogy szabaddá tégy engem!
Mert erősségem és menedékem vagy te, *
és a te nevedért vezérelsz engem, és gondomat viseled.
Kiviszel engem e törből, melyet elrejtettek nékem, *
mert te vagy oltalmam.
A te kezedbe ajánlom az én lelkemet, *
megváltottál engem, Uram, igazság Istene.

90. zsoltár

AKI a Magasságbelinek oltalmában lakozik, *
s a Mindenható árnyékában marad,
Mondja az Úrnak: Menedékem vagy és váram, *
Istenem, kiben bízom én.
Mert ő szabadít meg a vadászok törétől, *
és a rosszakaró beszédétől.
Vállaival beárnyékozt téged, †
és biztos helyed lesz az ő szárnyai alatt, *
pajzs és páncél az Úrnak hűsége.
Ne félj hát attól, ami éjszaka rettent, *
sem a nappal repülő nyíltól,
Sem a sötétben járó romlástól, *
sem a délidőben pusztító gonosztól!
Ezren hulljanak el bár oldalad mellől, †
és tízezren jobbkezed felől, *
tehozzád azonban nem közelget.
Bizony, meg fogod látni saját szemeddel, *
meglátod a bűnösök fizetségét.
Mivelhogy az Úr a te menedékhelyed, *
és a Magasságbelit választottad oltalmadul,

Azért veszedelem nem érhet téged, *
 és csapás nem közelíthet a te hajlékodhoz.
Mert angyalainak parancsolt felőled, *
 hogy megőrizzenek téged minden utadon.
Kezükben hordoznak téged, *
 hogy kőbe ne üssed lábadat.
Kígyókon és skorpión járhatsz, *
 eltiprod az oroszlánt és a sárkányt.
Megmentem őt, mert ragaszkodik hozzám, *
 fölemelem őt, mert ismeri az én nevemet.
Hozzám kiált, és én meghallgatom őt, †
 a szorongatásban vele vagyok, *
 megmentem, és megdicsőítem őt.
Betöltöm őt hosszú napokkal, *
 és üdvösségemet megmutatom néki.

133. zsoltár

ÍME, áldjátok most az Urat, †
 ti, minden szolgálai az Úrnak, *
 kik az éjjelen át →
 az Úr házában álltok!
Tárjátok kezeiteket a szentély felé, *
 és áldjátok az Urat!
Áldjon meg téged az Úr Sionból, *
 ki a mennyet és a földet alkotá!

Simeon éneke

MOST bocsátod el szolgádat, Uram, *
 a te igéd szerint békességben.
Mert látták szemeim *
 a te üdvösségedet.
Akit rendeltél *
 minden népek színe előtt,
Hogy fény legyen a népek világosságára, *
 és dicsőségére népednek, Izráelnek.

SÖTÉT ZSOLOZSMÁK

Officia tenebrarum

IN CENA DOMINI

ad matutinas in primo nocturno

In principio matutinalis officii hoc servandum est, ut Dómine, lábia non dicatur, nec Deus, in adiutórium, **sed tantum antiphona** Zelus domus tuæ **cum psalmo** Salvum me fac **sine** Glória Patri. **Versus** dicatur subtrahendo finem. Lector non petat benedictionem, nec finem solitum faciat, sed de ipsa lectione finem terminet. Luminaria vero ad singulos psalmos extinguantur. Ad primam non dicatur Deus, in adiutórium, **sed tantum psalmi**: Deus, in nómine; Beáti immaculáti; Retribue; Laudáte Dóminum, omnes gentes **sine** Glória Patri **sub silentio**, et prosternat se unusquisque in terram, et dicat Pater noster, **psalmum** Miserére mei, Deus et orationem Réspice, Dómine. Sicque **tercia, sexta et nona in illa die et in Parasceve et in Sabbato Sancto fiat. Ad vesperam vero cantetur antiphona.**

Antiphona · 8c1

Ze-lus do-mus tu - æ * com-é - dit me, et op-pró-bri - a

ex-probrán- ti - um ti - bi ce - ci - dé- runt su- per me.

E u o u a e.

Psalmus 68.

SALVUM me fac, **Deus**, *
quóniam intravérunt aquæ usque ad *ánimam* **meam**!

Infixus sum in limo **profúndi**, *
et non *est* **substántia**.

Veni in altitúdinem **maris**, *
et tempésta **demérsit** me.

Laborávi clamans, raucæ factæ sunt fauces **meæ**, *
defecérunt óculi mei, dum spero in *Deum* **meum**.

Multiplicáti sunt super capíllos cápitis **mei**, *
qui odérunt *me* **gratis**.

Confortáti sunt, qui persecúti sunt me, inimíci mei **iniúste**, *
 quæ non rápui, tunc **exsolvébam**.
Deus, tu scis insipiéntiam **meam**, *
 et delicta mea a te non **sunt abscondita**.
Non erubéscant in me, qui expéctant te, **Dómine**, *
 Dómine **virtútum**!
Non confundántur **super** me, *
 qui quærun't te, **Deus Israel**;
Quóniam propter te sustínui oppróbrium, *
 opéruit confúsió **faciem meam**!
Extráneus factus sum frátribus **meis**, *
 et peregrínus fíliis **matris meæ**;
Quóniam zelus domus tuæ comédit me, *
 et oppróbria exprobrántium tibi cecidérunt **super** me;
Et opéruí in ieiúnio ánimam **meam**, *
 et factum est in oppróbrium **mihi**;
Et pósui vestiméntum meum cilícium, *
 et factus sum illis in **parábolam**.
Advérsum me loquebántur, qui sedébant in **porta**, *
 et in me psallébant, qui bibébant **vinum**.
Ego vero oratiónem meam ad te, **Dómine**, *
 tempus beneplácti, **Deus**.
In multítudine misericórdiæ tuæ exáudi me, *
 in veritáte **salútis tuæ**!
Eripe me de luto, ut non infígar, *
 líbera me ab iis, qui odérunt me, et de profúndis **aquárum**!
Non me demérgat tempésta aquæ, †
 neque absórbeat me profúndum, *
 neque úrgeat super me púteus os **suum**!
Exáudi me, Dómine, quóniam benígna est misericórdia **tua**, *
 secúndum multítudinem miseratiónum tuárum **respice in** me;
Et ne avértas faciém tuam a púero **tuo**, *
 quóniam tríbulor, velóciter **exáudi** me!
Inténde ánimæ meæ et líbera **eam**, *
 propter inimícos meos **éripe** me!
Tu scis impropérium meum et confusiónem **meam** *
 et reveréntiam **meam**.
In conspéctu tuo sunt omnes, qui tríbulant me, *
 impropérium exspectávit cor meum **et misériam**;

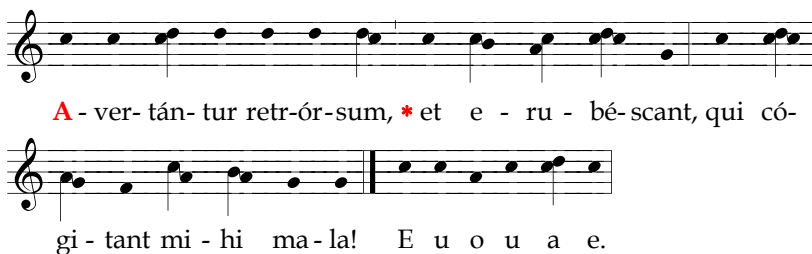
Et sustínui, qui simul contristarétur, et non **fuit**, *
et qui consolarétur, et *non invéni*;
Et dedérunt in escam **meam** fel, *
et in siti mea potavérunt *me acéto*.
Fiat mensa eórum coram ipsis in **lâqueum** *
et in retributiónes *et in scándalum*!
Obscuréntur óculi eórum, ne **vídeant**, *
et dorsum eórum *semper incúrva*!
Effúnde super eos iram **tuam**, *
et furor iræ tuæ *comprehéndat eos*!
Fiat habitátio eórum **desérta**, *
et in tabernáculis eórum non sit, *qui inhábitet*;
Quóniam, quem tu percussísti, *persecúti sunt*, *
et super dolórem vúlnerum meórum *addidérunt*!
Appóne iniquitátem super iniquitátem eórum, *
et non intrent in iustítiam **tuam**!
Deleántur de libro **vivéntium**, *
et cum iustis *non scribántur*!
Ego sum pauper et **dolens**, *
salus tua, *Deus, suscépit me*.
Laudábo nomen Dei cum **cántico**, *
et magnificábo *eum in laude*;
Et placébit Deo super vítulum **novéllum**, *
córnua *producéntem et úngulas*.
Vídeant páuperes et **læténtur**, *
quéríte Deum, et vivet *ánima vestra*;
Quóniam exaudivit páuperes **Dóminus**, *
et vinctos suos *non despéxit*!
Laudent illum cæli et **terra**, *
mare et ómnia reptília *in eis*;
Quóniam Deus salvam fáciat **Sion**, *
et ædificabúntur civitátes **Iuda**;
Et inhabitábunt **ibi**, *
et hereditáte *acquírent eam*;
Et semen servórum eius possidébit *eam*, *
et qui díligunt nomen eius, *habitábunt in ea*.

Antiphona

Ze-lus do-mus tu - æ com-é - dit me, et op-pró-bri - a
ex-probrán- ti - um ti - bi ce - ci - dé - runt su - per me.

Antiphona · 8c1

A - ver- tán- tur retr-ór-sum, * et e - ru - bé-scant, qui có-
gi - tant mi - hi ma - la! E u o u a e.

Psalmus 69.

DEUS, in adiutórium meum **inténde**, *
Dómine, ad adiuvándum *me* **festína**!

Confundántur et revereántur, *
qui quærunt *ánimam meam*!

Avertántur retrórsum et erubéscant, *
qui volunt *mihi mala*!

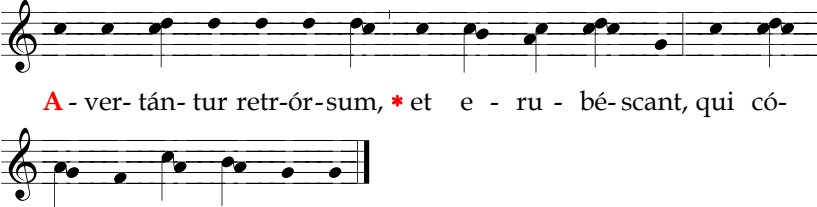
Avertántur statim erubescéntes, *
qui dicunt mihi: *Euge, euge*!

Exsúltent et læténtur in te omnes, qui **quærunt** te, *
et dicant semper: Magnificétur Dóminus, qui diligunt *salutáre tuum*!

Ego vero egénus et **pauper** sum, *
Deus, *ádiuva* me!

Adiútor meus et liberátor meus **es** tu, *
Dómine, *ne moréris*!

Antiphona

A - ver- tán- tur retr-ór-sum, * et e - ru - bé-scant, qui có-
gi - tant mi - hi ma - la!

Antiphona · 8a

De- us me- us, * é - ri - pe me de ma- nu pec- ca - tó - ris!
E u o u a e.

Psalmus 70.

In te, Dómine, sperávi, non confúndar in ætérnum, *
in iustítia tua libera me et éripe me!

Inclína ad me aurem tuam, *
(!) et salva me!

Esto mihi in Deum protectórem et in locum munítum, *
ut saluum me fácias;

Quóniam firmaméntum meum *
et refúgium meum es tu!

Deus meus, éripe me de manu peccatóris, *
et de manu contra legem agéntis et iníqui;

Quóniam tu es patiéntia mea, Dómine, *
Dómine, spes mea a iuventúte mea!

In te confirmátus sum ex útero, *
de ventre matris meæ tu es protéctor meus.

In te cantátio mea semper, †
tamquam prodígium factus sum multis, *
et tu adiutor fortis.

Repleátur os meum laude, ut cantem glóriam tuam, *
tota die magnitúdinem tuam!

Ne proiças me in témpore senectútis, *
 cum defécerit virtus mea, ne *derelínquas* me;
Quia dixerunt inimíci mei **mihi**, *
 et qui custodiébant ánimam meam, consílium fecérunt in **unum**;
Dicéntes: Deus derelíquit eum, †
 persequímini et comprehéndite **eum**, *
 quia non est, *qui erípiat*!
Deus, ne elongéris **a** me, *
 Deus meus, in auxílium *meum* **réspice**!
Confundántur et deficiant detrahéntes ánimæ **meæ**, *
 operiántur confusióne et pudóre, qui quærunt *mala* **mihi**!
Ego autem semper sperábo, *
 et adiíciam super omnem *laudem* **tuam**.
Os meum annuntiábit iustítiam **tuam**, *
 tota die salutáre **tuum**;
Quóniam non cognóvi litteratúram, introibo in poténtias **Dómini**, *
 Dómine, memorábor iustítiae tuæ **solíus**.
Deus, docuísti me a iuventúte **mea**, *
 et usque nunc pronuntiábo mirábília **tua**;
Et usque in senéctam et **sénium**, *
 Deus, ne *derelínquas* me;
Donec annúntiem bráchium **tuum** *
 generatióni omni, *quæ ventúra* est!
Poténtiam tuam et iustítiam tuam, Deus, †
 usque in altíssima, quæ fecísti **magnália**. *
 Deus, quis *símilis* **tibi**?
Quantas ostendísti mihi tribulatiónes multas et malas, †
 et convérsus vivificásti me, *
 et de abýssis terræ iterum *reduxísti* me!
Multiplicásti magnificéntiam **tuam**, *
 et convérsus consolátus **es** me.
Nam et ego confitébor tibi in vasis psalmi veritátem **tuam**, *
 Deus, psallam tibi in cíthara, *sanctus* **Israel**.
Exsultábunt lábia mea, cum cantávero **tibi**, *
 et ánima mea, quam *redemísti*;
Sed et lingua mea tota die meditábitur iustítiam **tuam**, *
 cum confúsi et revériti fúerint, qui quærunt *mala* **mihi**.

Antiphona

De-us me-us, é - ri - pe me de ma-nu pec-ca - tó - ris!

Versiculus

¶. Homo pacis meæ, in quo sperábam.

¶. Ampliávit super me supplantatióem.

Lamentatio I.

Et factum est, postquam in ca - pti - vi - tá - tem re - dú-ctus

est Is - ra - el, et Ie - rú - sa - lem de - sér - ta est, se - dit

Ie - re - mí - as flens, et planxit la - men - ta - ti - ó - nem hanc

in Ie - rú - sa - lem, et di - xit: **A** - leph.

Quó-mo-do se-det so - la cí - vi - tas ple - na pó - pu - lo,

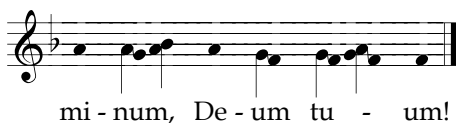
fa - cta est, qua-si ví - du - a, dó - mi - na gén - ti - um,

príncipe provin - ci - á - rum fa - cta est sub tri - bú - to.

Beth. Plorans plo-rá - vit in no - cte, et lá-
cri-mæ e - ius in ma - xíl - lis e - ius; non est, qui con-so-
lé - tur e - am ex ó-mni-bus ca - ris e - ius. Omnes
a - mí - ci e - ius spre - vé - runt e - am, et fa - cti sunt
e - i in - i - mí - ci. **Gi - mel.** Mi - grá - vit
Iu - da propter af - fli - cti - ó - nem, et mul - ti - tú - di - nem
ser - vi - tú - tis, ha - bi - tá - vit in - ter gentes, nec in -
vé - nit ré - qui - em. Omnes per - se - cu - tó - res e - ius
ap - pre - hen - dé - runt e - am in - ter an - gú - sti - as.
Ie - rú - sa - lem, Ie - rú - sa - lem, con - vér - te - re ad Dó -

Responsorium · 8

In mon - te * O - li - vé - ti o - rá - vi ad

Pa - trem: * Pa - ter, si fí - e - ri pot - est, tránse-

at a me ca - lix i - ste! Spí - ri - tus qui-dem

promptus est, ca - ro au-tem in - fír - ma, fi - at

vo - lún - tas tu - a! ✠. Ve-rúm-ta-men

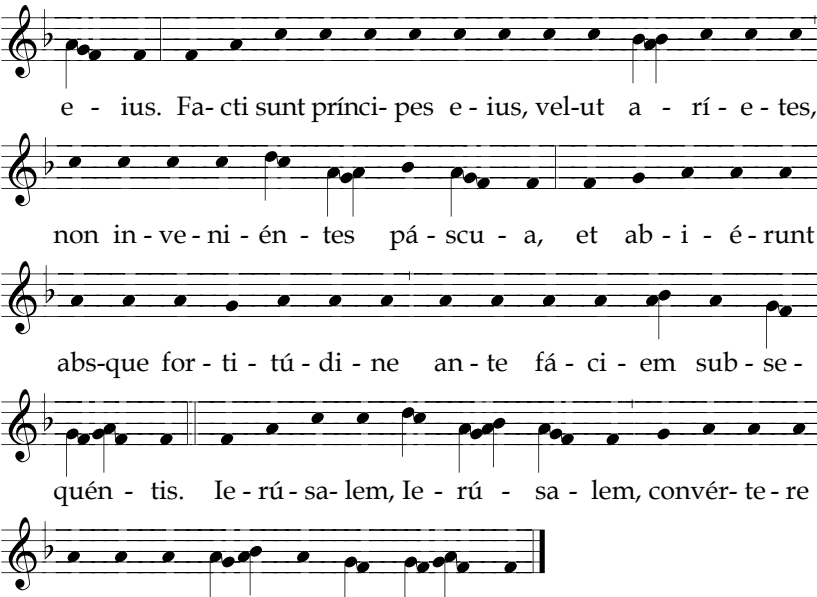
non, sic-ut e - go vo - lo, sed sic - ut tu

vis. Pa - ter.

Lamentatio II.

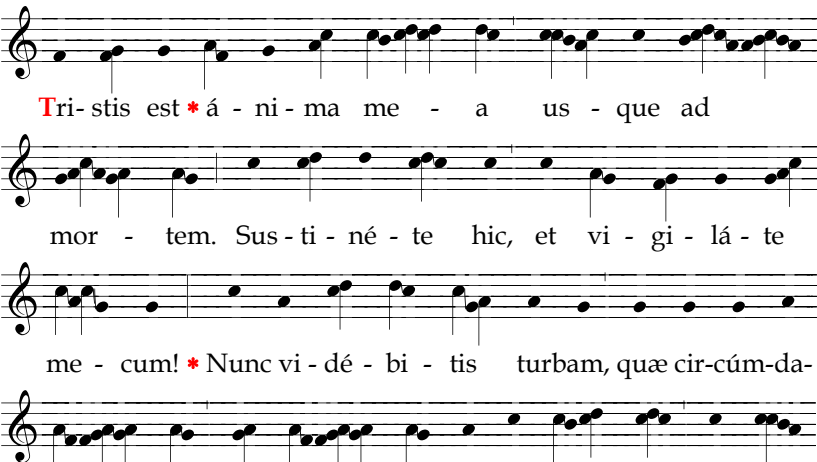
De - leth. Vi - æ Si - on lu - gent, e - o

quod non sint, qui vé-ni-ant ad soll-e-mni-tá-tem. Omnes
por-tæ e-ius de-strúctæ, sa-cer-dó-tes e-ius ge-
mén-tes, vír-gi-nes e-ius squáli-dæ, et i-psa op-prés-sa
a-ma-ri-tú-di-ne. **H**ee. Fa-cti sunt
ho-stes e-ius in cá-pi-te, in-i-mí-ci il-lí-us
lo-cu-ple-tá-ti sunt, qui-a Dó-mi-nus lo-cú-tus est
su-per e-am, propter multi-tú-di-nem in-i-qui-tá-tum
e-ius. Pár-vu-li e-ius du-cti sunt in ca-pti-vi-tá-tem
an-te fá-ci-em tri-bu-lán-tis. **V**a-v.
Et e-gréssus est a fí-li-a Si-on o-mnis de-cor

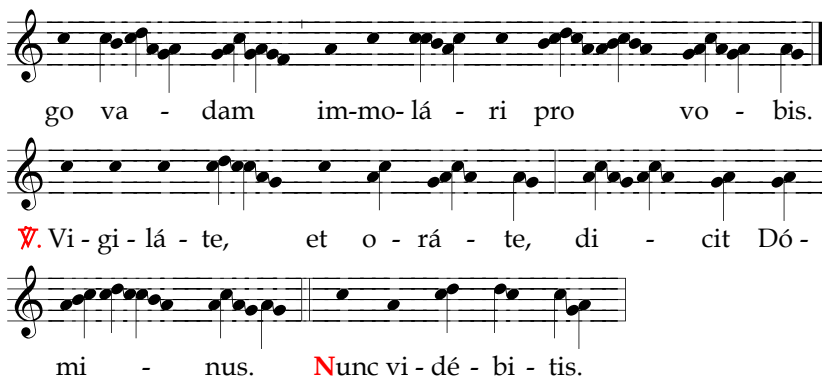

e - ius. Fa-cti sunt prínci-pes e - ius, vel-ut a - rí - e - tes,
 non in - ve - ni - én - tes pá - scu - a, et ab - i - é - runt
 abs-que for - ti - tú - di - ne an - te fá - ci - em sub - se -
 quén - tis. le - rú - sa - lem, le - rú - sa - lem, convér - te - re
 ad Dó - mi - num, De - um tu - um!

Responsorium · 8

Tri - stis est * á - ni - ma me - a us - que ad
 mor - tem. Sus - ti - né - te hic, et vi - gi - lá - te
 me - cum! * Nunc vi - dé - bi - tis turbam, quæ cir - cūm - da -
 bit me, vos fu - gam ca - pi - é - tis, et e -

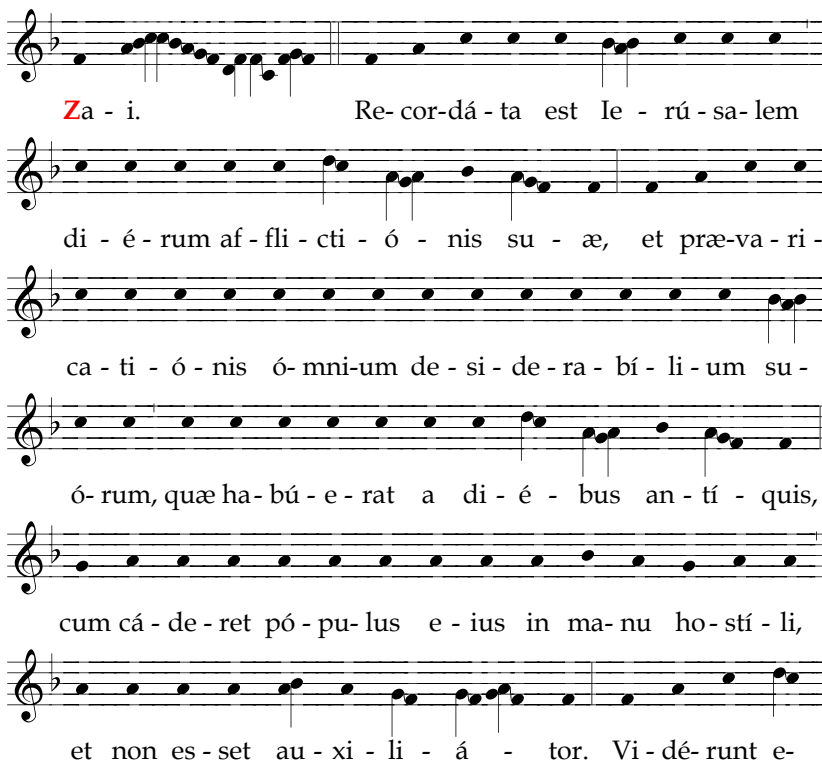

go va - dam im-mo-lá - ri pro vo - bis.

V. Vi - gi - lá - te, et o - rá - te, di - cit Dó -

mi - nus. **Nunc** vi - dé - bi - tis.

Lamentatio III.

Za - i. Re-cor-dá - ta est Ie - rú - sa - lem

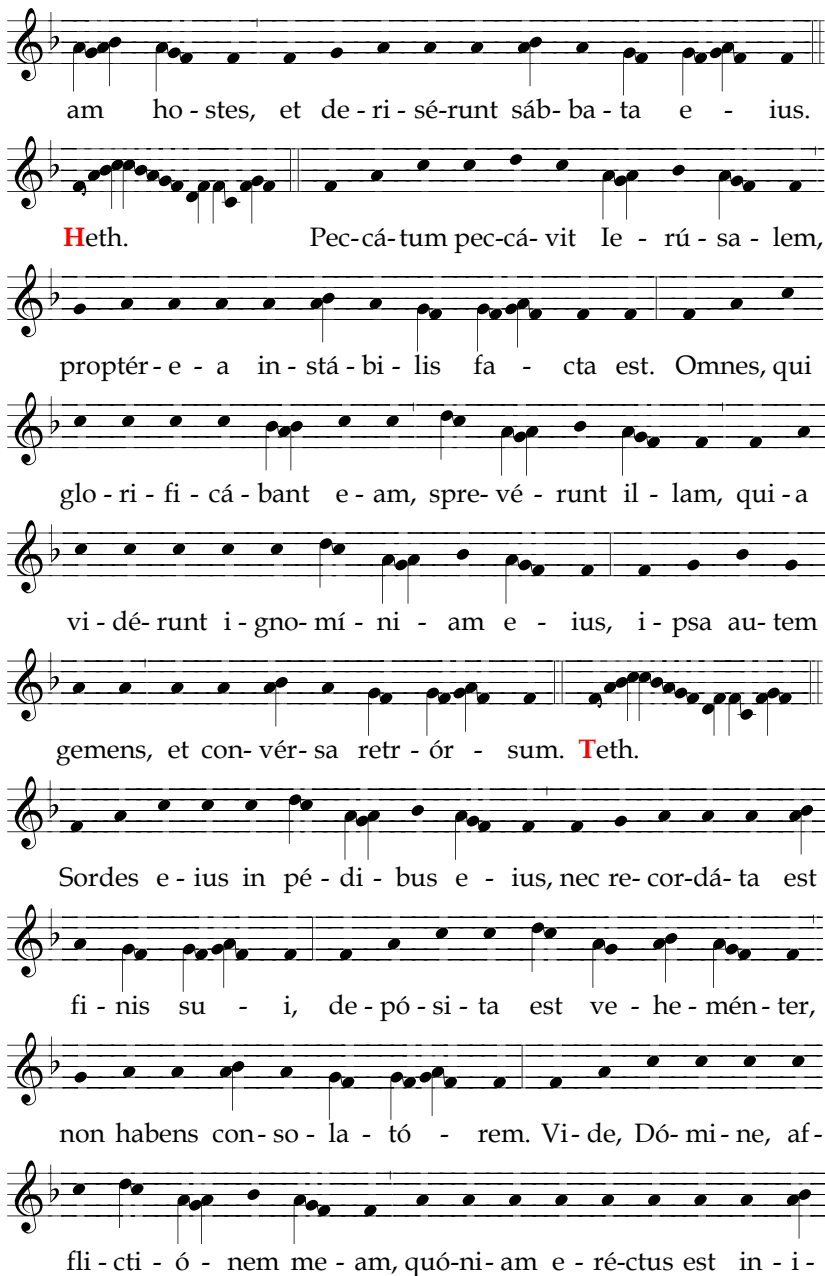
di - é - rum af - fli - cti - ó - nis su - æ, et præ-va - ri -

ca - ti - ó - nis ó-mni-um de - si - de - ra - bí - li - um su -

ó - rum, quæ ha - bú - e - rat a di - é - bus an - tí - quis,

cum cá - de - ret pó - pu - lus e - ius in ma - nu ho - stí - li,

et non es - set au - xi - li - á - tor. Vi - dé - runt e -

am ho - stes, et de - ri - sé - runt sá - ba - ta e - ius.

Heth. Pec - cá - tum pec - cá - vit le - rú - sa - lem,

proptér - e - a in - stá - bi - lis fa - cta est. Omnes, qui

glo - ri - fi - cá - bant e - am, spre - vé - runt il - lam, qui - a

vi - dé - runt i - gno - mí - ni - am e - ius, i - psa au - tem

gemens, et con - vér - sa retr - ór - sum. **Teth.**

Sordes e - ius in pé - di - bus e - ius, nec re - cor - dá - ta est

fi - nis su - i, de - pó - si - ta est ve - he - mén - ter,

non habens con - so - la - tó - rem. Vi - de, Dó - mi - ne, af -

fli - cti - ó - nem me - am, quó - ni - am e - ré - ctus est in - i -

mí - cus me - us! Ie - rú - sa - lem, Ie - rú - sa - lem,
con-vér - te - re ad Dó - mi - num, De - um tu - um!

Responsorium · 5

Ec - ce, * ví - di - mus e - um, non ha - bén - tem spé -
ci - em, ne - que de - có - rem, a - spé - ctus
e - ius in e - o non est. Hic pec -
cá - ta no - stra por - tá - vit, et pro no - bis
do - lens, i - pse au - tem vul - ne - rá - tus est
pro - pter in - i - qui - tá - tes no - stras, * cu - ius li -
vó - re sa - ná - ti su - mus. Ve - re

languó-res no-stros i - pse ábs - tu - lit, et in - fir-mi-
 tá - tes no-stras i - pse por - tá - vit. **Cu** - ius.
Ec - ce.

In secundo nocturno

Antiphona · 5a

Li - be - rá - vit * Dó-mi- nus páu-pe - rem a pot-én - te:
 et ín - o - pem, cu - i non e - rat ad-iú- tor. E u o u a e.

Psalmus 71.

DEUS, iudícium *tuum* regi da, *
 et iustítiam tuam *fílio* regis;
Iudicáre pópulum tuum *in iustítia*, *
 et páuperes tuos **in** iudício!
Suscípiant montes *pacem* pópulo, *
 et **colles** iustítiam!
Iudicábit páuperes pópuli et salvos fáciet *fílios* páuperum, *
 et humiliábit calumniatórem;
Et permanébit cum sole et *ante* lunam *
 in generatióne et generatióne.
Descéndet sicut plúvia *in vellus*, *
 et sicut stillicidia stillántia **super** terram.

et ín - o - pem, cu - i non e - rat ad-iú - tor.

Antiphona · 8c1

Co - gi - ta - vé - runt ím - pi - i, * et lo - cú - ti sunt ne - quí -

ti - am, in - i - qui - tá - tem in ex - cél - so lo - cú - ti sunt.

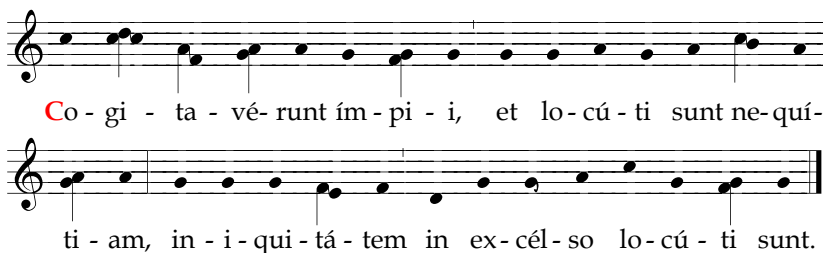
E u o u a e.

Psalmus 72.

QUAM bonus Israel **Deus**, *
his, qui *recto sunt corde!*
Mei autem pæne moti sunt **pedes**, *
pæne effúsi sunt *gressus mei*;
Quia zelávi super iníquos *
pacem peccatórum **videns**;
Quia non est respéctus morti eórum, *
et firmaméntum in plaga eórum.
In labóre hóminum **non** sunt, *
et cum homínibus non flagellabúntur.
Ideo ténuít eos **supérbia**, *
opérti sunt iniquitáte et impietáte **sua**.
Pródiit quasi ex ádipe iníquitas eórum, *
transiérunt in *afféctum cordis*.
Cogitavérunt et locúti sunt **nequíti**am, *
iniquitátem in excélso **locúti** sunt.
Posuérunt in cælum os **suum**, *
et lingua eórum transívit in **terra**.
Ideo convertétur pópulus **meus** hic, *
et dies pleni inveniéntur in **eis**;

Et dixerunt: Quómodo scit **Deus**, *
 et si est sciéntia *in excéls*o?
Ecce, ipsi peccatóres et abundántes in **sæ**culo *
 obtinuérunt *divítias*;
Et dixi: Ergo sine causa iustificávi cor **meum**, *
 et lavi inter innocéntes *manus meas*;
Et fui flagellátus tota **die**, *
 et castigatio mea in *matutínis*.
Si dicébam: Narrábo sic, *
 ecce, natiónem filiórum tuórum *reprobávi*.
Existimábam, ut cognóscerem hoc, *
 labor est **ante** me.
Donec intrem in sanctuárium **Dei**, *
 et intélligam in novíssimis *eórum*.
Verútamen propter dolos posuísti **eis**, *
 deiecísti eos, dum *allev*aréntur.
Quómodo facti sunt in desolatiónem, súbito defecérunt, *
 periérunt propter iniquitátem **suam**!
Velut sómnum surgéntium, **Dómine**, *
 in civitáte tua imáginem ipsórum ad *níhilum* **ré**diges;
Quia inflammátum est cor meum, et renes mei commutáti sunt, *
 et ego ad *níhilum* redáctus sum *et nescívi*;
Ut iumentum factus sum apud te, *
 et ego *semper* **tecum**.
Tenuísti manum dexteram meam, †
 et in voluntáte tua deduxísti me, *
 et cum glória *suscepísti* me.
Quid enim mihi est in **cæ**lo, *
 et a te quid vólui *super* **terram**?
Defécit caro mea et cor **meum**, *
 Deus cordis mei, et pars mea Deus *in ætérnum*;
Quia ecce, qui elóngant se a te, *períbunt*, *
 perdidísti omnes, qui fornicántur **abs** te.
Mihi autem adhærére Deo **bonum** est, *
 pónere in Dómino Deo *spem* **meam**;
Ut annúntiem omnes prædicatiónes **tuas** *
 in portis *filix* **Sion**.

Antiphona

Antiphona · 1g3

Psalmus 73.

UT quid, Deus, repulisti in finem, *
irátus est furor tuus super oves páscae tuæ?

Memor esto congregatiónis tuæ, *
quam possedisti ab *iní*tio!

Redemisti virgam hereditátis tuæ, *
mons Sion, in quo habitasti *in* eo.

Leva manus tuas in supérbias eórum in finem, *
quanta malignátus est inimicus *in* sancto;

Et gloriáti sunt, **qui** odérunt te, *
in médio sollemnítatis tuæ!

Posuérunt signa sua signa, *
et non cognovérunt sicut in éxitu *super* summum.

Quasi in silva lignórum secúribus excidérunt iánuas eius *in* idípsum, *
in secúri et áscia deiecérunt eam.

Incendérunt igni sanctuárium tuum, *
in terra polluéruntabernáculum nóminis tui.

Dixerunt in corde suo cognátio eórum *simul*: *
Quiéscere faciámus omnes dies festos Dei *a* terra!

Signa nostra non vídimus, iam non **est** prophéta, *
et nos non cognóscet **ám**plius.

Usquequo, Deus, impropérabit **inimí**cus, *
irritat adversárius nomen tuum *in finem*?

Ut quid avértis manum tuam et **dé**xteram **tuam**, *
de médio sinu tuo *in finem*?

Deus autem rex noster **ante** **sæ**cula, *
operátus est salútem in médio **terræ**.

Tu confirmásti in virtúte **tua mare**, *
contribulásti cápita draconum *in aquis*.

Tu confregisti cápita draconis, *
dedísti eum escam pópulis **Æthi**opum.

Tu dirupísti fontes **et torrén**tes, *
tu siccásti flúvios **E**than.

Tuus est dies et **tua est** nox, *
tu fabricátus es auróram *et solem*.

Tu fecísti omnes **tér**minos **terræ**, *
aestátem et ver tu plasmásti **ea**.

Memor esto huius, inimícus impropérávit **Dó**mino, *
et pópulus insípiens incitávit nomen **tuum**!

Ne tradas béstiis ánimas confiténtes **tibi**, *
et ánimas páuperum tuórum ne obliviscáris *in finem*!

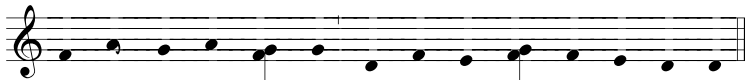
Réspice in testaméntum **tuum**, *
quia repléti sunt, qui obscuráti sunt terræ dómibus *iniquitátum*!

Ne avertátur húmilis **factus confú**sus! *
pauper et inops laudábunt nomen **tuum**.

Exsúrge, Deus, iúdica causam tuam, †
memor esto impropériórum tuórum *
eórum, quæ ab insipiénte sunt *tota die*!

Ne obliviscáris voces inimicórum tuórum, *
supérbia eórum, qui te odérunt, *ascéndit semper*!

Antiphona

Ex- súr- ge, Dó- mi- ne, et iú- di- ca causam me- am!

Versiculus

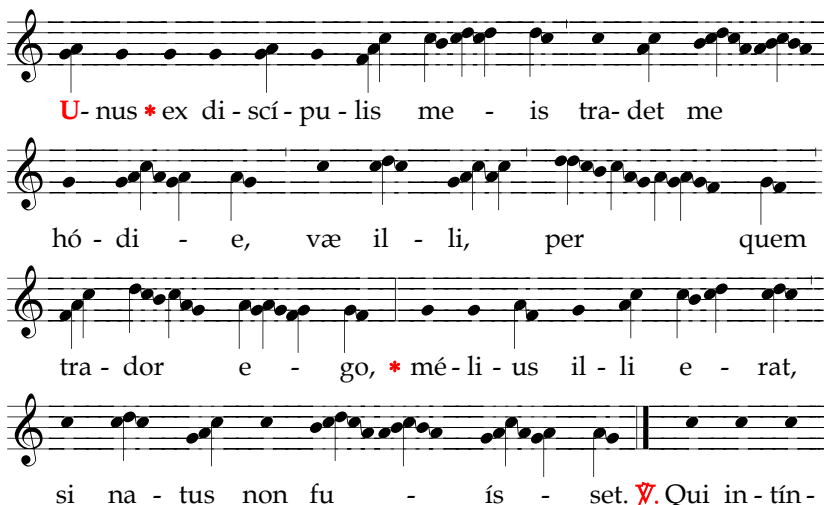
℣. Deus meus, éripe me de manu peccatóris!

℟. Et de manu contra legem agéntis et iníqui.

Lectio IV.

EXÁUDI, Deus, oratióem meam, dum *tribulor* · a timóre inimíci érue *ánimam* **meam**! Sæviérunt inimíci *in* **mártyres**. Quid orábat ista vox *córpore* **Christi**? Hoc orábat · ut erueréntur ab inimícis · et non eos possent occídere *inimíci*. Ergo exaudíti *non* sunt · quia occísi sunt · et deséruiť Deus contrítos corde servos suos · et sperántes *in se* **despéxit**? **Absit**. Quis enim invocávit *Dóminum* · et **derelíctus** est? Quis sperávit *in eo* · et *desértus est ab eo*? Exaudiebántur et occidebántur · et tamen ab inimícis *eruebántur*. Alii timéntes, consentiébant et vivébant · et tamen ab inimícis ipsi *absorbebántur*. Inde est et illa vox gratulatióis: Fórsitan vivos *absorbuí*sses nos. Multi *absórupti* · et vivi *absórupti* · multi *absórupti*, et **mórtui**. Qui putavérunt esse inánem fidem Christiánam · mórtui *absórupti* sunt · qui autem, sciéntes esse veram prædicatióem Evangélli · Christum esse Dei Fílium sciéntes · et hoc credéntes · et hoc intus tenéntes · cessérunt tamen dolóribus · et idólis sacrificavérunt · vivi *sunt absórupti*. Illi *absórupti*, quia *mórtui* · illi autem, quia *absórupti*, **mórtui**. Non enim *absórupti* vívere potuérunt · quamvis vivi *absorberéntur*.

Responsorium · 8

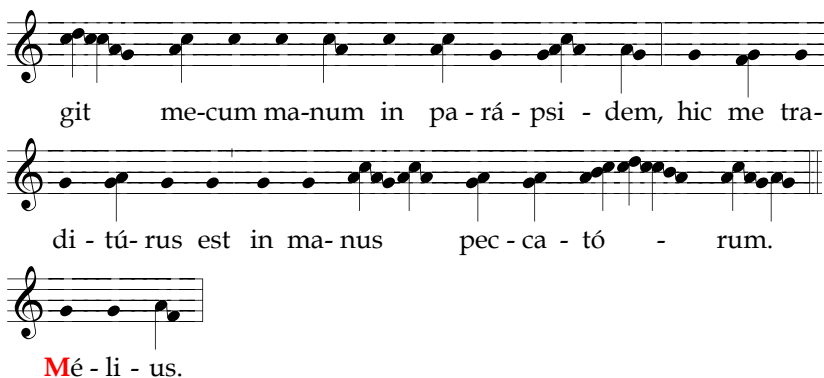

U - nus * ex di - scí - pu - lis me - is tra - det me

hó - di - e, væ il - li, per quem

tra - dor e - go, * mé - li - us il - li e - rat,

si na - tus non fu - ís - set. ℣. Qui in - tín -

git me-cum ma-num in pa - rá - psi - dem, hic me tra-
di - tú - rus est in ma - nus pec - ca - tó - rum.
Mé - li - us.

Lectio V.

ERGO hoc orat vox *mártyrum* · a timóre inimíci érué ánimam *me-*
am · non ut me non occídat inimícus · sed ut non tímeam occi-
déntem *inimícum*! Hoc orat in psalmo *servus* · quod modo dicébat in
Evangélio **Dóminus**. Quid modo *dicébat* **Dóminus**? Nolíte timére *eos* ·
qui occídunt *corpus* · ánimam autem non possunt occídere · sed eum
timéte · qui habet potestátem et ánimam et corpus occídere in *Gehén-*
nam ignis! Et repetívit: Ideo dico *vobis* · *hunc timéte*! Qui sunt, qui
corpus occídunt? *Inimíci*. Quid *dicébat* **Dóminus**? Ne *timeréntur*! Oré-
tur ergo, ut præstet, quod *iubet*: A timóre inimíci érué *ánimam meam*!
Erue a timóre inimíci · et subde *timóri tuo*! Non tímeam *eum* · qui
potest corpus occídere · sed tímeam *eum* · qui habet potestátem et
ánimam et corpus occídere in *Gehénnam ignis*! Non enim a timóre
volo esse *immúnis* · sed a timóre inimíci *liber* · sub timóre *Dómini ser-*
vus.

Responsorium · 7

E - ram, *qua-si a - gnus, ín - no - cens,
du - ctus sum ad im - mo - lán - dum, et ne - sci-

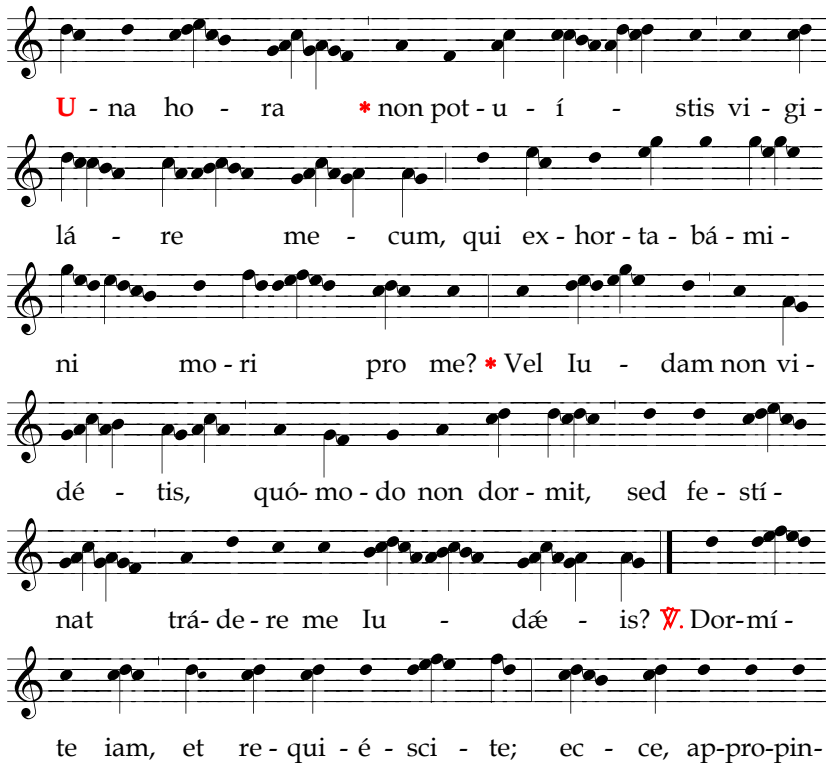
é - bam. Con - sí - li - um fe - cé - runt in - i - mí - ci
me - i ad - vér - sum me, di - cén - tes: * Ve - ní - te, mit - tá -
mus lignum in pa - nem e - ius, et con - te - rá - mus e -
um de ter - ra vi - vén - ti - um!
¶. O - mnes in - i - mí - ci me - i ad - vér - sum me co - gi - tá -
bant ma - la mi - hi, ver - bum in - í - quum manda - vérunt
ad - vér - sum me, di - cén - tes: Ve - ní - te.

Lectio VI.

PROTEXISTI me a convéntu malignántium · a multitudíne operánti-
um iniquitátem. Iam ipsum caput nostrum intueámur! Multi
mártýres tália passi sunt · sed nihil sic elúcet · quómodo caput no-
strum. Ibi mélius intueámur · quod illi expérti sunt. Protéctus est a
convéntu malignántium · protegénte se Deo · protegénte carnem su-
am ipso Fílio et hómine, quem gerébat · quia Fílius hóminis est · et Fí-
lius Dei est. Fílius Dei propter formam Dei · Fílius hóminis propter for-
mam servi · habens in potestáte pónere ánimam suam · et recipere
eam. Quid ei potuérunt fácere inimíci? Occidérunt corpus, ánimam
non occidérunt. Inténdite! Parum ergo erat Dómino · hortári mártýres
verbo · nisi firmáret exémplo. Nostis, quis convéntus erat malignánti-

um Iudæorum · et quæ multitúdo erat operántium *iniquitátem*. Quam *iniquitátem*? Qua voluerunt occidere Dóminum, *Iesum Chri-*stum. Tanta, inquit, bona ópera osténdi vobis · propter quod horum vultis *me occídere*? Pértulit omnes infirmos eórum · curávit omnes lánguidos eórum · prædicávit regnum cælórum · non tácuit vítia eórum · ut ipsa eis pótius displicérent · non médicus, a quo *sanabántur*. His ómnibus curatió nibus eius ingrátí · tamquam multa febre phrenétici · insaniéntes in médicum, qui vénerat curáre eos · excogitavérunt consílium perdéndi eum · tamquam ibi voléntes probáre · utrum vere homo sit, qui mori possit · an áliquíd super hómines sit · et mori se non permíttat. Verbum ipsórum cognóscimus in Sapiéntia Salomónis: Morte turpíssima, ínquiunt, condemnémus eum · erit respectus eius in *sermónibus eius*! Si enim vere Fílius Dei est · *líberet eum*!

Responsorium · 7

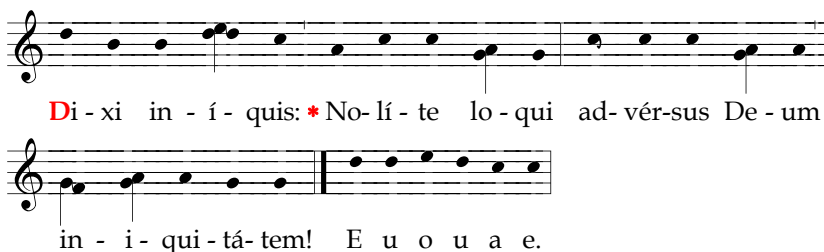
U - na ho - ra * non pot - u - í - stis vi - gi -
lá - re me - cum, qui ex - hor - ta - bá - mi -
ni mo - ri pro me? * Vel Iu - dam non vi -
dé - tis, quó - mo - do non dor - mit, sed fe - stí -
nat trá - de - re me Iu - dá - is? ✠. Dor - mí -
te iam, et re - qui - é - sci - te; ec - ce, ap - pro - pin -

quá-bit, qui me tra-di - tú - rus est in ma - nus pec - ca -
tó - rum! **V**el Iu - dam. **U** - na ho - ra.

In tertio nocturno

Antiphona · 7c2

Di - xi in - í - quis: * No - lí - te lo - qui ad - vér - sus De - um
in - i - qui - tá - tem! E u o u a e.

Psalmus 74.

CONFITÉBIMUR **tibi**, **Deus**, *
confitébimur et invocábimus **nomen tuum**.

Narrábimus mirabília **tua**, *
cum accépero tempus, ego iustítias **iudicábo**.

Liquefacta est terra et omnes, qui hábitant in ea, *
ego confirmávi colúmnas **eius**.

Dixi iníquis: Nolíte iníque ágere! *

Et delinquentibus: Nolíte exaltáre **cornu**!

Nolíte extóllere in altum **cornu vestrum**, *
nolíte loqui advérsus Deum iniquitátem;

Quia neque ab Oriénte neque ab Occidénte neque a desértis **móntibus**, *
quóniam **Deus iudex** est!

Hunc humíliat et **hunc exáltat**, *
quia calix in manu Dómini vini meri **plenus misto**;

Et inclinávit ex hoc in hoc, †
verúmtamen fæx eius non est exinaníta, *
bibent omnes peccatóres **terræ**.

Ego autem annuntiábo in **s**æculum, *
cantábo Deo **I**acob;

Et ómnia córnua peccatórum confríngam, *
et exaltabúntur córnua iusti.

Antiphona

Di - xi in - í - quis: No - lí - te lo - qui ad - vér - sus De - um

in - i - qui - tá - tem!

Antiphona · 8a

Ter - ra tré - mu - it, * et qui - é - vit, dum re - súr - ge - ret in iu -

dí - ci - o De - us. E u o u a e.

Psalmus 75.

NOTUS in Iudæa **D**eus, *
in Israel magnum *nomen eius*;

Et factus est in pace locus **e**ius, *
et habitatio *eius in Sion*.

Ibi confrégit poténtias **á**rcuum, *
scutum, gládium et **b**ellum.

Illúminans tu mirábiliter a móntibus **æ**térnis, *
turbáti sunt omnes insipiéntes **c**orde.

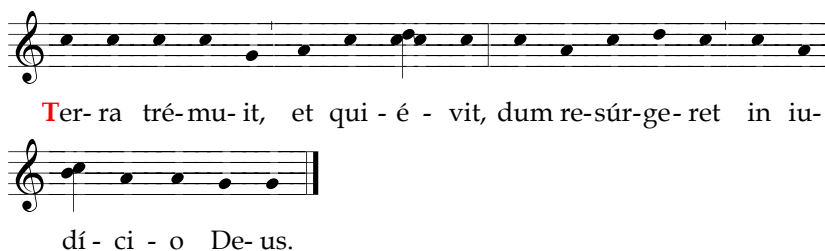
Dormiérunt somnum **s**uum, *
et nihil invenérunt omnes viri divitiárum in *mánibus suis*.

Ab increpatione tua, Deus **I**acob, *
dormitavérunt, qui ascendérunt **e**quos.

Tu terríbilis es, et quis resístet **t**ibi? *
Ex tunc *ira tua*.

De cælo audítum fecísti iudícium, *
 terra trémuit *et quiévit*;
 Cum exsúrgeret in iudícium **Deus**, *
 ut salvos fáceret omnes mansuétos **terræ**;
 Quóniam cogitátio hóminis confitébitur **tibi**, *
 et reliquiae cogitátionis diem festum *agent tibi*.
 Vovéte et réddite Dómino Deo **vestro** *
 omnes, qui in circúitu eius affértis **múnera**;
 Terríbili et ei, qui aufert spíritum **príncipum**, *
 terríbili apud *reges terræ*!

Antiphona

Antiphona · 7a

Psalmus 76.

VOCE mea ad Dóminum clamávi, *
 voce mea ad Deum, et inténdit **míhi**.
 In die tribulátionis meæ Deum exquisívi †
 mánibus meis nocte **contra eum**, *
 et non **sum** decéptus.
 Rénuít consolári ánima mea, †
 memor fui Dei et delectátus sum et **exercitátus** sum *
 et defécit spíritus **meus**.

Anticipavérunt vigílias **ó**culi **mei**, *
 turbátus sum et non **sum** locútus.
Cogitávi **dies antí**quos, *
 et annos ætérnos in **mente há**bui;
Et meditátus sum nocte cum **corde meo**, *
 et exercitábar et scopébam **spí**ritum **meum**.
Numquid in ætérnum proíciat **Deus**, *
 aut non appónet, ut complacítior sit **adhuc**;
Aut in finem misericórdiam **suam abscí**ndet *
 a generatióne in generatióne;
Aut obliviscétur miseréri **Deus**, *
 aut continébit in ira sua misericórdias **suas**?
Et **dixi**: Nunc **cœpi**, *
 hæc mutátio **déxteræ** Excélsi.
Memor fui óperum **Dómini**, *
 quia memor ero ab inítio mirabílium **tuórum**;
Et meditábor in ómnibus **opér**ibus **tuis**, *
 et in adinventiúnibus tuis **exercé**bor.
Deus, in sancto via tua. †
 Quis Deus magnus sicut **Deus noster**? *
 Tu es Deus, qui facis **mirabília**.
Notam fecísti in pópulis **virtútem tuam**, *
 redemísti in bráchio tuo pópulum tuum, fílios **Iacob** et **Ioseph**.
Vidérunt te aquæ, Deus, **vidérunt te aquæ**, *
 et timuérunt et turbátæ **sunt abýssi**.
Multitúdo **sónitus aquárum**, *
 vocem dedérunt **nubes**.
Etenim sagíttæ **tuæ tránseunt**, *
 vox tonítrui **tui in rota**.
Illuxérunt coruscatiónes tuæ **orbi terræ**, *
 commóta est et **contrémuit terra**.
In mari via tua, et sémitæ tuæ in aquis **multis**, *
 et vestígia tua non **cognoscéntur**.
Deduxísti sicut oves **pópulum tuum** *
 in manu **Móysi** et **Aaron**.

Antiphona

In di - e tri - bu - la - ti - ó - nis me - æ De - um ex - qui -
sí - vi má - ni - bus me - is.

Versiculus

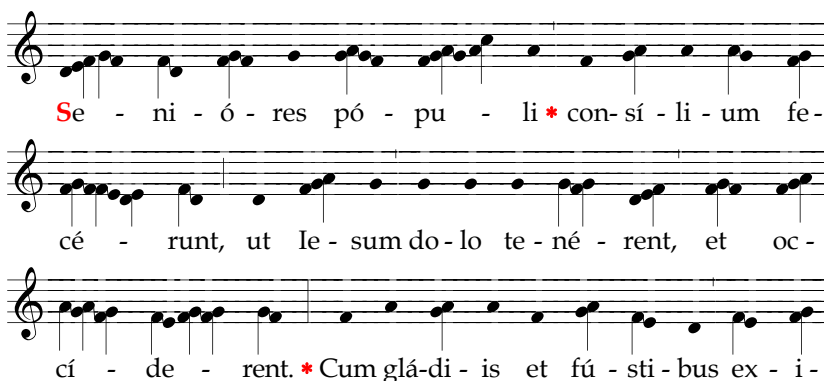
Ⲱ. Exsúrge, Dómine!

Ⲱ. Et iúdica causam meam!

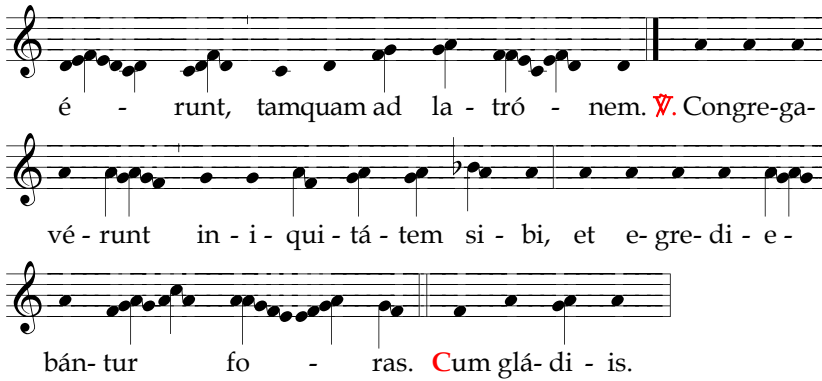
Lectio VII.

CONVENIÉNTIBUS vobis in *unum* · iam non est domínica cenam *manducáre*. Unusquisque enim suam cenam præsúmit ad manducándum · et álius quidem *ésurit* · álius autem *ébrius* est. Numquid domos non habétis ad manducándum et bibéndum · aut ecclésiám Dei contémnitis · et confúnditis *eos, qui non habent*? *Quid dicam vobis*? Laudo vos, in *hoc non laudo*. Ego enim accépi a Dómino · quod et trádidi vobis · quóniam Dóminus Iesus, in qua nocte tradebátur · accépit panem, et grátias agens, fregit et dixit: Accípите et manducáte · hoc est corpus *meum* · quod pro vobis tradétur · hoc fácite in meam commemoratióne!

Responsorium · 1

Se - ni - ó - res pó - pu - li * con - sí - li - um fe -
cé - runt, ut Ie - sum do - lo te - né - rent, et oc -
cí - de - rent. * Cum glá - di - is et fú - sti - bus ex - i -

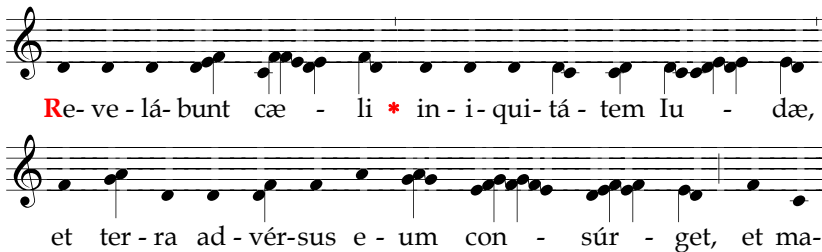

é - runt, tamquam ad la - tró - nem. **V.** Congre-ga-
vé - runt in - i - qui - tá - tem si - bi, et e - gre - di - e -
bán - tur fo - ras. **C**um glá - di - is.

Lectio VIII.

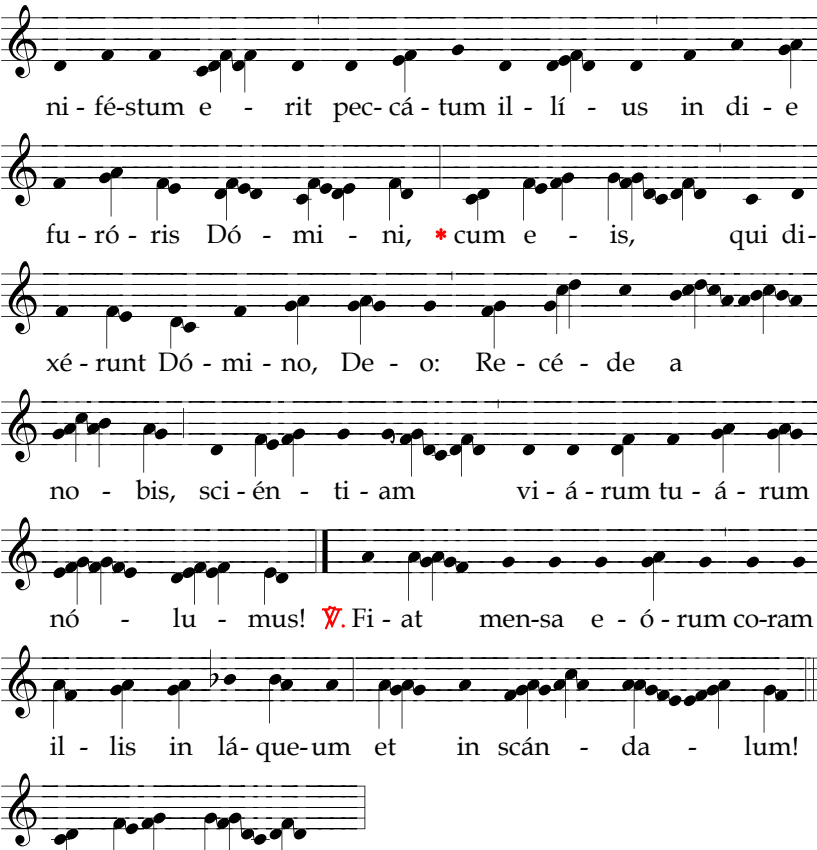
SIMILITER et cálicem · postquam cenávit, *dicens*: Hic est calix, novum testaméntum · in meo *sánguine* · hoc fácite, quotiescúmque bíbitis in meam commemoratióⁿem! Quotiescúmque enim manducábitis *panem* hunc · et cálicem bíbitis · mortem Dómini annuntiábitis, *donec véniat*. Itaque quicúmque manducáverit *panem* · vel bíberit cálicem Dómini *indígne* · reus erit córporis et *sánguinis* **Dómini**. Probet autem seípsum *homo* · et sic de pane illo edat · et de *cálíce* **bibat**! Qui enim manducat et bibit *indígne* · iudícium sibi manducat et *bibit* · non diiúdicans *corpus* **Dómini**. Ideo inter vos multi *infírmi* · et imbecílles · et *dórmunt* **multi**. Quod si nosmetípsos diiudicáremus · non úti-que iudicáremur. Dum iudicámur autem, a Dómino corrípimur · ut non cum hoc *mundo* **damnémur**. Itaque, fratres *mei* · cum venéritis ad manducándum · ínvicem *expectáte*! Si quis ésurit, domi mandúcet · ut non in iudícium *conveniátis*!

Responsorium · 1

Re - ve - lá - bunt cæ - li * in - i - qui - tá - tem Iu - dæ,
et ter - ra ad - vér - sus e - um con - súr - get, et ma-

ni - fé - stum e - rit pec - cá - tum il - lí - us in di - e
 fu - ró - ris Dó - mi - ni, * cum e - is, qui di -
 xé - runt Dó - mi - no, De - o: Re - cé - de a
 no - bis, sci - én - ti - am vi - á - rum tu - á - rum
 nó - lu - mus! ¶. Fi - at men - sa e - ó - rum co - ram
 il - lis in lá - que - um et in scán - da - lum!
 Cum e - is.

Lectio IX.

DE spiritalibus autem nolo vos ignorare, fratres. Scitis, quóniam cum gentes essétis · ad simulácra muta prout ducebámini *eún-*tes. Ideo notum vobis *fá*cio · quod nemo in Spíritu Dei loquens dicit *anáthema Iesu*. Et nemo potest *dícere*: Dóminus *Iesus* · nisi in Spíritu Sancto. Divisiónes vero gratiarum sunt · idem autem Spíritus · et divisiónes ministratiónum sunt · idem vero *Deus* · qui operátur ómnia in ómnibus. Unicuique autem datur manifestátio Spíritus ad *utilitá-*tem. Alii quidem per Spíritum datur sermo sapiéntiae · álii autem sermo sciéntiae · secúndum eúndem Spíritum · álteri fides in eódem Spíritu · álii grátia sanitátum in uno Spíritu · álii operátio virtútum · álii prophétia · álii discrétio spirítuum · álii génera linguárum · álii in-

terpretatio *sermónum*. Haec autem ómnia operátur unus atque idem *Spíritus* · dívidens *síngulis*, **prout** vult.

Responsorium · 7

O, Iu - da, * qui de - re - li - quí - sti con - sí - li - um
 pa - cis, et cum Iu - daé - is con - sí - li -
 á - tus es, tri - gín - ta ar - gén - te - is ven - di - dí -
 sti sán - gui - nem iu - stum, * et pa - cis ó - scu -
 lum fe - ré - bas, quod in pé - cto - re non ha -
 bé - bas. Ț. Ve - rax da - tur fal - lá - ci - bus,
 pi - um fla - gél - lat ím - pi - us. Et pa - cis.
 O, Iu - da.

Laudes

Antiphona · 8g1

Iu - sti - fi - cé - ris, Dó - mi - ne, * in ser - mó - ni - bus tu - is,

et vin - cas, cum iu - di - cá - ris! E u o u a e.

Psalmus 50.

MISERÉRE mei, Deus, *

secúndum magnam misericórdiam tuam!

Et secúndum multitudinem miserationum tuárum *

dele iniquitátem meam!

Amplius lava me ab iniquitáte mea, *

et a peccáto meo munda me;

Quóniam iniquitátem meam ego cognósko, *

et peccátum meum contra me est semper!

Tibi soli peccávi et malum coram te feci, *

ut iustificéris in sermónibus tuis et vincas, cum iudicáris.

Ecce enim, in iniquitátibus concéptus sum, *

et in peccátis concépit me mater mea.

Ecce enim, veritátem dilexísti, *

incérta et occúlta sapiéntiæ tuæ manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo, et mundábor, *

lavábis me, et super nivem dealbábor.

Auditui meo dabis gáudium et lætítiam, *

et exsultábunt ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a peccátis meis, *

et omnes iniquitátes meas dele!

Cor mundum crea in me Deus, *

et spíritum rectum innova in viscéribus meis!

Ne proiciás me a fácie tua, *

et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me!

Redde mihi lætítiam salutáris **tui**, *
et spírítu principáli **confírma** me!

Docébo iníquos vias **tuas**, *
et ímpii ad te **converténtur**.

Líbera me de sanguínibus, Deus, Deus salutis **meæ**, *
et exsultábit lingua mea iustítiam **tuam**!

Dómine, lábia mea **apéries**, *
et os meum annuntiábit **laudem tuam**;

Quóniam si voluísse sacrificium, dedíssem **útique**, *
holocáustis non **delectáberis**!

Sacrificium Deo spírítus contribulátus, *
cor contrítum et humiliátum, Deus, **non despícies**.

Benigne fac, Dómine, in bona voluntáte tua **Sion**, *
ut ædificéntur muri **lerúsalem**!

Tunc acceptábis sacrificium iustítiæ, oblatiónes et holocáusta, *
tunc impónent super altáre **tuum vítulos**.

Antiphona

Iu - sti - fi - cé - ris, Dó - mi - ne, in ser - mó - ni - bus tu - is,

et vin - cas, cum iu - di - cá - ris!

Antiphona · 2

Dó - mi - nus, tamquam o - vis, * ad oc - ci - si - ó - nem

du - ctus est, et non a - pé - ru - it os su - um.

E u o u a e.

Psalmus 89.

DÓMINE, refúgium factus es **nobis**, *
a generatióne in generatióne.

Priúsqum montes fierent aut formarétur terra et **orbis**, *
a sáeculo et usque in sáeculum tu es, **Deus**.

Ne avértas hóminem in humilitátem, *
et dixisti: Convertímini, filii **hóminum**;

Quóniam mille anni ante óculos **tuos** *
tamquam dies hestérna, quæ prætérit;

Et custódia in **nocte**, *
quæ pro níhilo habéntur, eórum anni **erunt**!

Mane sicut herba tránseat, †
mane flóreat et **tránseat**, *
véspere décidat, indúret et **aréscat**;

Quia defécimus in ira **tua**, *
et in furóre tuo turbáti **sumus**.

Posuísti iniquitátes nostras in conspéctu **tuo**, *
sáeculum nostrum in illuminatióne vultus **tui**;

Quóniam omnes dies nostri defecérunt, *
et in ira tua defécimus.

Anni nostri sicut aránea medita**búntur**, *
dies annórum nostrórum in ipsis septuagínta **anni**;

Si autem in potentátibus, octogínta **anni**, *
et ámplius eórum labor et **dolor**;

Quóniam supervénit mansuetúdo, *
et corripiémur.

Quis novit potestátem iræ **tuæ**, *
et præ timóre tuo iram tuam dinumeráre?

Déxteram tuam sic **notam** fac, *
et erudítos corde in sapiéntia!

Convértete, Dómine, **úsquequo**, *
et deprecábilis esto super servos **tuos**!

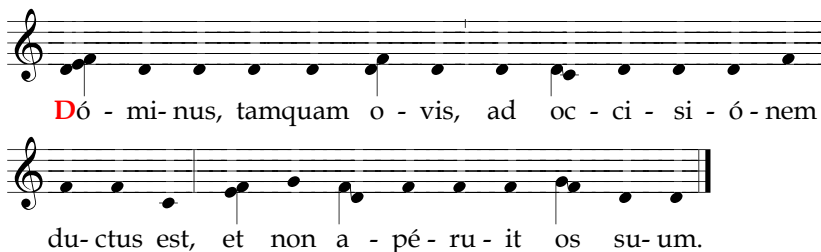
Repléti sumus mane misericórdia **tua**, *
et exsultávimus et delectáti sumus ómnibus diébus **nostris**.

Lætáti sumus pro diébus, quibus nos humiliásti, *
annis, quibus vídimus **mala**.

Réspice in servos tuos et in ópera **tua**, *
et dírige filios eórum;

Et sit splendor Dómini Dei nostri super nos, †
 et ópera mánuum nostrárum dírige **super** nos, *
 et opus mánuum nostrárum **dí**rige!

Antiphona

Dó - mi - nus, tamquam o - vis, ad oc - ci - si - ó - nem
 du - ctus est, et non a - pé - ru - it os su - um.

Antiphona · 8g1

Con-trí - tum est cor me - um * in mé - di - o me - i, con-tre -
 mu - é - runt ó - mni - a os - sa me - a. E u o u a e.

Psalmus 62.

DEUS, Deus **meus**, *
 ad te de *luce* **víg**ilo.

Sitívit in te ánima **mea**, *
 quam multipliciter tibi *caro mea*;

In terra desérta et ínvia et inaquósa! †
 Sic in sancto appáruí **tibi**, *
 ut vidérem virtútem tuam et glóriam **tuam**;

Quóniam mélior est misericórdia tua super **vitas**, *
 lábia mea *laudábunt* te.

Sic benedícam te in vita **mea**, *
 et in nómine tuo levábo *manus meas*.

Sicut ádipe et pinguédine repleátur ánima **mea**, *
 et lábiis exsultatiónis *laudábit os meum*.

Si memor fui tui super stratum meum, †
 in matutinis meditabor **in** te, *
 quia fuisti adiutor **meus**;
Et in velamento alarum tuarum exsultabo, †
 adhæsit anima mea **post** te, *
 me suscepit **dextera tua**.
Ipsi vero in vanum quæsiérunt animam meam, †
 introibunt in inferiöra **terræ**, *
 tradéntur in manus gládii, partes vúlpium erunt.
Rex vero lætábitur in Deo, †
 laudabúntur omnes, qui iurant in **eo**, *
 quia obstrúctum est os loquéntium **iníqua**.

Psalmus 66.

DEUS misereátur nostri et benedícat **nobis**, *
 illúminet vultum suum super nos et misereátur **nostri**;
Ut cognoscámus in terra viam **tuam**, *
 in ómnibus géntibus salutáre **tuum**!
Confiteántur tibi pópuli, **Deus**, *
 confiteántur tibi pópuli **omnes**!
Læténtur et exsúltent gentes, †
 quóniam iúdicas pópulos in æquitáte, *
 et gentes in **terra dírigis**!
Confiteántur tibi pópuli, **Deus**, †
 confiteántur tibi pópuli **omnes**, *
 terra dedit **fructum suum**!
Benedícat nos **Deus**, **Deus noster**, benedícat nos **Deus**, *
 et métuant eum omnes **fines terræ**!

Antiphona

Con-trí- tum est cor me- um * in mé- di - o me - i, con-tre -

mu - é - runt ó - mni - a os - sa me - a.

Antiphona · 4g1

Canticum Moysi

CANTÉMUS Dómino, glorióse enim magnificátus est, *
equum et ascensórem deiécit in **mare!**

Fortitúdo mea et laus *mea* Dóminus, *
et factus est *mihi* in **salútem**.

Iste Deus meus, et glorificábo **eum**, *
Deus patris mei, et exaltábo **eum**.

Dóminus quasi vir pugnátor, †
Omnípotens *nomen eius*, *
currus Pharaónis et exércitum eius proiécit in **mare**.

Elécti príncipes eius submérsi sunt in Mari Rubro, †
abýssi operuérunt **eos**, *
descendérunt in *profúndum quasi lapis*.

Déxtera tua, Dómine, magnificáta est in fortitúdine, †
déxtera tua, Dómine, percússit *inimícum*, *
et in multítudine glóriæ tuæ deposuísti *adversários tuos*.

Misísti iram tuam, quæ devorávit *eos sicut stípulam*, *
et in spírítu furóris tui congregátæ *sunt aquæ*.

Stetit *unda fluens*, *
congregátæ sunt abýssi in *médio mari*.

Dixit inimícus: Pérsequar et *comprehéndam*, *
dívidam spólia, implébitur *ánima mea*.

Evaginábo gládium **meum**, *
interficiet *eos manus mea*.

Flavit spírítus tuus, et opéruit *eos mare*, *
submérsi sunt quasi plumbum in *aquis veheméntibus*.

Quis símilis tui in fórtibus, Dómine, †
quis símilis tui, magníficus in *sanctitáte*, *
terríbilis atque laudábilis, *fáciens mirabília?*

Extendísti manum tuam, et devorávit eos **terra**, *
 dux fuísti in misericórdia tua pópulo, *quem redemísti*;
Et portásti eum in fortitúdine **tua** *
 ad habitáculum sanctum **tuum**.
Ascendérunt pópuli et **iráti** sunt, *
 dolóres obtinuérunt habitatóres *Philístiim*.
Tunc conturbáti sunt príncipes Edom, †
 robústos Moab obtínuit **tremor**, *
 obriguérunt omnes habitatóres **Chánaan**.
Irruat super eos formído et **pavor** *
 in magnitúdine *bráchii tui*!
Fiant inmóbiles quasi lapis, †
 donec pertránseat pópulus *tuus*, **Dómine**, *
 donec pertránseat pópulus tuus iste, *quem possedísti*!
Introdúces eos et plantábis in monte hereditátis **tuæ**, *
 firmissimo habitáculo tuo, quod operátus es, **Dómine**.
Sanctuárium tuum, Dómine, quod firmavérunt *manus tuæ*, *
 Dóminus regnábit in *ætérum et ultra*.
Ingressus est enim eques Phárao cum cúrribus et equítibus *eius in mare*, *
 et redúxit super eos Dóminus *aquas maris*.
Fílii autem Israel ambulavérunt *per siccum* *
 in *médio eius*.

Antiphona

Ex- hor- tá - tus es * in vir- tú - te tu - a, et in re - fe-cti-
 ó - ne san-cta tu - a, Dó - mi - ne.

Antiphona · 2

Ob- lá - tus est, * qui - a i - pse vó - lu - it, et pec- cá-

Psalmus 148.

LAUDÁTE Dóminum de **cælis**, *
 laudáte eum in excélsis!
Laudáte eum, omnes ángeli **eius**, *
 laudáte eum, omnes virtútes **eius**!
Laudáte eum, sol et **luna**, *
 laudáte eum, omnes stellæ et **lumen**!
Laudáte eum, cæli **cælórum**, *
 et aquæ omnes, quæ super cælos sunt, laudent nomen **Dómini**;
Quia ipse dixit et **facta** sunt, *
 ipse mandávit et creáta sunt!
Státuit ea in ætérnum et in sáeculum **sæculi**, *
 præcéptum pósuit et non præteríbit.
Laudáte Dóminum de **terra**, *
 dracónes et omnes **abýssi**!
Ignis, grando, nix, glácies, spíritus procellárum, *
 quæ faciunt verbum **eius**;
Montes et omnes **colles**, *
 ligna fructífera et omnes **cedri**;
Béstiae et univérsa **pécora**, *
 serpéntes et vólucres pennátæ;
Reges terræ et omnes **pópuli**, *
 príncipes et omnes iúdice **terræ**;
Iúvenes et vírgines, †
 senes cum iunióribus laudent nomen **Dómini**, *
 quia exaltátum est nomen eius solíus!
Confessio eius super cælum et **terram**, *
 et exaltávit cornu pópuli **sui**.
Hymnus ómnibus sanctis **eius**, *
 fíliis Israel, pópulo appropinquánti **sibi**.

Psalmus 149.

CANTÁTE Dómino cánticum **novum**, *
 laus eius in ecclésia sanctórum!
Lætétur Israel in eo, qui fecit **eum**, *
 et fílii Sion exsúltent in rege **suo**!

Laudent nomen eius in **choro**, *
 in t́ympano et psalt́erio psallant **ei**;
Quia beneplácitum est Dómino in pópulo **suo**, *
 et exaltábit mansuétos in salútem!
Exsultábunt sancti in **glória**, *
 lætabúntur in cubilibus **suis**.
Exaltatiónes Dei in gútture **eórum**, *
 et gládii ancípites in mánibus **eórum**;
Ad faciéndam vindíctam in natió nibus, *
 increpatiónes in **pópulis**;
Ad alligándos reges **eórum** in compédibus, *
 et nóbiles **eórum** in mánicis **férreis**;
Ut fáciant in eis iudícium conscríptum, *
 glória hæc est ómnibus sanctis **eius**.

Psalmus 150.

LAUDÁTE Dóminum in sanctis **eius**, *
 laudáte eum in firmaménto virtútis **eius**!
Laudáte eum in virtútibus **eius**, *
 laudáte eum secúndum multitudínem magnitúdinis **eius**!
Laudáte eum in sono **tubæ**, *
 laudáte eum in psalt́erio et **cíthara**!
Laudáte eum in t́ympano et **choro**, *
 laudáte eum in chordis et **órgano**!
Laudáte eum in cýmbalis benesonántibus, †
 laudáte eum in cýmbalis iubilatió nis, *
 omnis spíritus laudet **Dóminum**!

Antiphona

Ob-lá-tus est, * qui-a i-pse vó-lu-it, et pec-cá-
 ta no-stra i-pse por-tá-vit.

Versiculus

✠. Christus factus est pro nobis obcédiens.
 ✠. Usque ad mortem.

Antiphona · 1g1

Trá-di - tor au - tem * de - dit e - is signum, dicens: Quem os -

cu - lá - tus fú - e - ro, i - pse est, te - né - te e - um!

E u o u a e.

Canticum Zachariae

BENEDÍCTUS Dóminus **Deus** Israel, *
quia visitávit et fecit redemptiόνem *plebis suae*;
Et eréxit cornu salutis **nobis** *
in domo David, *púeri sui*;
Sicut locútus est per **os** sanctórum, *
qui a sáeculo sunt, *prophetárum eius*;
Salútem ex inimícis **nostris** *
et de manu ómnium, *qui odérunt nos*;
Ad faciéndam misericórdiam cum **pátribus nostris** *
et memorári testaménti *sui sancti*;
Iusiurándum, quod iurávit ad Abraham, **patrem nostrum**, *
datúrum *se nobis*;
Ut sine timóre de manu inimicórum nostrórum **liberáti** *
serviámus *illi*;
In sanctitáte et iustítia **coram ipso** *
ómnibus diébus **nostris**;
Et tu, puer, Prophéta Altíssimi vocáberis, *
præíbis enim ante fáciem Dómini paráre *vias eius*;
Ad dandam sciéntiam salutis **plebi eius** *
in remissiόνem peccatórum *eórum*;
Per víscera misericórdiae **Dei nostri**, *
in quibus visitávit nos *Oriens ex alto*;
Illumináre his, qui in ténebris et in umbra **mortis sedent**, *
ad dirigéndo pedes nostros in *viam pacis*.

Antiphona

Trá-di - tor au - tem * de - dit e - is signum, dicens: Quem os -
cu - lá - tus fú - e - ro, i - pse est, te - né - te e - um!

Kyrie puerorum

Pueri: Ký - ri - e, e - lé - i - son! Chri - ste, e - lé - i - son! Ký - ri -
e, e - lé - i - son! **Diaconi:** Dómi - ne, mi - se - ré - re no - bis!
Sacerdotes: Ie - su Chri - ste, qui pas - sú - rus ad - ve - ní - sti
propter nos. **Chorus:** Christus, Dó - mi - nus fa - ctus est ob - cé -
di - ens us - que ad mortem. **Pueri:** Ký - ri - e, e - lé - i - son!
Chri - ste, e - lé - i - son! Ký - ri - e, e - lé - i - son! **Diaconi:** Dómi -

ne, mi - se - ré - re no - bis! **Sacerdotes:** Qui pro-phé - ti - ce

prompsí - sti: E - ro mors tu - a, o, mors. **Chorus:** Christus,

Dó - mi - nus fa - ctus est ob - cé - di - ens us - que ad mortem.

Pueri: Ký - ri - e, e - lé - i - son! Chri - ste, e - lé - i - son! Ký - ri -

e, e - lé - i - son! **Diaconi:** Dómi - ne, mi - se - ré - re no - bis!

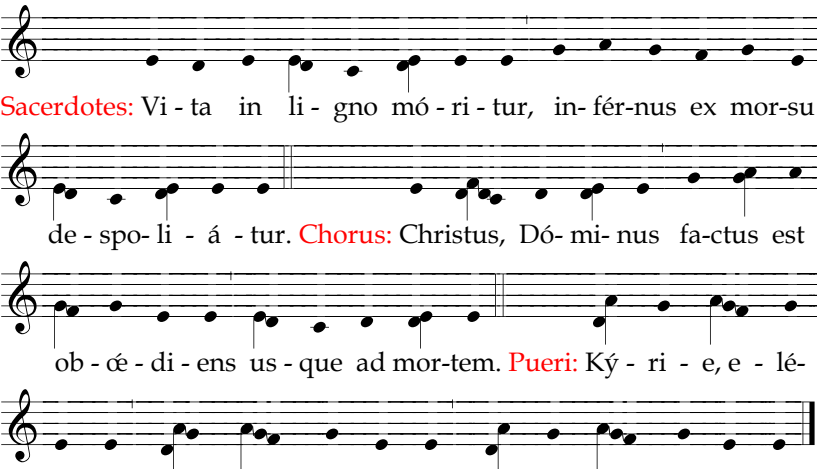
Sacerdotes: Qui, ex - pán - sis in cru - ce má - ni - bus, tra - xí -

sti ó - mni - a ad te sá - cu - la. **Chorus:** Chri - stus,

Dó - mi - nus fa - ctus est ob - cé - di - ens us - que ad mortem.

Pueri: Ký - ri - e, e - lé - i - son! Chri - ste, e - lé - i - son! Ký - ri -

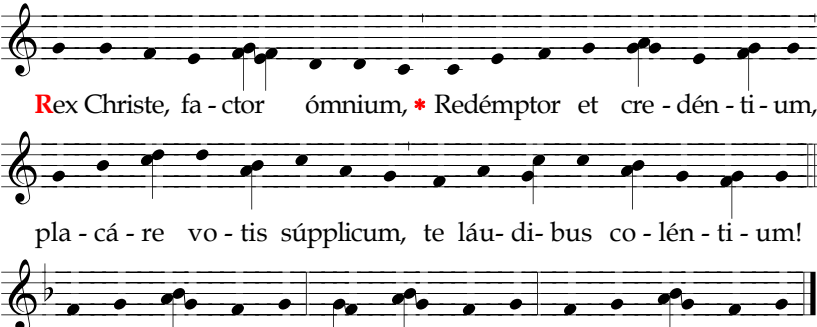
e, e - lé - i - son! **Diaconi:** Dómi - ne, mi - se - ré - re no - bis!

Sacerdotes: Vi - ta in li - gno mó - ri - tur, in - fér - nus ex mor - su
de - spo - li - á - tur. **Chorus:** Christus, Dó - mi - nus fa - ctus est
ob - æ - di - ens us - que ad mor - tem. **Pueri:** Ký - ri - e, e - lé -
i - son! Chri - ste, e - lé - i - son! Ký - ri - e, e - lé - i - son!

Processio

His finitis, a clero et populo fit processio, istum hymnum cantando:

Rex Christe, fa - ctor ómnium, * Redémptor et cre - dén - ti - um,
pla - cá - re vo - tis súpplícum, te láu - di - bus co - lén - ti - um!
Ký - ri - e, e - léi - son! Chri - ste, e - léi - son! Ký - ri - e, e - léi - son!

Cuius benigna grátia
crucis per alma vúlnera
virtúte solvit árdua
primi paréntis víncula;

Qui es creátor síderum,
tegmen subísti cárneum,
dignátus hanc vilíssimam
pati dolóris fórmulam!

Ligátus es, *ut* sólveres
mundi ruéntis cómplices,
per probra tergens crímina,
quæ mundus auxit plúrima.

Cruci, Redémptor, fígeris,
terram sed *omnem* cóncutis,
tradis *poténtem* spíritum,
nigréscit atque sœculum.

Mox in patrénæ glóriæ
victor respléndes cúlmine,
cum Spíritus *munímine*
defénde nos, rex óptime!

A - men.

Et cum pervenerint ad locum destinatum, legatur psalmus

MISERERE mei, Deus, secúndum magnam misericórdiam tuam! Et secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum dele iniquitátem meam! Amplius lava me ab iniquitaté mea, et a peccáto meo munda me; Quóniam iniquitátem meam ego cognósco, et peccátum meum contra me est semper! Tibi soli peccávi et malum coram te feci, ut iustificéris in sermónibus tuis et vincas, cum iudicáris. Ecce enim, in iniquitatibus concéptus sum, et in peccátis concépit me mater mea. Ecce enim, veritátem dilexisti, incérta et occúlta sapiéntiæ tuæ manifestásti mihi. Aspérget me hyssópo, et mundábor, lavábis me, et super nivem dealbábor. Audítui meo dabis gáudium et lætítiam, et exsultábunt ossa humiliáta. Avérte faciém tuam a peccátis meis, et omnes iniquitátes meas dele! Cor mundum crea in me Deus, et spíritum rectum ínnova in viscéribus meis! Ne proiícias me a faciē tua, et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me! Redde mihi lætítiam salutáris tui, et spírítu principáli confírma me! Docébo iníquos vias tuas, et ímpii ad te converténtur. Líbera me de sanguínibus, Deus, Deus salútis meæ, et exsultábit lingua mea iustítiam tuam! Dómine, lábia mea apéries, et os meum annuntiábit laudem tuam; Quóniam si voluísse sacrificium, dedíssem útique, holocáustis non delectáberis! Sacrificium Deo spíritus contribulátus, cor contrítum et humiliátum, Deus, non despícies. Benígne fac, Dómine, in bona voluntáte tua Si-on, ut ædificéntur muri Ierúsalem! Tunc acceptábis sacrificium iustítiæ, oblatiões et holocáusta, tunc impónent super altáre tuum vítu-los.

Christus factus est pro nobis *ob*œdiens * usque ad **m**ortem.

et additur sub silentio

PATER noster, qui es in cælis: sanctificétur nomen tuum, advéniat regnum tuum, fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra! Panem

nostrum cottidiánum da nobis hódie, et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris, et ne nos indúcas in tentatiónem, sed líbera nos a malo!

et oratio

RÉSPICE, quæsumus, Dómine, super hanc famíliam tuam, pro qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit mánibus tradi nocéntum et crucis subíre torméntum! (Per eúndem Dóminum nostrum, Iesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti, Deus, per omnia sǎcula sǎculórum.)

In reditu vero cantetur hymnus

Hymnum di - cá-mus Dó-mi- no, laudes De - o cum cán- ti - co,
qui nos cru-cis pa - tí - bu - lo su - o red - é- mit sán-gui- ne.
Ký - ri - e, e - léi-son! Chri- ste, e-léi-son! Ký- ri - e, e - léi- son!

Die decúrso ad vésperum,
quo Christus morti tráditur,
ad cenam venit ímpius,
qui erat Christi próditor.

Iesus futúra nún-tiat,
cenántibus discípulis:
Unus ex discumbéntibus,
ipse me traditúrus est.

Iudas, mercátor péssimus,
ósculo pétiit Dóminum,
ille, ut agnus ínnocens,
non negat Iudæ ósculum.

Denariórum número
Christus Iudæis tráditur
ínnocens et innóxius,
quem Iudas tradit ímpius.

Præses Pilátus proclámat:
Nullam culpam invénio,
ablútis aqua mánibus,
Christum Iudæis trádidit.

Falláces Iudæi ímpii
latrónem petunt vívere,
Christum accúsant gráviter:
Crucifigátur, reus est!

Et Bárrabas dimíttitur,
qui reus mortis fúerat.
Vita mundi suspénditur,
per quem resúrgunt mórtui.

Hoc finito, canitur psalmus in directum:

DEUS misereátur nostri, et benedícat **nobis**, *
illúminet vultum suum super nos, et misereátur **nostri**,
Ut cognoscámus in terra *viam* **tuam**, *
in ómnibus géntibus salutáre **tuum**!
Confiteántur tibi *pópuli*, **Deus**, *
confiteántur tibi *pópuli* **omnes**!
Læténtur et exsúltent gentes, †
quóniam iúdicas *pópulos* in *æquitáte*, *
et gentes in terra **dírigis**!
Confiteántur tibi *pópuli*, **Deus**, †
confiteántur tibi *pópuli* **omnes**, *
terra dedit fructum **suum**!
Benedícat nos **Deus**, **Deus** noster, benedícat *nos* **Deus**, *
et métuant eum omnes fines **terræ**!

Christus factus est pro *nobis* **ob**œdiens * usque ad **mortem**.

et additur sub silentio

PATER noster, qui es in cælis: sanctificétur nomen tuum, advéniat
regnum tuum, fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra! Panem
nostrum cottidiánum da nobis hódie, et dimítte nobis débita nostra,
sicut et nos dimíttimus debitoribus nostris, et ne nos indúcas in ten-
tatiónem, sed líbera nos a malo!

Oratio

RÉSPICE, quæsumus, Dómine, super hanc famíliam tuam, pro qua
Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit mánibus tradi no-
céntum et crucis subíre torméntum! (Per eúndem Dóminum nostrum,
Iesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spí-
ritus sancti, Deus, per omnia sæcula sæculórum. Amen.)

*Qua oratione finita, cærimoniarus, manu scabellum seu librum percutiens, per breve spatium strepitum fragoremque facit, et a ceteris similiter fit, donec cærimoniarus ce-
reum prædictum accensum, qui fuerat absconditus, in medium proferat, quo prolato,
omnes cessare debent a strepitu. Finito strepitu, omnes surgunt, et recedunt eodem
modo et ordine, quo venerant.*

IN PARASCEVE

ad matutinas in primo nocturno

Antiphona · 8g1

A - sti - té- runt re- ges ter-ræ, * et prín-ci- pes con-ve- né- runt

in u-num ad-vér-sus Dó-mi-num, et ad- vér- sus Christum

e - ius. E u o u a e.

Psalmus 2.

QUARE fremuérunt **gentes**, *
et pópuli meditáti *sunt inánia*?

Astiterunt reges terræ et príncipes convenérunt in **unum** *
advérsus Dóminum et advérsus *christum eius*:

Dirumpámus víncula **eórum**, *
et proiciámus a nobis iugum **ipsórum**!

Qui hábitat in cælis, irridébit **eos**, *
et Dóminus subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in ira **sua**, *
et in furóre suo conturbábit eos.

Ego autem constitútus sum rex ab eo super Sion,
montem sanctum **eius** *
prædicans præcéptum **eius**.

Dóminus dixit **ad me**: *
Fílius meus es tu, ego hódie **génui** te.

Póstula a me, et dabo tibi gentes hereditátem **tuam**, *
et possesiónem tuam **términos terræ**!

Reges eos in virga **férrea**, *
et tamquam vas fíguli **confrínges** eos.

Et nunc, reges, intelligite, *
erudímini, qui iudicátis **terram**!

Servíte Dómino in **timóre**, *
et exsultáte ei *cum tremóre*!

Apprehéndite disciplínám, nequándo irascátur **Dóminus**, *
et pereátis de *via iusta*!

Cum exárserit in brevi ira **eius**, *
beáti omnes, qui *confidunt in eo*.

Antiphona

A - sti - té - runt re - ges ter - ræ, * et prín - ci - pes con - ve - né - runt

in u - num ad - vér - sus Dó - mi - num, et ad - vér - sus Christum

e - ius.

Antiphona · 8g1

Di - vi - sé - runt si - bi * ve - sti - mén - ta me - a, et su - per

ve - stem me - am mi - sé - runt sor - tem. E u o u a e.

Psalmus 21.

DEUS, Deus meus, réspice in me! †
Quare me dereliquísti? *

Longe a salúte mea verba delictórum *meórum*.

Deus meus, clamábo per diem, et non exáudies, *
et nocte, et non ad insipiéntiam **mihi**.

Tu autem in sancto **hábitas**, *
(!) *laus Israel*.

In te speravérunt patres **nostri**, *
 speravérunt, et liberásti eos.
Ad te clamavérunt et salvi **facti** sunt, *
 in te speravérunt et non *sunt confúsi*.
Ego autem sum vermis et non **homo**, *
 oppróbrium hóminum et abiéctio **plebis**.
Omnes vidéntes me derisérunt me, *
 locúti sunt lábiis et movérunt **caput**:
Sperávit in Dómino, erípiat **eum**, *
 salvum fáciat eum, quóniam *vult eum*!
Quóniam tu es, qui extraxísti me de **ventre**, *
 spes mea ab ubéribus *matris meæ*;
In te proiéctus sum ex útero, †
 de ventre matris meæ Deus meus **es** tu, *
 ne discésseris **a** me;
Quóniam tribulátio próxíma est, *
 quóniam non *est, qui ádiuvet*!
Circumdedérunt me vítuli **multi**, *
 tauri pingues *obsedérunt* me.
Aperuérunt super me os **suum** *
 sicut leo rápiens et **rúgiens**.
Sicut aqua effúsus sum, *
 et dispérsa sunt ómnia *ossa mea*.
Factum est cor meum tamquam cera liquéscens *
 in médio *ventris mei*.
Aruit tamquam testa virtus mea, †
 et lingua mea adhéisit fáucibus **meis**, *
 et in púlverem mortis *deduxísti* me;
Quóniam circumdedérunt me canes **multi**, *
 concílium malignántium *obsédit* me.
Foderunt manus meas et pedes **meos**, *
 dinumeravérunt ómnia *ossa mea*.
Ipsi vero consideravérunt et inspexérunt me, †
 divisérunt sibi vestiménta **mea**, *
 et super vestem meam misérunt **sortem**.
Tu autem, Dómine, ne elongáveris auxílium tuum **a** me, *
 ad defensiónem *meam cónspice*!
Erue a frámea, Deus, ánimam **meam**, *
 et de manu canis *únicam meam*!

Salva me ex ore leónis, *
 et a cónibus unicórnium humilitátem **meam**!
Narrábo nomen tuum frátribus **meis**, *
 in médio ecclésiæ **laudábo** te.
Qui timétis Dóminum, laudáte **eum**, *
 univérsum semen Iacob, glorificáte **eum**!
Tímeat eum omne semen **Israel**, *
 quóniam non sprevit neque despéxit deprecationem **páuperis**.
Nec avértit fáciem suam **a me**, *
 et cum clamárem ad eum, **exaudívit** me.
Apud te laus mea in ecclésia **magna**, *
 vota mea reddam in conspéctu timéntium **eum**.
Edent páuperes et saturabúntur, †
 et laudábunt Dóminum, qui requírun **eum**, *
 vivent corda eórum in **sæculum sæculi**.
Reminiscéntur et converténtur ad Dóminum *
 univérsi **finis terræ**.
Et adorábunt in conspéctu **eius** *
 univérsæ famíliæ **géntium**;
Quóniam Dómini est **regnum**, *
 et ipse dominábitur **géntium**.
Manducavérunt et adoravérunt omnes pingues **terræ**, *
 in conspéctu eius cadent omnes, qui descéndunt **in terram**;
Et ánima mea illi **vivet**, *
 et semen meum **sérviet** ipsi.
Annuntiábitur Dómino generátio ventúra, †
 et annuntiábunt cæli iustítiam eius pópulo, qui nascétur, *
 quem **fecit Dóminus**.

Antiphona

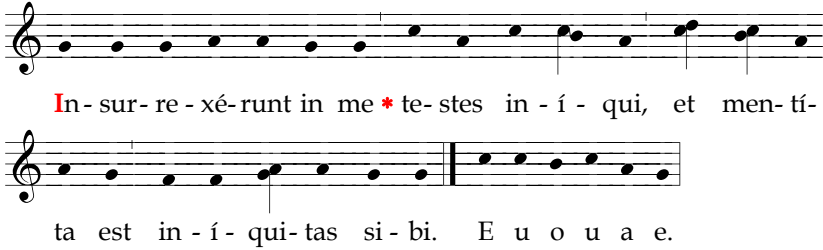

Di - vi - sé - runt si - bi ve - sti - mén - ta me - a, et su - per

ve - stem me - am mi - sé - runt sor - tem.

Antiphona · 8g1

Psalmus 26.

DÓMINUS illuminátio mea et salus **mea**, *
 (!) *quem timébo?*
Dóminus protéctor vitæ **meæ**, *
 a quo *trepídábo?*
Dum apprópíant super me nocéntes, *
 ut edant *carnes meas*;
Qui tríbulant me inimíci **mei**, *
 ipsi infirmáti sunt et *cecidérunt*.
Si consístant advérsus me **castra**, *
 non timébit *cor meum*.
Si exsúrgat advérsus me **próelium**, *
 in hoc ego *sperábo*.
Unam pétii a Dómino, hanc **requíram**, *
 ut inhábitem in domo Dómini ómnibus diébus *vitæ meæ*;
Ut vídeam voluptátem **Dómini**, *
 et vísitem *templum eius*;
Quóniam abscondit me in tabernáculo **suo**, *
 in die malórum protéxit me in abscondito tabernáculi **sui**.
In petra exaltávit me, *
 et nunc exaltávit caput meum super inimícos **meos**.
Circuívi et immolávi in tabernáculo eius hóstiam vociferatiónis, *
 cantábo et psalmum *dicam* **Dómino**.
Exáudi, Dómine, vocem meam, qua clamávi **ad** te, *
 miserére mei *et exáudi* me!
Tibi dixit cor meum, exquisívit te fácies **mea**, *
 fáciem tuam, Dómine, **requíram**.
Ne avértas fáciem tuam **a** me, *
 ne declínes in ira a *servo tuo*!

Adiutor meus esto, *

ne derelínquas me, neque despícias me, Deus, salutáris meus;

Quóniam pater meus et mater mea dereliquérunt me, *

Dóminus autem assúmpsit me!

Legem pone mihi, Dómine, in via tua, *

et dirige me in sémitam rectam propter inimícos meos!

Ne tradíderis me in ánimas tribulántium me, †

quóniam insurrexérunt in me testes iníqui, *

et mentíta est iníquitas sibi!

Credo vidére bona Dómini *

in terra vivéntium.

Exspécta Dóminum, viríliter age, *

et confortétur cor tuum, et sústine Dóminum!

Antiphona

In - sur - re - xé - runt in me * te - stes in - í - qui, et men - tí -

ta est in - í - qui - tas si - bi.

Versiculus

✠. Divisérunt sibi vestiménta mea.

✠. Et super vestem meam misérunt sortem.

Lamentatio I.

A - leph.

Quó - mo - do ob - té - xit ca - lí - gi - ne

in fu - ró - re su - o Dó - mi - nus fí - li - am Si - on, pro - ié -

cit de cæ - lo ín - cly - tum in ter - ram Is - ra - el, et non

est re - cor-dá- tus sca-bél - li pe-dum su - ó - rum in di - e

fu - ró - ris su - i. **B**eth. Præ-ci - pi - tá - vit

Dó - mi - nus, nec pe - pér - cit, ó - mni - a spe - ci - ó - sa

la - cob, de-strú-xit in fu - ró - re su - o mu - ni - ti -

ó - nes. Vír - gi - nes lu - da de - ié - cit in terram, pól - lu - it

regnum et prín-ci - pes e - ius. **G**i - mel.

Con-fré-git in i - ra fu - ró - ris su - i o - mne cor - nu

Is - ra - el, a - vér - tit retr-ór-sum déx - te - ram su - am a

fá - ci - e in - i - mí - ci, et suc-cén-dit in la - cob,

qua - si i-gnem flammæ, de - vo - rán - tis in gy - ro.

le - rú - sa - lem, le - rú - sa - lem, con-vér - te - re ad Dó-mi-
num, De-um tu - um!

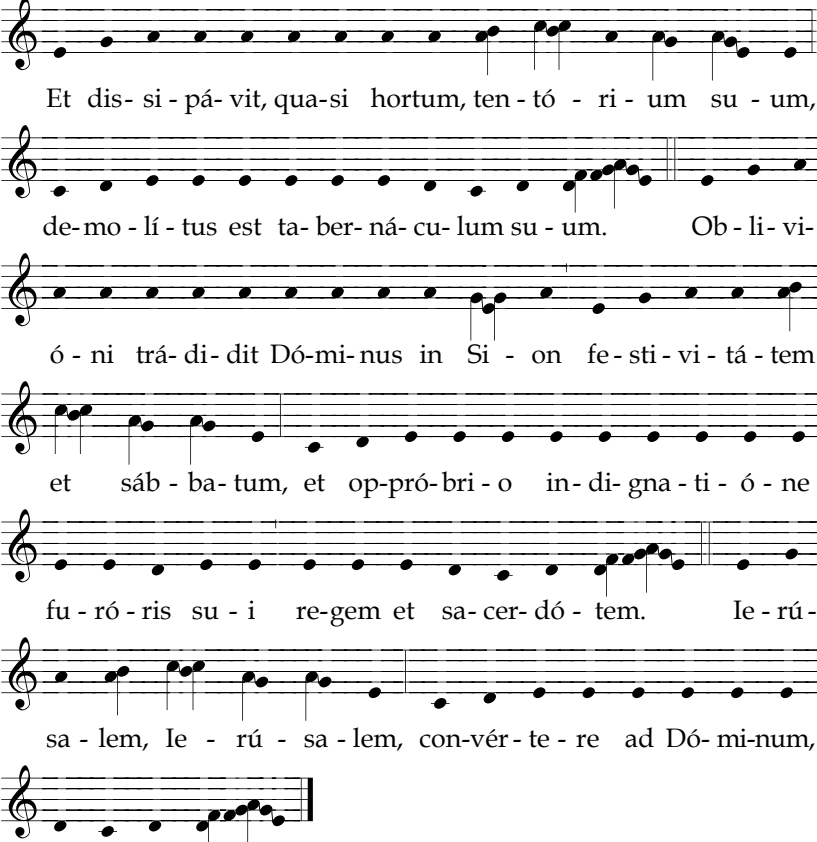
Responsorium · 3

O-mnes * a - mí - ci me - i de - re - li - qué -
runt me, et præ - va - lu - é - runt in - si - di - án - tes
mi - hi. Trá - di - dit me, quem di - li - gé - bam, et ter -
ri - bí - li - bus ó - cu - lis, pla - ga cru - dé - li per -
cú - ti - ens, * a - cé - to po - tá - bant me.
✠. Et de - dé - runt in e - scam me - am fel, et in
si - ti me - a. A - cé - to.

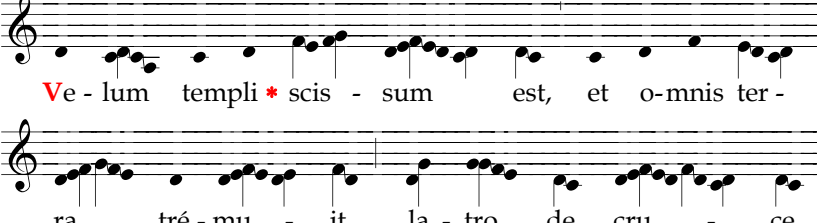
Lamentatio II.

De - leth. Te - tén-dit ar-cum su - um in - i -
mí - cus, fir - má- vit déx- te- ram su - am, qua - si ho - stis,
et oc - cí - dit omne, quod pulchrum e - rat vi - su in ta- ber-
ná - cu - lo fí - li - æ Si - on; ef - fú - dit, qua - si ignem,
in - di - gna - ti - ó - nem su - am. Hee. Fa-ctus
est Dó-mi-nus, vel - ut in - i - mí - cus, præ-ci - pi - tá - vit
ó - mni - a mœ - ni - a e - ius. Dis - si - pá - vit mu - ni - ti -
ó - nes e - ius, et re - plé - vit in fí - li - a Iu - da hu - mi -
li - á - tum et hu - mi - li - á - tam. Va - v.

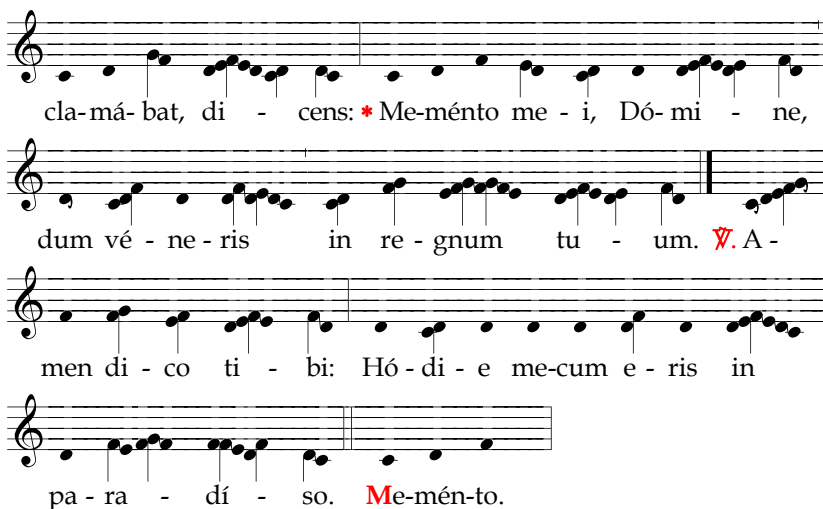

Et dis - si - pá - vit, qua - si hortum, ten - tó - ri - um su - um,
 de - mo - lí - tus est ta - ber - ná - cu - lum su - um. Ob - li - vi -
 ó - ni trá - di - dit Dó - mi - nus in Si - on fe - sti - vi - tá - tem
 et sá - b - ba - tum, et op - pró - bri - o in - di - gna - ti - ó - ne
 fu - ró - ris su - i re - gem et sa - cer - dó - tem. Ie - rú -
 sa - lem, Ie - rú - sa - lem, con - vér - te - re ad Dó - mi - num,
 De - um tu - um!

Responsorium · 2

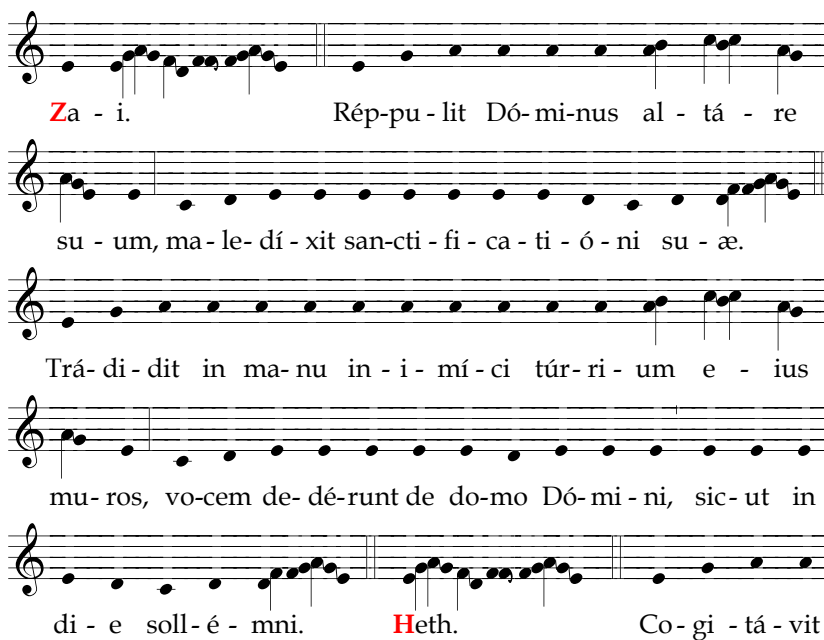

Ve - lum templi * scis - sum est, et o - mnis ter -
 ra tré - mu - it, lá - tro de cru - ce

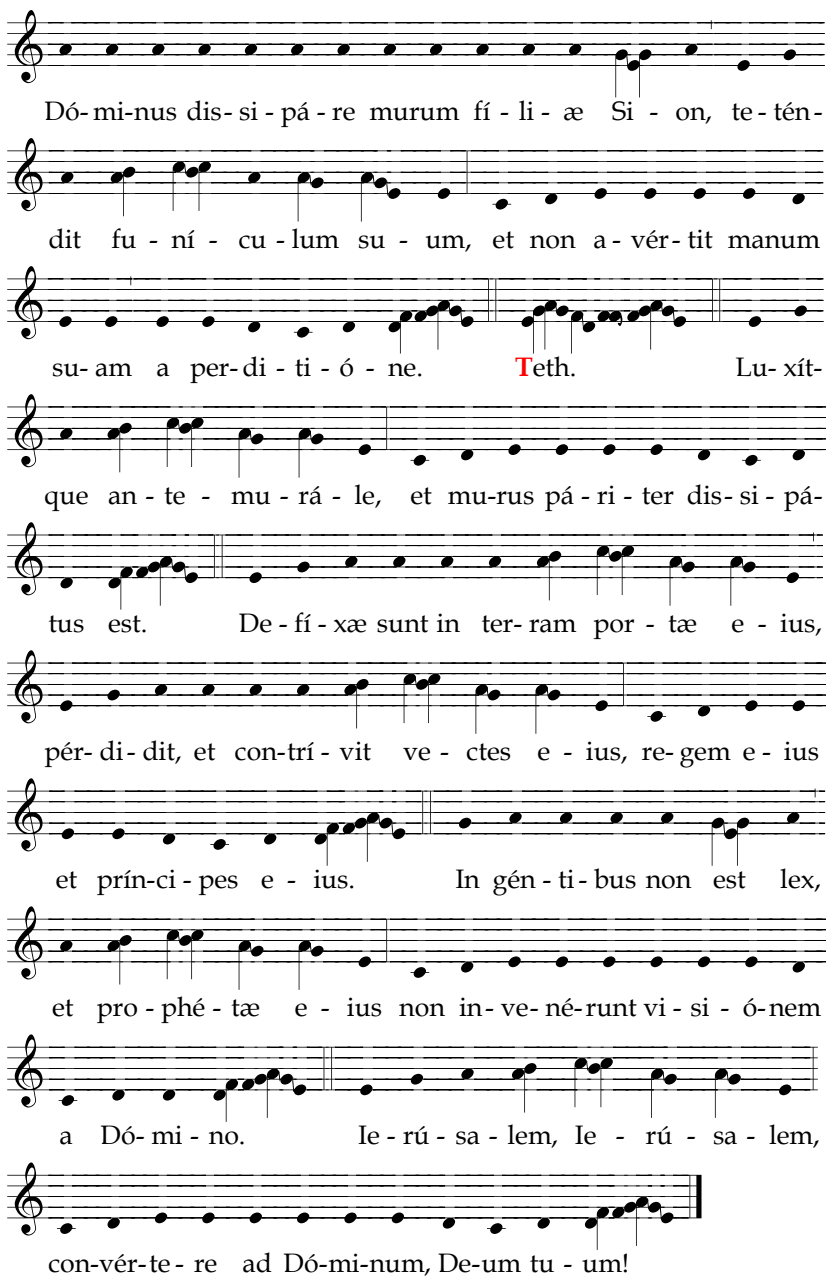

cla-má-bat, di - cens: * Me-ménto me - i, Dó-mi - ne,
 dum vé - ne - ris in re - gnum tu - um. A -
 men di - co ti - bi: Hó-di - e me-cum e - ris in
 pa - ra - dí - so. Me-mén-to.

Lamentatio III.

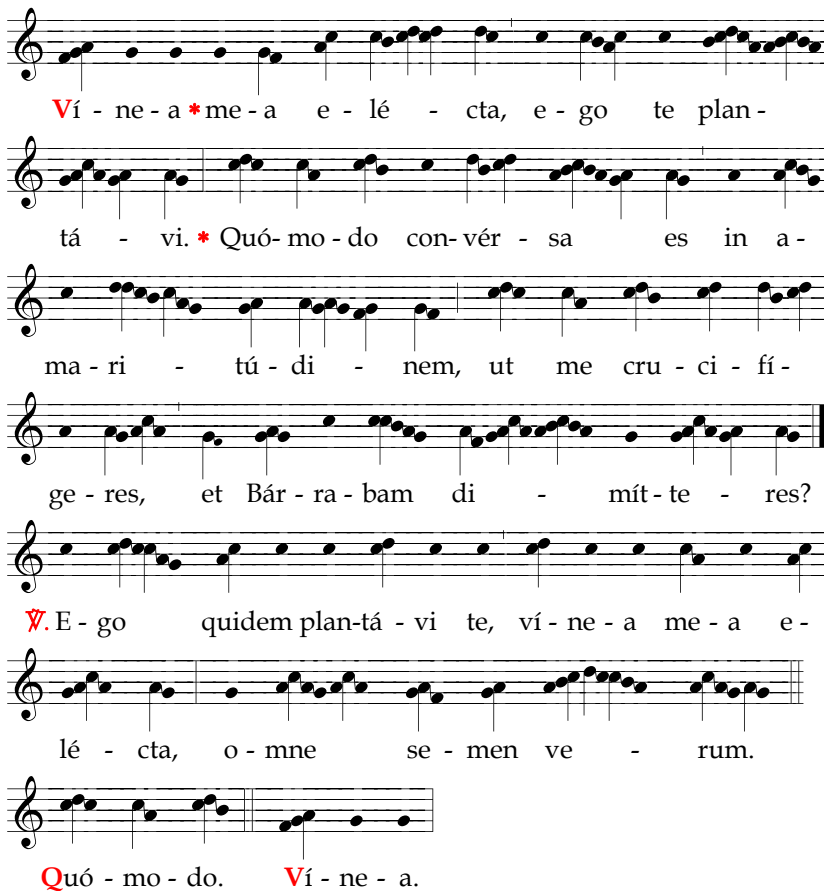

Za - i. Rép-pu - lit Dó-mi-nus al - tá - re
 su - um, ma - le - dí - xit san-cti - fi - ca - ti - ó - ni su - æ.
 Trá-di-dit in ma-nu in - i - mí-ci túr-ri - um e - ius
 mu - ros, vo-cem de-dé-runt de do-mo Dó-mi - ni, sic-ut in
 di - e soll - é - mni. Heth. Co - gi - tá - vit

Dó-mi-nus dis-si-pá-re murum fí-li-æ Si-on, te-tén-
 dit fu-ní-cu-lum su-um, et non a-vér-tit manum
 su-am a per-di-ti-ó-ne. **Teth.** Lu-xít-
 que an-te-mu-rá-le, et mu-rus pá-ri-ter dis-si-pá-
 tus est. De-fí-xæ sunt in ter-ram por-tæ e-ius,
 pér-di-dit, et con-trí-vit ve-ctes e-ius, re-gem e-ius
 et prín-ci-pes e-ius. In gén-ti-bus non est lex,
 et pro-phé-tæ e-ius non in-ve-né-runt vi-si-ó-nem
 a Dó-mi-no. Ie-rú-sa-lem, Ie-rú-sa-lem,
 con-vér-te-re ad Dó-mi-num, De-um tu-um!

Responsorium · 8

Ví - ne - a * me - a e - lé - cta, e - go te plan -
 tá - vi. * Quó - mo - do con - vér - sa es in a -
 ma - ri - tú - di - nem, ut me cru - ci - fí -
 ge - res, et Bár - ra - bam di - mít - te - res?
 V. E - go quidem plan - tá - vi te, ví - ne - a me - a e -
 lé - cta, o - mne se - men ve - rum.
 Quó - mo - do. Ví - ne - a.

In secundo nocturno

Antiphona · 8g1

Vim fa - ci - é - bant, * qui quæ - ré - bant á - ni - mam me - am.

E u o u a e.

Psalmus 37.

DÓMINE, ne in furóre tuo árguas me, *
neque in ira tua corrípías me;

Quóniam sagíttæ tuæ infíxæ sunt **mihi**, *
et confirmásti super me *manum tuam*!

Non est sánitas in carne mea a fácie iræ **tuæ**, *
non est pax óssibus meis a fácie peccatórum *meórum*;

Quóniam iniquitátes meæ supergréssæ sunt caput **meum**, *
et sicut onus grave gravátæ *sunt super* me.

Putruérunt et corrúptæ sunt cicatríces **meæ** *
a fácie insipiéntiæ **meæ**.

Miser factus sum et curvátus sum usque in **finem**, *
tota die contristátus ingrediébar;

Quóniam lumbi mei impléti sunt illusió nibus, *
et non est sánitas in *carne mea*.

Afflíctus sum et humiliátus sum **nimis**, *
rugiébam a gémitu *cordis mei*.

Dómine, ante te omne desidérium **meum**, *
et gémitus meus a te non *est absconditus*.

Cor meum conturbátum est, derelíquit me virtus **mea** *
et lumen oculórum meórum et ipsum *non est mecum*.

Amíci mei et próximi **mei** *
advérsum me appropinquavérunt *et stetérunt*;

Et qui iuxta me erant, de longe stetérunt, *
et vim faciébant, qui quærébant *ánimam meam*;

Et qui inquirébant mala mihi, locúti sunt vanitátes, *
et dolos tota die *meditabántur*.

Ego autem tamquam surdus non audiébam, *
et sicut mutus non apériens os **suum**;

Et factus sum, sicut homo non **áudiens** *
et non habens in ore suo redargutiónes;

Quóniam in te, Dómine, sperávi, *
tu exáudies me, Dómine *Deus meus*;

Quia dixi: Nequándo supergáudeant mihi inimíci **mei**, *
et, dum commovéntur pedes mei, super me magna *locúti* sunt;

Quóniam ego in flagélla parátus sum, *
 et dolor meus in conspéctu *meo* **semper**;
Quóniam iniquitátem meam annuntiábo, *
 et cogitábo pro peccáto **meo**.
Inimíci autem mei vivunt et confirmáti sunt **super** me, *
 et multiplicáti sunt, qui odérunt *me* **iníque**.
Qui retríbuunt mala pro bonis, detrahébant **mihi**, *
 quóniam sequébar **bonitátem**.
Ne derelínquas me, Dómine, Deus **meus**, *
 ne discésseris **a** me!
Inténde in adiutórium **meum**, *
 Dómine, Deus **salútis meæ**!

Antiphona

Vim fa - ci - é - bant, qui quæ - ré - bant á - ni-mam me-am.

Antiphona · 4g1

Con-fundán-tur * et re - ve - re - án-tur, qui quærun-t á - nimam

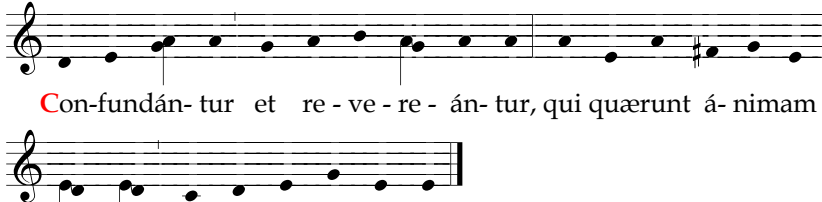
me - am, ut áu - fe - rant e - am! E u o u a e.

Psalmus 39.

EXSPÉCTANS expectávi Dóminum, *
 et inténdit **mihi**;
Et exaudivit *preces* **meas**, *
 et edúxit me de lacu misériae et *de luto* **fæcis**;
Et státuit super petram *pedes* **meos**, *
 et diréxit *gressus* **meos**;
Et immisit in os meum cánticum **novum**, *
 carmen *Deo* **nostro**.
Vidébunt multi et **timébunt**, *
 et sperábunt in **Dómino**.

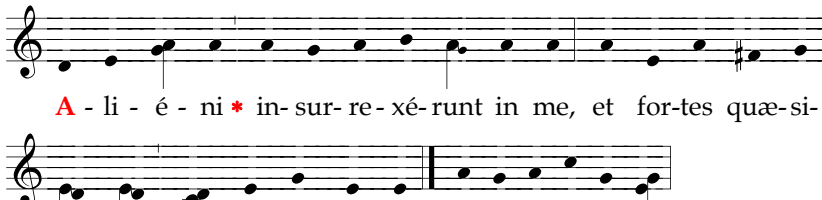
- B**eátus vir, cuius est nomen *Dómini spes eius*, *
et non respexit in vanitátes et *insánias falsas*.
- M**ulta fecísti tu, *Dómine Deus meus, mirabília tua*, *
et cogitatióibus tuis non est, qui *símilis sit tibi*.
- A**nnuntiávi et *locútus sum*, *
multiplicáti *sunt super númerum*.
- S**acrificium et oblatiódinem *noluísti*, *
aures autem *perfecísti mihi*.
- H**olocáustum et pro peccáto non *postulásti*, *
tunc dixi: *Ecce, vénio*.
- I**n cápite libri scriptum est de me, ut fácerem voluntátem *tuam*, *
Deus meus, vólui et legem tuam in médio *cordis mei*.
- A**nnuntiávi iustítiam tuam in ecclésia *magna*, *
ecce, lábia mea non prohibébo, *Dómine, tu scisti*.
- I**ustítiam tuam non abscondi in *corde meo*, *
veritátem tuam et salutáre *tuum dixi*.
- N**on abscondi misericórdiam tuam et veritátem *tuam* *
a concílio *multo*.
- T**u autem, *Dómine*, ne longe fácias miseratiónes *tuas a me*, *
misericórdia tua et véritas tua semper *suscepérunt me*;
- Q**uóniam circumdedérunt me mala, quorum non est númerus, †
comprehendérunt me iniquitátes *meæ*, *
et non pótui, *ut vidérem!*
- M**ultiplicátæ sunt super capíllos cápitis *mei*, *
et cor meum *derelíquit me*.
- C**ompláceat tibi, *Dómine*, ut *éruas me*, *
Dómine, ad adiuvándum me *réspice!*
- C**onfundántur et revereántur simul, qui quærunt *ánimam meam*, *
ut *áuferant eam!*
- C**onvertántur retrórsum et revereántur, *
qui *volunt mihi mala!*
- F**erant conféstim confusiódinem *suam*, *
qui dicunt *mihi: Euge, euge!*
- E**xsúltent et læténtur super te *omnes quæréntes te*, *
et dicant semper: Magnificétur *Dóminus*, qui diligunt salutáre *tuum!*
- E**go autem mendícus *sum et pauper*, *
Dóminus sollicitus est mei.
- A**diútor meus et protéctor *meus tu es*, *
Deus meus, ne tardáveris!

Antiphona

Con-fundán- tur et re - ve - re - án- tur, qui quærunt á- nimam
me - am, ut áu- fe- rant e - am!

Antiphona · 4g1

A - li - é - ni * in-sur-re-xé-runt in me, et for-tes quæ-si-
é - runt á - ni-mam me-am. E u o u a e.

Psalmus 53.

DEUS, in nómine tuo *salvum me* fac, *
et in virtúte tua *iúdica me*!

Deus, exáudi oratió*nem meam*, *
áuribus pércipe *verba oris mei*;

Quóniam aliéni insurrexérunt advérsus me, †
et fortes quæsiérunt *ánimam meam*, *
et non proposuérunt Deum ante *conspéctum suum*!

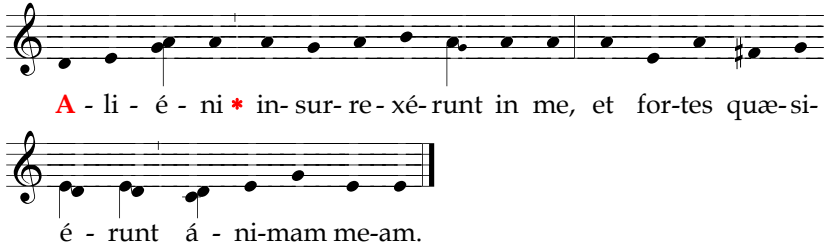
Ecce enim, Deus *ádiuvat me*, *
et Dóminus suscéptor est *ánimæ meæ*.

Avérte mala inimícis *meis*, *
et in veritáte tua *dispérde illos*!

Voluntárie sacrificábo tibi, †
et confitébor nómini *tuo, Dómine*, *
(!) *quóniam bonum* est;

Quóniam ex omni tribulatióne *eripuísti me*, *
et super inimícos meos despéxit *óculus meus*.

Antiphona

A - li - é - ni * in-sur-re-xé-runt in me, et for-tes quæ-si-
é - runt á - ni-mam me-am.

Versiculus

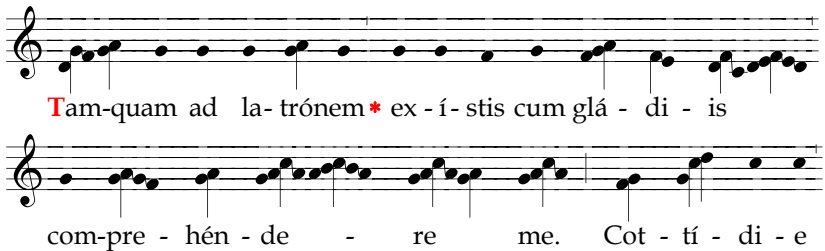
✠. Insurrexérunt in me testes iníqui.

✠. Et mentíta est iníquitas sibi.

Lectio IV.

VIDEÁMUS ergo, quid *factum* sit · quia exacuérunt, tamquam gládium, *linguas suas*! Fílii hóminum · dentes eórum arma et sagít-tæ · et lingua eórum gládium *acútus*. Quod dicit et alius *psalmus* · sic et hic: Exacuérunt, tamquam gládium, *linguas suas*. Non dicant Iu-dæi: Non occídimus **Christum**. Et dedérunt proptérea iúdicti Piláto · ut quasi ipsi videréntur a morte *eius immúnes*. Nam cum dixisset eis Pi-látus: Vos eum occídite · responderunt: Non licet nobis occídere **quemquam**. Iniquitátem facínoris *sui* · in iúdicem hóminem refúnde-re volébant. Sed numquid Deum iúdicem *fallébant*? Quod fecit Pilátus · in eo ipso, quod *fecit* · aliquántum párticeps *fuit* · sed in comparatió-ne eórum multo ipse *innocéntior*. Institit enim, quantum *pótuit* · ut il-lum ex eórum mánibus *liberáret*. Nam proptérea flagellátum *prodúxit ad eos*. Non persequéndo Dóminum flagellávit · sed illórum furóri satisfacere *volens* · ut vel sic iam *mitéscerent* · et desínerent velle occí-dere eum · quem flagellátum *vidérent*.

Responsorium · 8

Tam-quam ad la-trónem * ex - í - stis cum glá - di - is
com-pre - hén - de - re me. Cot - tí - di - e

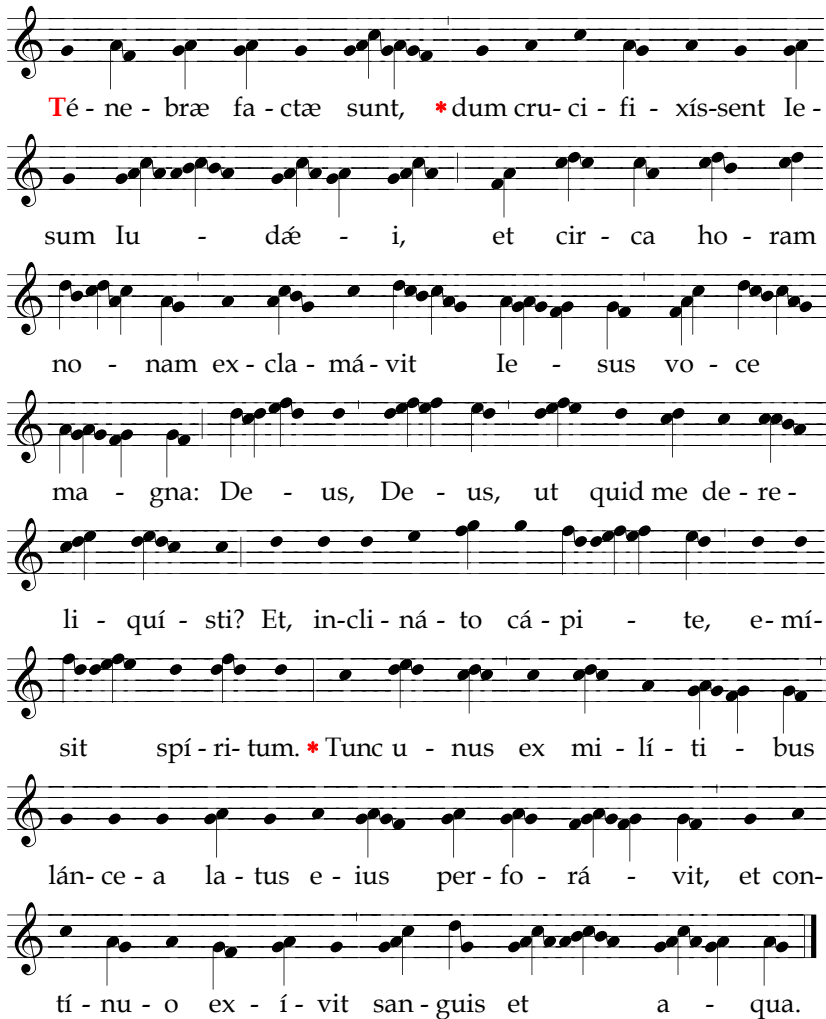
a - pud vos e - ram in tem - plo, do - cens, et non
 me te - nu - í - stis, et ec - ce, fla - gel - lá - tum dú -
 ci - tis, * ad cru - ci - fi - gén - dum.
 V. Fí - li - us qui - dem hó - mi - nis va - dit, sic - ut scriptum
 est de il - lo. Væ au - tem hó - mi - ni il - li, per
 quem tra - dé - tur! Ad cru - ci - fi -
 gén - dum.

Lectio V.

NOSTIS Pilátum lavísse *manus* · et dixísse: Innocens ego sum a
 ságuine *iusti* **huius**. *Quod non* fuit. Sed mundum se esse a
 morte illíus **fecit**. *Fecit tamen*. Sed si reus, quia fecit vel *invítus* · illi
 innocéntes, qui coegérunt, ut **fáceret**? *Nullo modo*. Sed ille dixit in
 eum *senténtiam* · et iussit eum crucifígi · et quasi ipse occídít · et vos,
 o, Iudæi, **occidístis**! Unde **occidístis**? *Gládio linguæ*. Acuístis enim *lin -*
guas vestras. Et quando percussístis · nisi quando clamástis: Crucifí -
 ge, crucifíge eum? Proptérea enim non est *prætermitténdum* · quia
 venit in *mentem* · ne forte áliquem pertúrbet *léctio* *divinórum libró -*
rum · quidam evangelísta dicit hora sexta crucifíxum · et quidam ho -
 ra *tértia* · nisi intelligámus, **perturbámur**. Et iam incipiénte sexta *hora* ·

díctur Pilátus sedisse pro tribunáli · et revéra, quando levátus est Dóminus in *lignum* · hora *sexta* erat. Sed álius evangelísta íntuens ánimum Iudæórum · quia volébant se immúnes vidéri a morte Dómini · narrándo osténdit eos *reos* · dicens Dóminum hora tértia *crucifíxum*.

Responsorium · 7

Té - ne - bræ fa - ctæ sunt, * dum cru - ci - fi - xís-sent Ie -
sum Iu - dæ - i, et cir - ca ho - ram
no - nam ex - cla - má - vit Ie - sus vo - ce
ma - gna: De - us, De - us, ut quid me de - re -
li - quí - sti? Et, in-cli - ná - to cá - pi - te, e - mí -
sit spí - ri - tum. * Tunc u - nus ex mi - lí - ti - bus
lán - ce - a la - tus e - ius per - fo - rá - vit, et con -
tí - nu - o ex - í - vit san - guis et a - qua.

¶ Et ve - lum templi scissum est a summo us - que de -

ór - sum, et o-mnis ter - ra tré - mu - it.

Tunc u - nus.

Lectio VI.

NARRAVÉRUNT, ut absconderent muscúpas · dixerunt: Quis *vidébit* eos? Latére putábant eum · quem occidébant, latére **Deum**. Ecce, *puta* · homo Christus erat, sicut céteri *hómines* · nesciébat, quid de illo cogitárent · numquid *et Deus* **nescit**? O, cor *humánum* · quare tibi dixisti: Quis **videt** me? Cum ille *videat*, qui **fecit** te? Dixerunt: Quis *vidébit* nos? Vidébat Deus · vidébat et Christus · quia et Christus **Deus**. Sed quare videbátur eis *non vidére*? Audi **sequéntia**! Perscrutáti sunt iniquitátes · defecerunt scrutántes scrutatiónes · id est, acérba et acúta *consília*. Non tradátur per nos, sed per discipulum *suum* · non occidátur a nobis · sed a **iúdice**! Totum nos faciámus · et nihil fecísse *videámur*! Et ubi est clamor *linguae* · Crucífige, *crucífige*? Sic cæci estis · ut **surdi** *sitis*.

Responsorium · 2

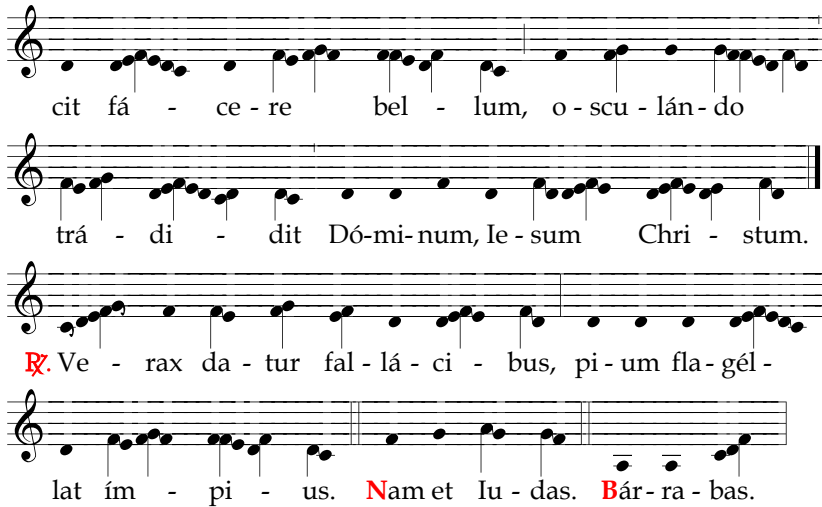
Bár - ra - bas la - tro * di - mít - ti - tur, et ín - no - cens

Chri - stus oc - cí - di - tur. * Nam et Iu - das, ar -

mi - dú - ctor scé - le - ris, qui per pa - cem dí - di -

cit fá - ce - re bel - lum, o - scu - lán - do

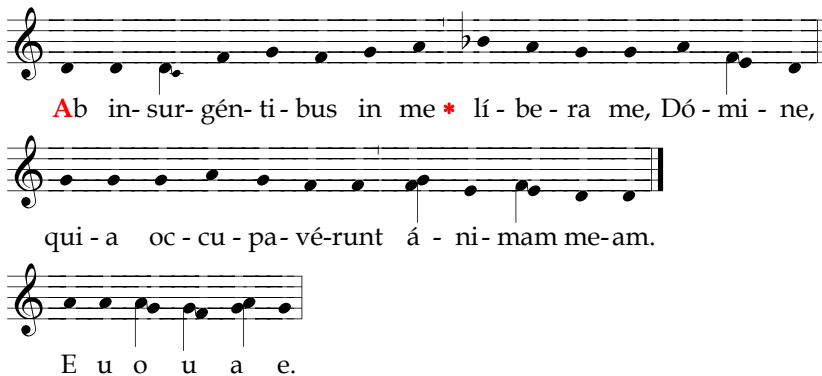
trá - di - dit Dó-mi-num, le - sum Chri - stum.

R. Ve - rax da - tur fal - lá - ci - bus, pi - um fla - gél -

lat ím - pi - us. **N**am et Iu - das. **B**ár - ra - bas.

In tertio nocturno

Antiphona · 1g1

Ab in-sur-gén-ti-bus in me * lí - be - ra me, Dó - mi - ne,

qui - a oc - cu - pa - vé - runt á - ni - mam me-am.

E u o u a e.

Psalmus 139.

ERIPE me, Dómine, ab hómine malo, *
 a viro iníquo éripe me;
Qui cogitavérunt iniquitátes in corde, *
 tota die constituébant prælia.

Acuérunt linguas suas **sicut** serpéntis, *
 venénium áspidum sub lábiis eórum.
Custódi me, Dómine, de manu **peccatóris**, *
 et ab homínibus iníquis **éripe** me;
Qui cogitavérunt supplantáre **gressus meos**, *
 abscondérunt supérbi **láuqueum mihi**;
Et funes extendérunt in **láuqueum**, *
 iuxta iter scándalum posuérunt **mihi**!
Dixi Dómino: Deus **meus es** tu, *
 exáudi, Dómine, vocem deprecatiónis **meæ**!
Dómine, Dómine, virtus **salútis meæ**, *
 obumbrásti super caput meum in **die belli**.
Ne tradas me, Dómine, a desidério meo peccatóri, †
 cogitavérunt contra me, ne **derelínquas** me, *
 ne forte **exalténtur**!
Caput circúitus eórum, *
 labor labiórurn ipsórum opériet eos.
Cadent super eos carbónes, †
 in ignem deiícies eos, *
 in misériis *non subsistent*.
Vir linguósus non dirigétur in **terra**, *
 virum iniústum mala cápiunt in **intéritu**.
Cognóvi, quia fáciat Dóminus iudícium **ínopis**, *
 et *vindíctam* **páuperum**.
Verúmtamen iusti confitebúntur **nómini tuo**, *
 et habitábunt recti cum *vultu tuo*.

Antiphona

Ab in- sur- gén- ti- bus in me lí- be- ra me, Dó- mi- ne,
 qui- a oc- cu- pa- vé-runt á- ni- mam me-am.

Antiphona · 8g1

Lon-ge fe - cí - sti * no - tos me - os a me, trá - di - tus sum,

et non e - gre - di - é - bar. E u o u a e.

Psalmus 87.

DÓMINE, Deus salutis **meæ**, *
in die clamávi et *nocte* **coram** te.

Intret in conspéctu tuo orátio **mea**, *
inclína aurem tuam ad *precem* **meam**;

Quia repléta est malis ánima **mea**, *
et vita mea inférno *appropinquávit*!

Æstimátus sum cum descendéntibus in **lacum**, *
factus sum, sicut homo sine adiutório, inter *mórtuos liber*;

Sicut vulneráti dormiéntes in sepúlcris, †
quorum non es memor **ámplius**, *
et ipsi de manu tua *repúlsi* sunt.

Posuérunt me in lacu inferióri, *
in tenebrósis et in *umbra* **mortis**.

Super me confirmátus est furor **tuus**, *
et omnes fluctus tuos induxísti **super** me.

Longe fecísti notos meos **a** me, *
posuérunt me abominatió*nem* **sibi**.

Tráditus sum et non egrediébar, *
óculi mei languérunt *præ inó***pia**.

Clamávi ad te, Dómine, tota **die**, *
expándi ad te *manus* **meas**.

Numquid mórtuis fácies mirabília, *
aut médici suscitábunt et confitebú*ntur* **tibi**?

Numquid narrábit áliquis in sepúlcro misericórdiam **tuam**, *
et veritátem tuam in *perditio***ne**?

Numquid cognoscéntur in ténebris mirabília **tua**, *
et iustítia tua in terra *oblivió***nis**?

Et ego ad te, Dómine, clamávi, *
et mane orátio mea *præveni***et** te.

Ut quid, Dómine, repéllis oratióem **meam**, *
avértis fáciem *tuam* **a** me?

Pauper sum ego et in labóribus a iuventúte **mea**, *
exaltátus autem, humiliátus sum et *conturbátus*.

In me transiérunt iræ **tuæ**, *
et terróres tui *conturbavérunt* me.

Circumdedérunt me, sicut aqua, tota **die**, *
circumdedérunt me **simul**.

Elongásti a me amícum et **próximum**, *
et notos meos *a miséria*.

Antiphona

Pópulum tuum, Dómine, humiliavérunt, *
 et hereditátem tuam *vexavérunt*.
Víduam et ádvenam interfecérunt, *
 et pupíllos *occidérunt*;
Et dixerunt: Non vidébit Dóminus, *
 nec intélliget *Deus Iacob*.
Intellígite, insipiéntes in pópulo, *
 et stulti, *aliquándo sápite!*
Qui plantávit aurem, non *áudiet*, *
 aut qui finxit óculum, *non consíderat?*
Qui córripit gentes, non *árguet*, *
 qui docet *hóminem sciéntiam?*
Dóminus scit cogitatiónes *hóminum*, *
quóniam vanæ sunt.
Beátus homo, quem tu erudíeris, Dómine, *
 et de lege tua docúeris *eum*;
Ut mítiges ei a diébus *malis*, *
 donec fodiátur peccatóri *fóvea*;
Quia non repéllet Dóminus plebem *suam*, *
 et hereditátem suam non *dereínet*;
Quoadúsque iustítia convertátur in iudícium, *
 et qui iuxta illam omnes, *qui recto sunt corde*.
Quis consúrget mihi advérsus malignántes, *
 aut quis stabit mecum advérsus operántes *iniquitátem?*
Nisi quia Dóminus adiúvit me, *
 paulo minus habitásset in inférno *ánima mea*.
Si dicébam: Motus est pes *meus*, *
 misericórdia tua, Dómine, *adiuvábat* me.
Secúndum multitudínem dolórum meórum in corde *meo*, *
 consolatiónes tuæ lætificavérunt *ánimam meam*.
Numquid adhæret tibi sedes iniquitátis, *
 qui fingis labórem *in præcépto?*
Captábunt in ánimam *iusti*, *
 et ságuinem innocentem *condemná*bunt;
Et factus est mihi Dóminus in refúgium, *
 et Deus meus in adiutórium *spei meæ*;
Et reddet illis iniquitátem ipsórum, †
 et in malítia eórum dispédet *eos*, *
 dispédet illos Dóminus *Deus noster*.

Antiphona

Ca-ptá-bant in á - ni-mam iu - sti, et sán-gui-nem in-no -
cén-tem con-de-mná-bant.

Versiculus

¶. Locúti sunt advérsus me lingua dolósa.

¶. Et sermónibus ódii circumdedérunt me,
et expugnavérunt me gratis.

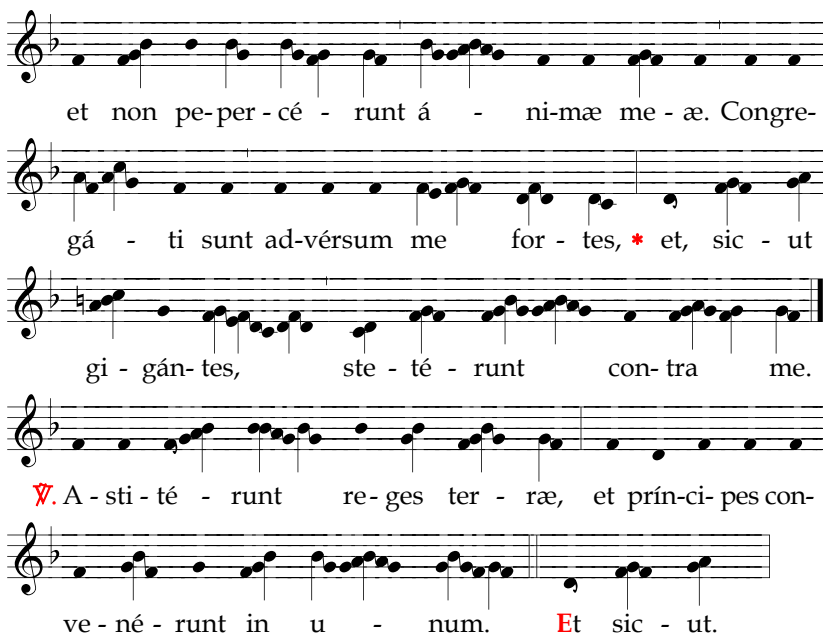
Lectio VII.

FESTINÉMUS ingredi in illam *réquiem* · ut ne in idípsum quis *inci-*
dat · *incredulitátis exémplum*! Vivus est enim sermo Dei et *éfficax* ·
et penetrábilior omni gládio ancípiti · et pertíngens usque ad divisió-
nem ánimæ ac *spíritus* · compágum quoque ac medullárum · et dis-
crétor cogitátionum · et intentiόνum cordis. Et non est ulla creatúra
invisíbilis in conspéctu eius. Omnia autem nuda et apérta sunt *óculis*
eius. Ad quem *nobis sermo*. Habéntes ergo pontíficem, qui penetrávit
cælos · Iesum, Fílium Dei · teneámus *confessiόνem eius*! Non enim ha-
bémus pontíficem · qui non possit cómpati infirmitátibus **nostris**.
Tentátum autem Iesum per ómnia pro similitúdine *absque peccáto*.
Adeámus ergo cum fidúcia ad thronum grátiae eius · ut misericórdi-
am consequámur · et grátiam inveniámus in auxílio *opportúno*!

Responsorium · 6

Tra-di-dé-runt me * in ma-nus im-pi - ó - rum,
et in-ter in - í - quos pro-ie - cé - runt me,

et non pe-per - cé - runt á - ni-mæ me - æ. Congre-
 gá - ti sunt ad-vérsum me for - tes, * et, sic - ut
 gi - gán - tes, ste - té - runt con - tra me.
 ✠. A - sti - té - runt re - ges ter - ræ, et prín-ci - pes con-
 ve - né - runt in u - num. Et sic - ut.

Lectio VIII.

OMNIS namque pón̄tifex ex homínibus assú̄mptus · pro homínibus constitú̄itur · in iis, quæ sunt ad Deum · ut off̄erat dona et sacri-fícia pro peccátis · qui condolére possit his, qui ignórant et errant · quóniam et ipse circú̄mdatus est infirmitáte. Et propt̄erea debet, quemádm̄odum pro pópulo · ita étiam pro semetípso off̄erre pro pec-cátis. Nec quisquam sumit sibi honórem · sed qui vocátur a Deo, tam-quam Aaron. Sic et Christus non semetípsum clarificávit · ut pón̄tifex f̄feret · sed qui locútus est ad eum: Fílius meus es tu, ego hódie génūi te. Quemádm̄odum et in álio loco dicit: Tu es sac̄dos in ætérnum, secú̄ndum ór̄dinem Melchisedech. Qui in diébus carnis suæ · preces supplicationésque ad eum, qui possit salvum illum a morte f̄cere · cum clamóre válido · et lácrimis off̄erens · exaudítus est pro sua reve-réntia.

Responsorium · 5

Ie - sum * trá - di - dit ím - pi - us summis

prin-cí - pi - bus sa - cer - dó - tum et se - ni - ó -

ri - bus pó - pu - li. Pe - trus au - tem seque -

bá - tur a lon - ge, * ut vi - dé - ret fi - nem.

¶ Et, in-gressus Pe - trus in á - tri - um prín-ci - pis sa -

cer - dó - tum. Ut vi - dé - ret fi - nem.

Lectio IX.

ET quidem, cum esset Fílius Dei · dídicit ex his, quæ passus est, obœdiéntiam · et consummátus factus est ómnibus obtemperántibus sibi · causa salútis ætérnæ · appellátus a Deo *póntifex* · iuxta ór-dinem *Melchisedech*. De quo nobis sermo grandis et ininterpretábilis ad dicéndum · quóniam imbecílles facti estis ad *audiéndum*. Etenim cum deberétis magístri esse propter *tempus* · rursus indigétis, ut vos doceámini, quæ sint eleménta exórdii sermónum Dei · et facti estis, quibus lacte opus sit · non *sólido cibo*. Omnis enim, qui lactis est *párticeps* · expers est sermónis iustítiae · *párvulus* enim est. Perfectórum autem est cibus *sólidus* · eórum, qui pro consuetúdine exercitátos habent *sensus* · ad discretiónem *boni ac mali*. Quaprópter intermitténtes inchoatiónis Christi sermónem · ad perfectióra *ferámur* · non rursum iaciéntes fundaméntum pæniténtiae ab opéribus *mórtuis* · et fídei ad Deum · baptísmatum *doctrínæ* · impositiónis quoque *mánuum* · ac resurrectionis mortuórum · et iudícii *ætérni*. Et hoc faciémus, si quidem permiserit **Deus**.

Responsorium · 5

Ca - li - ga - vé - runt * ó - cu - li me - i a fle -
 tu me - o, qui - a e - lon - gá - bi - tur
 a me, qui con - so - la - bá - tur me. Vi - dé - te,
 omnes pó - pu - li, * si est do - lor sí - mi - lis,
 sic - ut do - lor me - us! *✠* O, vos omnes,
 qui trans-í - tis per vi - am, at - tén - di - te, et vi -
 dé - te! *S*i est do - lor. *C*a - li - ga - vé - runt.

Laudes

Antiphona · 7c2

*P*ró - pri - o * Fí - li - o su - o non pe - pér - cit De - us,

sed pro no-bis ó-mni-bus trá-di-dit il-lum. E u o u a e.

Psalmus 50.

MISERÉRE mei, Deus, *

secúndum magnam misericórdiam tuam!

Et secúndum multitudínem miseratiónum tuárum *
dele iniquitátem meam!

Amplius lava me ab iniquitáte mea, *
et a peccáto meo munda me;

Quóniam iniquitátem meam ego cognósko, *
et peccátum meum contra me est semper!

Tibi soli peccávi et malum coram te feci, *
ut iustificéris in sermónibus tuis et vincas, cum iudicáris.

Ecce enim, in iniquitatibus concéptus sum, *
et in peccátis concépit me mater mea.

Ecce enim, veritátem dilexísti, *
incérta et occúlta sapiéntiæ tuæ manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo, et mundábor, *
lavábis me, et super nivem dealbábor.

Auditui meo dabis gáudium et lætítiam, *
et exsultábunt ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a peccátis meis, *
et omnes iniquitátes meas dele!

Cor mundum crea in me Deus, *
et spíritum rectum ínnova in viscéribus meis!

Ne proícias me a fácie tua, *
et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me!

Redde mihi lætítiam salutáris tui, *
et spíritu principáli confírma me!

Docébo iníquos vías tuas, *
et ímpii ad te converténtur.

Libera me de sanguínibus, Deus, Deus salútis meæ, *
et exsultábit lingua mea iustítiam tuam!

Dómine, lábia mea apéries, *
et os meum annuntiábit laudem tuam;

Quóniam si voluísset sacrificium, dedíssem útique, *
holocáustis non delectáberis!

Sacrificium Deo spíritus contríbulátus, *
cor contrítum et humiliátum, Deus, **non** despícies.

Benigne fac, Dómine, in bona voluntáte **tua** Sion, *
ut ædificéntur **muri** Ierúsalem!

Tunc acceptábis sacrificium iustítiæ, oblatiónes et **holocáusta**, *
tunc impónent super altáre **tuum** vítulos.

Antiphona

Pró-pri - o Fí - li - o su - o non pe - pér - cit De - us,

sed pro no-bis ó-mni-bus trá-di-dit il-lum.

Antiphona · 4e

An-xi - á - tus est in me * spí - ri - tus me-us, in me tur -

bá-tum est cor me-um. E u o u a e.

Psalmus 142.

DÓMINE, exáudi oratióem meam, †
áuribus pércipe obsecratióem meam in veritáte **tua**, *
exáudi me in **tua** iustítiá;

Et non intres in iudícium cum *servo tuo*, *
quia non iustificábitur in conspéctu tuo *omnis* **vivens**;

Quia persecútus est inimícus *ánimam* **meam**, *
humiliávit in terra *vítam* **meam**!

Collocávit me in obscúris, sicut mórtuos sáeculi, †
et anxiátus est super me spíritus **meus**, *
in me turbátum est cor **meum**.

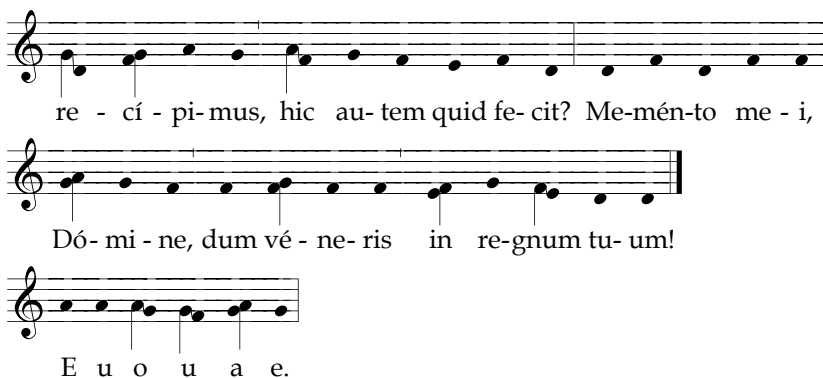
Memor fui diérum antiquórum, †
 meditátus sum in ómnibus opéribus **tuis**, *
 in factis mánuum tuárum *meditábar*.
Expándi manus *meas* **ad** te, *
 ánima mea sicut terra sine *aqua* **tibi**.
Velóciter exáudi *me*, **Dómine**, *
 defécit *spíritus meus*!
Non avértas fáciem *tuam* **a** me, *
 et símilis ero descendéntibus *in lacum*!
Auditam fac mihi mane misericórdiam **tuam**, *
 quia *in te sperávi*!
Notam fac mihi viam, *in qua ámbulem*, *
 quia ad te levávi *ánimam meam*!
Eripe me de inimícis meis, Dómine, *ad te confúgi*, *
 doce me fácere voluntátem tuam, quia *Deus meus es* tu!
Spíritus tuus bonus dedúcet me in *terram rectam*, *
 propter nomen tuum, Dómine, vivificábis me in *æquitáte tua*!
Edúces de tribulatióne *ánimam meam*, *
 et in misericórdia tua dispérdes inimícos **meos**;
Et perdes omnes, qui tríbulant *ánimam meam*, *
 quóniam ego *servus tuus* sum.

Antiphona

Antiphona · 1g1

re - cí - pi - mus, hic au - tem quid fe - cit? Me - mén - to me - i,

Dó - mi - ne, dum vé - ne - ris in re - gnum tu - um!

E u o u a e.

Psalmus 62.

DEUS, **Deus meus**, *
ad te de *luce* **vigilo**.

Sitívit in te **ánima mea**, *
quam multiplíciter tibi *caro mea*;

In terra desérta et ínvia et inaquósa! †
Sic in sancto **appáruí tibi**, *
ut vidérem virtútem tuam et glóriam **tuam**;

Quóniam mélior est misericórdia tua **super vítas**, *
lábía mea **laudábunt** te.

Sic benedícam te in **vita mea**, *
et in nómine tuo levábo *manus meas*.

Sicut ádipe et pinguédine repleátur **ánima mea**, *
et lábiis exsultatiónis **laudábit os meum**.

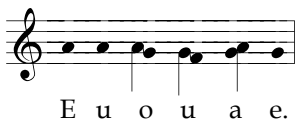
Si memor fui tui super stratum meum, †
in matutínis **meditábor in te**, *
quia fuísti **adiútor meus**;

Et in velaménto alárum tuárum exsultábo, †
adhésit **ánima mea post** te, *
me suscepit **déxtera tua**.

Ipsi vero in vanum quæsiérunt ánimam meam, †
introíbunt in **inferióra terræ**, *
tradéntur in manus gládií, partes **vúlpium** erunt.

Rex vero lætábitur in Deo, †
laudabúntur omnes, qui **iurant in eo**, *
quia obstrúctum est os loquéntium *iníqua*.

E u o u a e.

Canticum Habacuc

DÓMINE, audívi auditióⁿem **tuam** *
(!) *et t***ímui**.

Dómine, **opus tuum**, *
in médio annórum viví^fica **illud**!

In médio annórum **notum fácies**, *
cum irátus fúeris, misericórdiæ *reco***dá**beris.

Deus ab **austro véniet**, *
et sanctus de *monte* **Pharan**.

Opérui^t cælos **glória eius**, *
et laudis eius *plena est* **terra**.

Splendor eius, **ut lux, erit**, *
córnua in *mánibus* **eius**.

Ibi abscoⁿdit^a est fortitú^do **eius**, *
ante fáciem *eius* **ibit mors**;

Et egrediétur diábolus ante **pedes eius**, *
stetit et *mens***us est terra**m.

Aspéxit et dissólvit **gentes**, *
et contríti sunt *montes* **sæculi**.

Incurváti sunt **colles mundi** *
ab itinérⁱb^{us} æternitátis **eius**.

Pro iniquitáte vidi tentória **Æthiopiae**, *
turbabúntur pelles *terræ* **Má**dian.

Numquid in flumínibus irátus es, Dómine, †
aut in flumínibus **furor tuus**, *
vel in mari indignátio **tua**;

Qui ascédes super **equos tuos**, *
et quadrígæ *tuæ* **salvátio**?

Súscitans suscitábis **arcum tuum**, *
iuraménta tríbubus, *quæ* **locú**tus es.

Flúvius scindes terræ, †
vidérunt te et dolo^uerunt **montes**, *
gurges *aquárum* **tránsi**it.

Dedit aby^ssus **vocem suam**, *
altitúdo manus suas **levá**vit.

Sol et luna stetérunt in habitáculo suo, †
 in luce sagittárum tuárum, *
 ibunt in splendóre fulgurántis *hastæ tuæ*.
In frémitu conculcábis **terram**, *
 et in furóre obstupefácies **gentes**.
Egréssus es in salútem **pópuli tui**, *
 in salútem cum *christo tuo*.
Percussísti caput de **domo ímpii**, *
 denudásti fundaméntum eius *usque ad collum*.
Maledixísti sceptris eius, †
 cápiti bellatórum eius, *
 veniéntibus ut turbo ad *dispergéndum* me.
Exsultátio **eórum** *
 sicut eius, qui dévorat páuperem *in abscondito*.
Viam fecísti in mari **equis tuis**, *
 in luto aquárum *multárum*.
Audívi, et conturbátus est **venter meus**, *
 a voce contremuérent *lábia mea*.
Ingrediátur putrédo in **óssibus meis**, *
 et *subter me scáteat*;
Ut requiéscam in die tribulatiónis, *
 ut ascéndam ad *pópulum accínctum nostrum*!
Ficus enim **non florébit**, *
 et non erit germen *in víneis*.
Mentiétur **opus olívæ**, *
 et arva non áfferent **cibum**.
Abscindétur de ovíli **pecus**, *
 et non erit arméntum *in præsépiis*.
Ego autem in Dómino gaudébo, *
 et exsultábo in Deo *Iesu meo*.
Deus Dóminus fortitúdo **mea**, *
 et ponet pedes meos, *quasi cervórum*;
Et super excélsa mea dedúcet me **victor** *
 in *psalmis canéntem*.

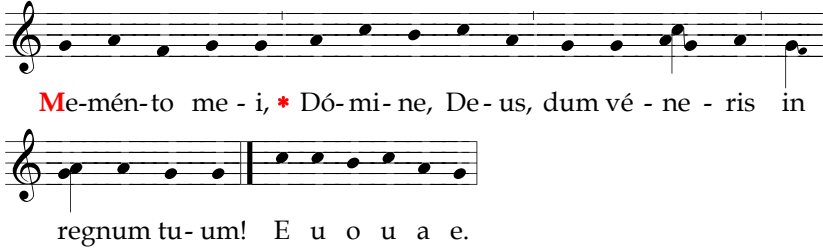
Antiphona

Dum contur - bá - ta fú - e - rit á - ni - ma me - a, Dó - mi - ne,

Antiphona · 8g1

Psalmus 148.

LAUDÁTE Dóminum de **cælis**, *
laudáte eum *in excélsis*!
Laudáte eum, omnes ángeli **eius**, *
laudáte eum, omnes virtútes **eius**!
Laudáte eum, sol et **luna**, *
laudáte eum, omnes stellæ *et lumen*!
Laudáte eum, cæli **cælórum**, *
et aquæ omnes, quæ super cælos sunt, laudent *nomen* **Dómini**;
Quia ipse dixit et **facta** sunt, *
ipse mandávit *et creáta* sunt!
Státuit ea in ætérnum et in sáeculum **sáeculi**, *
præcéptum pósuit et non *præteríbit*.
Laudáte Dóminum de **terra**, *
dracónes et *omnes abyssi*!
Ignis, grando, nix, glácies, spíritus procellárum, *
quæ faciunt *verbum* **eius**;
Montes et omnes **colles**, *
ligna fructífera et *omnes cedri*;
Béstiae et unívrsa **pécora**, *
serpéntes et vólucres *pennátæ*;
Reges terræ et omnes **pópuli**, *
príncipes et omnes iúdices **terræ**;

Iúvenes et vírgines, †
 senes cum iunióribus laudent nomen **Dómini**, *
 quia exaltátum est nomen *eius solíus*!
Confessio eius super cælum et **terram**, *
 et exaltávit cornu **pópuli sui**.
Hymnus ómnibus sanctis **eius**, *
 fíliis Israel, pópulo appropinquánti **sibi**.

Psalmus 149.

CANTÁTE Dómino cánticum **novum**, *
 laus eius in ecclésia **sanctórum**!
Lætétur Israel in eo, qui fecit **eum**, *
 et fílii Sion exsúltent in **rege suo**!
Laudent nomen eius in **choro**, *
 in týmpano et psaltério *psallant ei*;
Quia beneplácitum est Dómino in pópulo **suo**, *
 et exaltábit mansuétos *in salútem*!
Exsultábunt sancti in **glória**, *
 lætabúntur in cubilibus **suis**.
Exaltatiónes Dei in gútture **eórum**, *
 et gládii ancípites in *mánibus eórum*;
Ad faciéndam vindíctam in natió nibus, *
 increpatió nes *in pópulis*;
Ad alligándos reges **eórum** in compédibus, *
 et nóbiles **eórum** in *mánicis férreis*;
Ut fáciant in eis iudícium conscríptum, *
 glória hæc est ómnibus *sanctis eius*.

Psalmus 150.

LAUDÁTE Dóminum in sanctis **eius**, *
 laudáte eum in firmaménto *virtútis eius*!
Laudáte eum in virtútibus **eius**, *
 laudáte eum secúndum multitudínem *magnitúdinis eius*!
Laudáte eum in sono **tubæ**, *
 laudáte eum in psaltério *et cíthara*!
Laudáte eum in týmpano et **choro**, *
 laudáte eum in *chordis et órgano*!
Laudáte eum in cýmbalis benesonántibus, †
 laudáte eum in cýmbalis iubilatió nis, *
 omnis spíritus *laudet Dóminum*!

Antiphona

Me-mén-to me - i, Dó-mi-ne, De-us, dum vé - ne - ris in

regnum tu-um!

Versiculus

℣. Próprio Fílio suo non pepércit Deus.

℟. Sed pro nobis ómnibus trádidit illum.

Antiphona · 1d1

Po-su - é - runt * su-per ca-put e - ius causam i - psí-us

scriptam: Ie - sus Na-za-ré - nus, rex Iu - dae - ó - rum.

E u o u a e.

Canticum Zachariae

BENEDÍCTUS Dóminus **Deus** Israel, *
quia visitávit et fecit redemptionem *plebis suae*;

Et eréxit cornu **salútis nobis** *
in domo David, *púeri sui*;

Sicut locútus est per **os sanctórum**, *
qui a *sæculo* sunt, *prophetárum eius*;

Salútem ex **inimícis nostris** *
et de manu *ómnium*, *qui odérunt nos*;

Ad faciéndam misericórdiam cum **pátribus nostris** *
et memorári testaménti *sui sancti*;

Iusiurándum, quod iurávit ad Abraham, **patrem nostrum**, *
datúrum se nobis;

Ut sine timóre de manu inimicórum nostrórum **liberáti** *
serviámus **illi**;

In sanctitáte et iustítia **coram ipso** *
ómnibus diébus **nostris**;

Et tu, puer, Prophéta Altíssimi **vocáberis**, *
præíbis enim ante fáciem Dómini paráre *vias* eius;

Ad dandam sciéntiam salútis **plebi eius** *
in remissiónem peccatórum *eórum*;

Per víscera misericórdiæ **Dei nostri**, *
in quibus visitávit nos *Oriens ex alto*;

Illumináre his, qui in ténebris et in umbra **mortis sedent**, *
ad dirigéndos pedes nostros in *viam pacis*.

Antiphona

Po-su - é - runt su-per ca-put e - ius causam i- psí- us
scriptam: Ie - sus Na- za - ré - nus, rex Iu - dæ - ó - rum.

Cetera, ut supra, in Cena Domini, pp. 63–68.

IN MAGNO SABBATO

ad matutinas in primo nocturno

Antiphona · 8g1

In pa - ce * in id - í - psum dór-mi-am et re-qui - é-scám.

E u o u a e.

Psalmus 4.

CUM invocārem, exaudivit me Deus iustitiae **meae**, *
in tribulatione dilatasti **mihi**.

Miserére mei, *

et exáudi oratió*nem* **meam!**

Fílii hóminum, úsquequo gravi corde, *

ut quid dilígitis vanitátem et quæritis *men***dácium**?

Et scitote, quoniam mirificavit Dominus sanctum suum, *

Dóminus exáudiet me, cum clamávero *ad* eum!

Irascimini et nolite peccare, †

quæ dicitis in córdibus vestris, *

in cubilibus vestris *compungimini!*

Sacrificáte sacrificium iustítiæ, et speráte in **Dómino!** *

Multi dicunt: Quis osténdit *nobis* **bona**?

Signátum est super nos lumen vultus tui, **Dómine,** *

dedísti lætítiam in *corde* **meo**.

A fructu fruménti, vini et ólei **sui** *

multiplicāti sunt.

In pace in idípsum *

dórmiam et *requi*éscam;

Quóniam tu, Dómine, singuláriter **in spe** *

constitu**í**sti me.

Antiphona

In pa-ce in id-í-psum dór-mi-am et re-qui-é-scam.

Antiphona · 4e

Ha-bi-tá-bit * in ta-ber-ná-cu-lo tu-o, re-qui-é-scet

in monte san-cto tu-o. E u o u a e.

Psalmus 14.

DÓMINE, quis habitábit in tabernáculo tuo, *
aut quis requiescet in monte sancto tuo?

Qui ingreditur sine mácula, *
et operátur iustítiam.

Qui lóquitur veritátem in corde suo, *
qui non egit dolum in lingua sua;

Nec fecit próximo suo malum, *
et oppróbrium non accépit advérsus próximos suos.

Ad níhilum dedúctus est in conspéctu eius malígnus, *
timéntes autem Dóminum glorificat.

Qui iurat próximo suo et non decipit, †
qui pecúniam suam non dedit ad usúram, *
et múnera super innocentem non accépit.

Qui facit hæc, *
non movébitur in ætérnum.

Antiphona

Ha-bi-tá-bit in ta-ber-ná-cu-lo tu-o, re-qui-é-scet

in monte san-cto tu - o.

Antiphona · 5a

Ca-ro me - a * re-qui - é- scet in spe. E u o u a e.

Psalmus 15.

CONSÉRVA me, Dómine, quóniam sperávi in te, †
dixi Dómino: Deus *meus* **es** tu, *
quóniam bonórum meórum non **eges!**

Sanctis, qui sunt in *terra* **eius**, *
mirificávit omnes voluntátes **meas** in **eis**.

Multiplicátæ sunt infirmitátes *eórum*, *
póstea **acceleravérunt**.

Non congregábo conventícula *eórum de sanguínibus*, *
nec memor ero nóminum *eórum* per **lábia mea**.

Dóminus pars hereditátis meæ et cálicis **mei**, *
tu es, qui restítues hereditátem **meam mihi**.

Funes cecidérunt mihi in *præcláris*, *
étenim heréditas mea *præclára* est **mihi**.

Benedícam Dóminum, qui tríbuit mihi *intelléctum*, *
ínsuper et usque ad noctem increpuérunt me **renes mei**.

Providébam Dóminum in conspéctu *meo* **semper**, *
quóniam a dextris est mihi, **ne commóvear**.

Propter hoc lætátum est cor meum et exsultávit *lingua mea*, *
ínsuper et caro mea requiéscet **in spe**;

Quóniam non derelínques ánimam meam in *inférno*, *
nec dabis sanctum tuum vidére **corruptiónem**.

Notas mihi fecísti vias vitæ, †
adimplébis me lætítia cum *vultu tuo*, *
delectatiónes in délixtera tua **usque in finem**.

Antiphona

Ca-ro me - a re-qui - é - scet in spe.

Versiculus

¶. In pace in idípsum.

Rx. Dórmiam et requiέscam.

Lamentatio I.

A - leph.   Quómo-do ob-scu-rá-tum est au - rum,

mu - tá - tus est co - lor ó - pti - mus! Di - spér - si sunt lá -

pi-des san-ctu - á - ri - i in cá-pi - te ó-mni-um

pla - te - á - rum. **Beth.** Fí - li - i Si - on

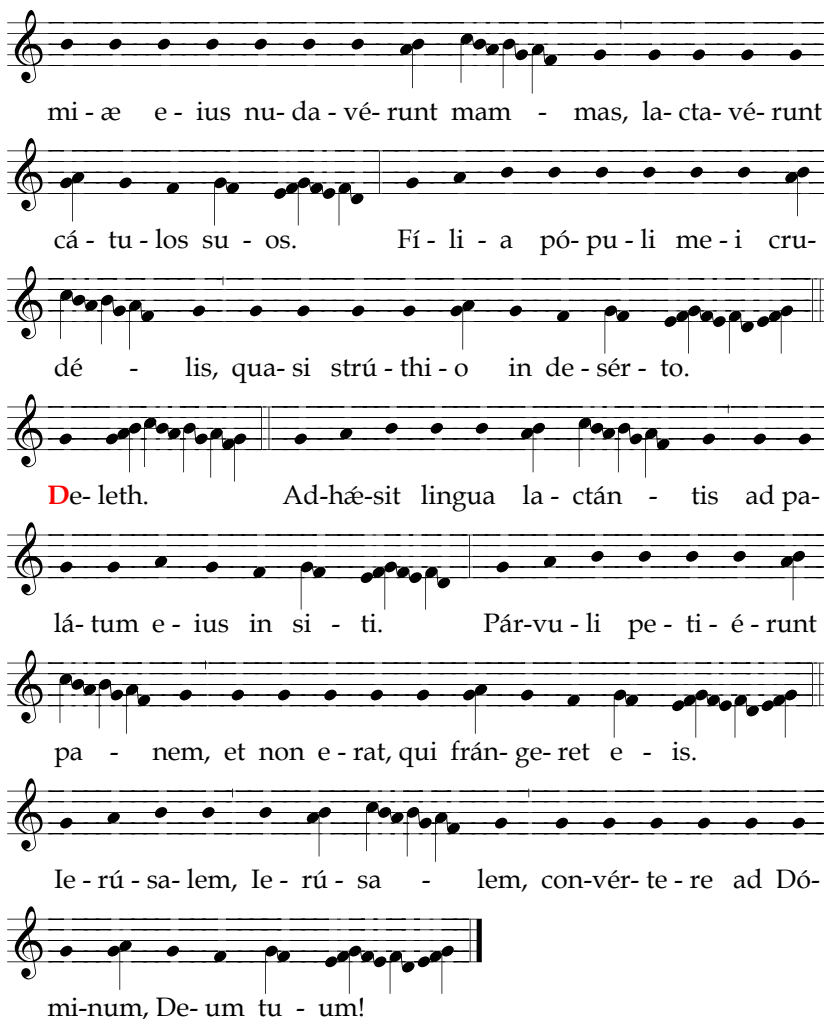
ín - cly - ti et a - mí - cti au - ro pri - mo, quómo-

do de - pu - tá - ti sunt in va - sa té - ste - a, o - pus

má - nu - um fí - gu - li!   **Gi** - mel.   Sed et lá -

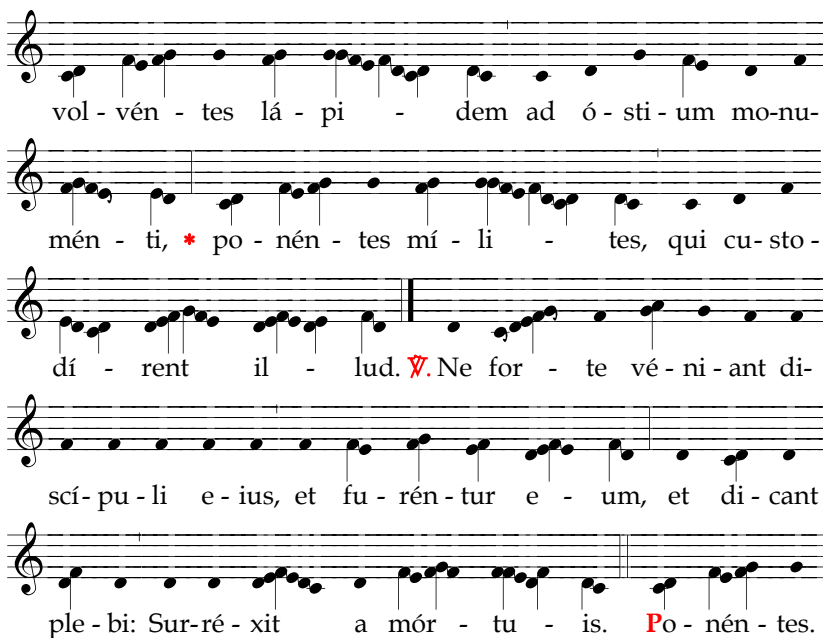
mi - æ e - ius nu - da - vé - runt mam - mas, la - cta - vé - runt
 cá - tu - los su - os. Fí - li - a pó - pu - li me - i cru -
 dé - lis, qua - si strú - thi - o in de - sér - to.
 De - leth. Ad - hæ - sit lingua la - ctán - tis ad pa -
 lá - tum e - ius in si - ti. Pár - vu - li pe - ti - é - runt
 pa - nem, et non e - rat, qui frán - ge - ret e - is.
 Ie - rú - sa - lem, Ie - rú - sa - lem, con - vér - te - re ad Dó -
 mi - num, De - um tu - um!

Responsorium · 2

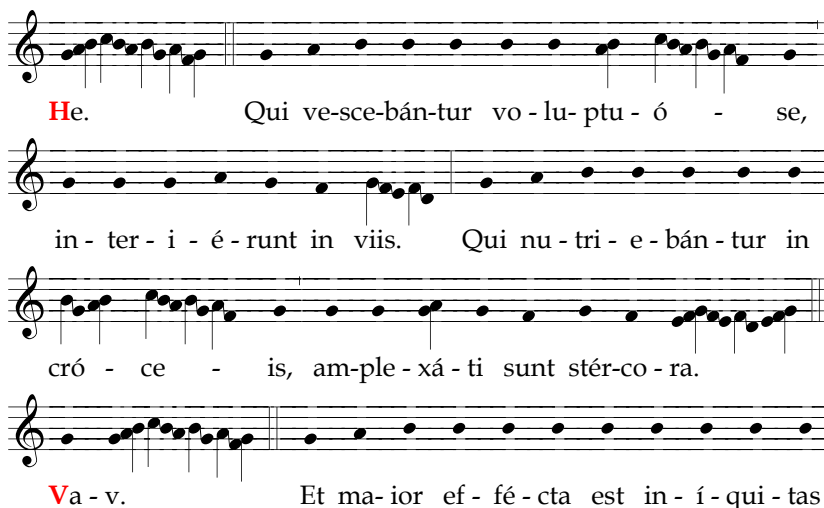
Se - púl - to Dó - mi - no, * si - gná - tum est mo - nu - mén - tum,

vol - vén - tes lá - pi - dem ad ó - sti - um mo - nu -
 mén - ti, * po - nén - tes mí - li - tes, qui cu - sto -
 dí - rent il - lud. ¶. Ne for - te vé - ni - ant di -
 scí - pu - li e - ius, et fu - rén - tur e - um, et di - cant
 ple - bi: Sur - ré - xit a mór - tu - is. Po - nén - tes.

Lamentatio II.

He. Qui ve - sce - bân - tur vo - lu - ptu - ó - se,
 in - ter - i - é - runt in viis. Qui nu - tri - e - bân - tur in
 cró - ce - is, am - ple - xá - ti sunt stér - co - ra.
 Va - v. Et ma - ior ef - fé - cta est in - í - qui - tas

fí - li - æ pó - pu - li me - i pec - cá - to So - do - mó -
 rum, quæ subvér - sa est in mo - mén - to, et non ce -
 pérunt in e - a ma - nus. **Za - i.** Can - di -
 di - ó - res na - za - ré - ni e - ius ni - ve, ni - ti - di -
 ó - res la - cte, ru - bi - cun - di - ó - res é - bo - re an -
 tí - quo, za - phí - ro pulchri - ó - res. **Heth.**
 De - ni - grá - ta est su - per car - bó - nes fá - ci - es e - ó - rum,
 et non sunt có - gni - ti in pla - té - is. **Ad - hæ - sit cu -**
 tis e - ó - rum ós - si - bus, á - ru - it, et fa - cta est,
 qua - si li - gnum. Ie - rú - sa - lem, Ie - rú - sa - lem,

Responsorium · 5

Ie - rú - sa - lem, lu - ge, * et éx - u - e te vé -

sti - bus iu - cun - di - tá - tis; ind - ú - e - re

cí - ne - re et ci - lí - ci - o, * qui - a in te est

oc - cí - sus Sal - vá - tor Is - ra - el!

✠ U - lu - lá - te, pa - stó - res, et cla - má - te,

a - spér - gi - te vos cí - ne - re! Qui - a in te.

Oratio Ieremiae prophetae

O - rá - ti - o Ie - re - mí - æ pro - phé - tæ.

Re - cor - dá - re, Dó - mi - ne, quid ac - cí - de - rit no - bis,

in-tu-é-re, et ré-spi-ce op-pró-bri-um no-strum!

He-ré-di-tas no-stra ver-sa est ad a-li-é-nos,

do-mus no-stræ ad ex-trá-ne-os. Pu-píl-li

fa-cti su-mus abs-que pa-tre, ma-tres no-stræ, qua-si

ví-du-æ. Aquam nostram pe-cú-ni-a bí-bi-mus,

li-gna no-stra pré-ti-o com-pa-rá-vi-mus. Cer-ví-

ci-bus mi-na-bá-mur, las-sis non da-bá-tur ré-

qui-es. Æ-gý-pto dé-di-mus ma-num, et As-sý-

ri-is, ut sa-tu-ra-ré-mur pa-ne. Pa-tres no-stri

pec-ca-vé-runt, et non sunt, nos au-tem in-i-qui-tá-

tes e - ó - rum por - tá - vi-mus. Ser- vi do-mi - ná -
ti sunt no - stri, et non fu - it, qui red-í - me-ret
de ma-nu e - ó - rum. In má - ni - bus af - fe - re - bá -
mus pa - nem no - bis, a fá - ci - e glá-di - i in de -
sér - to. Pel - lis no-stra, qua- si clí - ba - nus, ex - ú -
sta est, a fá - ci - e tem-pe-stá - tum et fa - mis.
Mu - lí - e - res in Si - on hu - mi - li - á - tæ sunt, vír - gi -
nes in ci - vi - tá - ti - bus Iu - da. Cé - ci - dit co - ró -
na cá - pi - tis no - stri, væ no - bis, qui - a pec - cá -
vi-mus. Tu au-tem, Dó-mi - ne, per - ma - né - bis, et só -

li - um tu - um in ge - ne - ra - ti - ó - ne et ge - ne - ra - ti -
 ó - ne. Qua - re in per - pé - tu - um ob - li - ví - sce - ris
 no - stri, et de - re - lín - quis nos in lon - gi - tú - di - ne
 di - é - rum? Con - vér - te nos, Dó - mi - ne, et con - ver -
 té - mur; ín - no - va di - es no - stros, sic - ut a prin -
 cí - pi - o! Sed pro - í - ci - ens rep - pu - lí - sti nos,
 i - rá - tus es con - tra nos ve - he - mén - ter!

Responsorium · 5

Plan - ge, * qua - si vir - go, plebs me - a,
 u - lu - lá - te, pa - stó - res, in cí - ne - re

et ci - lí - ci - o, * qui - a vé - ni - et di - es

Dó - mi - ni ma - gna et a - má - - ra

val - de. V. Plau-sé - runt su - per me má - ni - bus omnes

trans-e - ún - tes per vi - am, si - bi - la - vé - runt, et mo -

vé - runt ca - - put. Qui - a vé - ni - et. Plan - ge.

In secundo nocturno

Antiphona · 5a

E - le - vá - mi - ni, * por-tæ æ - ter - ná - les, et in - tro -

í - bit rex gló - ri - æ! E u o u a e.

Psalmus 23.

DÓMINI est terra et plenitúdo eius, *
 orbis terrárum et unívérsi, qui hábitant in eo;
Quia ipse super mária fundávit eum, *
 et super flúmina præparávit eum.

Quis ascéndet in *montem* **Dómini**, *
aut quis stabit in loco **sancto eius**?

Innocens mánibus et mundo corde, †
qui non accépit in vano *ánimam* **suam**, *
nec iurávit in dolo **próximo suo**.

Hic accípiet benedictiónem a **Dómino**, *
et misericórdiam a Deo salutári **suo**.

Hæc est generátio quæréntium **eum**, *
quæréntium fáciem **Dei Iacob**.

Attóllite portas, príncipes, vestras, †
et elevámini, portæ *æternáles*, *
et introíbit rex **glóriæ**!

Quis est iste rex glóriæ? †
Dóminus fortis et **potens**, *
Dóminus **potens** in **prælio**.

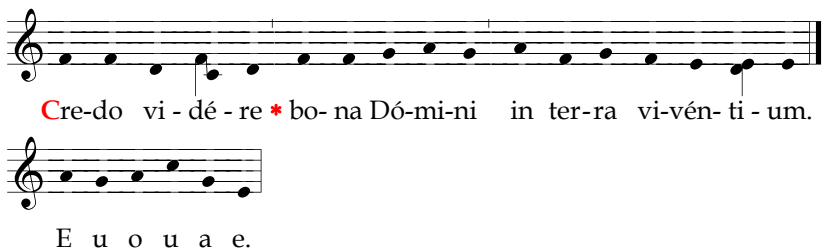
Attóllite portas, príncipes, vestras, †
et elevámini, portæ *æternáles*, *
et introíbit rex **glóriæ**!

Quis est iste rex glóriæ? *
Dóminus virtútum ipse **est** rex glóriæ.

Antiphona

Antiphona · 4e

Psalmus 26.

DÓMINUS illuminátio mea et *salus mea*, *
 (!) *quem timébo?*
Dóminus protéctor *vitæ meæ*, *
 a quo *trepidábo?*
Dum apprópíant super *me nocéntes*, *
 ut edant *carnes meas*;
Qui tríbulant me *inimíci mei*, *
 ipsi infirmáti sunt et *cecidérunt*.
Si consistant advérsus *me castra*, *
 non *timébit cor meum*.
Si exsúrgat advérsus *me próelium*, *
 in hoc ego *sperábo*.
Unam pétii a Dómino, *hanc requíram*, *
 ut inhábitem in domo Dómini ómnibus diébus *vitæ meæ*;
Ut vídeam *voluptátem Dómini*, *
 et *visitem templum eius*;
Quóniam abscondit me in tabernáculo *suo*, *
 in die malórum protéxit me in abscondito tabernáculi *sui*.
In petra *exaltávit me*, *
 et nunc exaltávit caput meum super *inimícos meos*.
Circuívi et immolávi in tabernáculo eius hóstiam *vociferatiónis*, *
 cantábo et psalmum *dicam Dómino*.
Exáudi, Dómine, vocem meam, qua clamávi *ad te*, *
 miserére mei et *exáudi me!*
Tibi dixit cor meum, *exquisívit te fácies mea*, *
 fáciem tuam, Dómine, *requíram*.
Ne avértas fáciem *tuam a me*, *
 ne declínes in ira *a servo tuo!*
Adiútor *meus esto*, *
 ne derelínquas me, neque despícias me, Deus, *salutáris meus*;
Quóniam pater meus et mater mea *dereliquérunt me*, *
 Dóminus *autem assúmpsit me!*
Legem pone mihi, Dómine, in *via tua*, *
 et dírige me in sémitam rectam propter *inimícos meos!*
Ne tradíderis me in ánimas tribulántium me, †
 quóniam insurrexérunt in me testes *iníqui*, *
 et mentíta est *iníquitas sibi!*
Credo vidére *bona Dómini* *
 in terra *vivéntium*.

Exspécta Dóminum, *viríliter* age, *
et confortétur cor tuum, et *sústine* Dóminum!

Antiphona

Cre-do vi - dé - re bo - na Dó-mi-ni in ter-ra vi-vén-ti - um.

Antiphona · 8g1

Dó-mi-ne, abs-tra-xí - sti * ab ín - fe - ris á - nimam me-am.

E u o u a e.

Psalmus 29.

EXALTÁBO te, Dómine, quóniam suscepísti me, *
nec delectásti inimícos *meos* **super** me.

Dómine Deus meus, clamávi **ad** te, *
(!) et **sanásti** me.

Dómine, eduxísti ab inférno ánimam **meam**, *
salvásti me a descendéntibus *in lacum*.

Psállite Dómino, sancti **eius**, *
et confitémini memóriæ sanctitátis **eius**;

Quóniam ira in indignatióne **eius**, *
et vita in voluntáte **eius**!

Ad vésperum demorábitur **fletus**, *
et ad matutínium **lætítia**.

Ego autem dixi in abundántia **mea**: *
Non movébor *in ætérnum*.

Dómine, in voluntáte **tua** *
præstitísti decóri meo **virtútem**.

Avertísti fáciem tuam **a me**, *
et factus sum **conturbátus**.

Ad te, Dómine, clamábo, *
et ad Deum meum **deprecábor**.

Quæ utilitas in ságuine **meo**, *
 dum descéndo in corrupti^onem?
 Numquid confitébitur tibi **pulvis**, *
 aut annuntiábit veritátem **tuam**?
 Audívit Dóminus et misértus est **mei**, *
 Dóminus factus est adiútor **meus**.
 Convertísti planctum meum in gáudium **mihi**, *
 conscidísti saccum meum et circumdedísti *me lætítia*;
 Ut cantet tibi glória mea, et non compúngar, *
 Dómine Deus meus, in ætérnum confitébor **tibi**.

Antiphona

Dó-mi-ne, abs-tra-xí - sti ab ín - fe - ris á - nimam me-am.

Versiculus

Ÿ. Tu autem, Dómine, miserére mei!

℟. Et resúscita me, et retríbuam eis.

Lectio IV.

MÉRITO ergo perscrutántes, quod contra iustum moliebántur · a iustítia recedébant · et quanto a iustítia recedébant · tanto plus deficiébant · perscrutántes scrutati^ones. Magnum consílium innocén-tiæ · quando ipsum Iudam pænítuit, quod tradidisset *Christum* · pro-icéit illis pecúni^am, *quam* **dé**derant. Illi noluérunt eam mittere in ga-zophyláci^um · et dixerunt: Pecúnia ságuinis est · non mittámus illam in gazophyláci^um! Quid est gazophyláci^um? Arca *Dei* · ubi colligebán-tur ea, quæ ad indigéntiam servórum *Dei* mittebántur. O, homo · cor tuum sit pótius arca *Dei* · ubi hábitent divítiae *Dei* · ubi sit nummus *Dei* · mens tua habens imáginem *Dei*! Cum ergo hæc ita sint · qualis il-la innocéntia simuláta fuit · pecúni^am non mittere in *arcam* · et ipsum ságuinem mittere in consciéntiam? Sed quid eis **cont**igit? Defecerunt scrutántes scrutati^ones. **Unde**? Quia dixerunt: Quis *vidé*bit eos? Id est, quia eos *nemo vidé*bit. Hoc dicébant · hoc apud se opinabántur · quod nemo eos *vidé*ret.

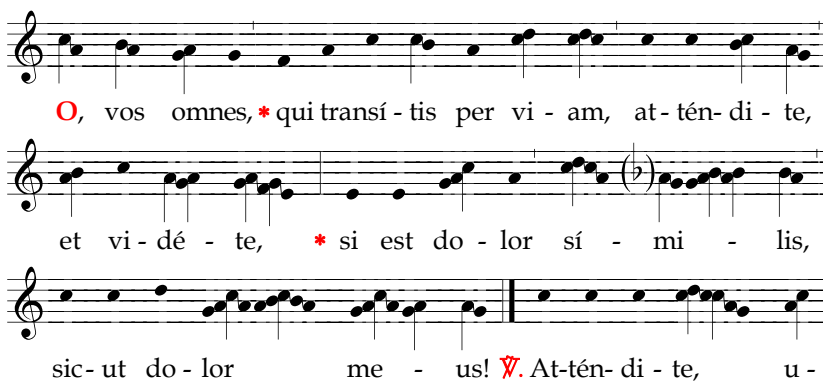
Responsorium · 8

Re - cés - sit * pa - stor no - ster, fons a - quæ
vi - væ, ad cu - ius tráns-i - tum sol ob -
scu - rá - tus est, nam et il - le ca - ptus est,
qui ca - ptí-vum te - né - bat pri - mum hó - mi - nem.
* Hó - di - e por - tas mor - tis et se - ras
pá - ri - ter Sal - vá - tor no - ster de - strú - xit.
☩. De-strú - xit qui-dem claustra in - fér - ni, et sub-vér -
tit pot-én - ti - am di - á - bo - li. Hó - di -
e por - tas.

Lectio V.

QUID ergo **séquitur**? Accédet homo ad cor *altum* · et exaltábitur **Deus**. Illi dixerunt: *Quis nos vidébit?* Defecérunt scrutántes scrutatiónes · consília **mala**. Accéssit homo ad ipsa consília · passus est teneri **homo**. Non enim tenerétur, nisi *homo* · aut viderétur, nisi **homo**. Accéssit ergo ad omnes illas passiónes · quæ in illo non valérent · nisi *homo* **esset**. Sed, si ille homo non *esset* · non liberarétur **homo**. Accéssit homo ad cor *altum* · id est cor *secrétum* · cor *ábditum* · obiúciens aspéctibus *humánis* *hóminem* · servans intus *Deum* · celans formam Dei, in qua æquális est *Patri* · et ófferens formam *servi* · qua *minor est* **Patre**. Ipse enim *dixit utrúmque*. Sed áliud est ex forma *Dei* · áliud ex forma **servi**. Dixit ex forma *Dei*: Ego et Pater *unum* **sumus**. Dixit ex forma *servi* · quóniam: Pater *maior* **me** est. Unde ex forma *Dei*: Ego et Pater *unum* **sumus**? Quia: Cum in forma *Dei* *esset* constitútus, non rapínam arbitrátus est esse *æquális* **Deo**. Unde ex forma *servi* · quia: Pater *maior* **me** est? Quia semetípsum exinanívit, formam *servi* **accípiens**. Accéssit homo ad cor *altum* · et exaltábitur **Deus**. Occíditur homo, et exaltátur **Deus**. Quod enim occísus est · ex infirmitáte fuit *humána* · quod resurréxit et ascéndit · ex potestáte *divína*. Accédit homo ad cor *altum* · cor *secrétum* · cor *ábditum* · non osténdens, quid *nosset* · non osténdens, quid **esset**. Illi putántes hoc totum esse, quod videbátur · occídunt *hóminem* in corde *alto* · et exaltátur **Deus** in *corde divíno*. Poténtia enim maiestátis suæ **exaltátus** est. Et *quo exaltátus*? Unde non recéssit **humiliátus**.

Responsorium · 8

O, vos omnes, * qui transí - tis per vi - am, at - tén - di - te,
et vi - dé - te, * si est do - lor sí - mi - lis,
sic - ut do - lor me - us! ✠. At - tén - di - te, u -

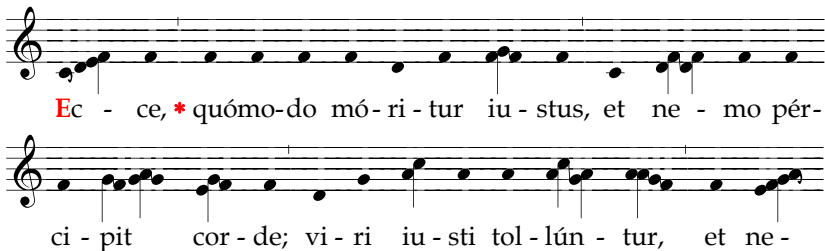

ni - vér - si pó - pu - li, et vi - dé - te do - ló - rem
me - um! **Si** est do - lor.

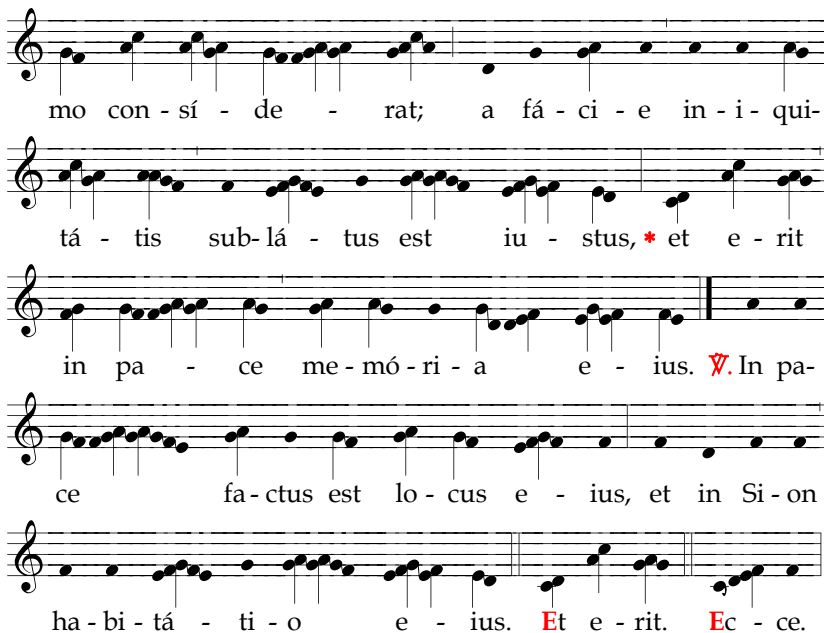
Lectio VI.

❗ **A**CCÉDET homo ad cor *altum* · et exaltábitur **Deus**. Propterea eti-
am atténdite, fratres mei · cor *altum* **hóminis**. *Cuius* **hóminis**?
Mater Sion, dicet, *homo* · et homo factus est in *ea* · et ipse fundávit
eam **Altíssimus**. In ipsa civitaté factus est *homo* · quam idem ipse fun-
dávit **Altíssimus** · qui in *ea* *factus est* **homo**. Ergo accéssit homo *ad cor*
altum. Intuére *hóminem* in *corde alto*! Vide, quantum potes, si potes,
et Deum in *corde alto*. Accéssit **homo**. Et quia Deus erat · et quia pas-
súrus erat *volens* · et quia exémplum præbitúrus erat *infirmis* · et
quia nihil ei factúri erant · qui sæviébant, tamquam passúro *Dómino* ·
sed in *hómine* · sed in **carne**. Quid **séquitur**? Sagíttæ infántium factæ
sunt *plagæ eórum*. Ubi est *illa sævítia*? Ubi ille frémitus leónis · pópli
rugiéntis et dicéntis: Crucífige, *crucífige*? Ubi sunt insídiæ *arcum ten-*
déntium? Nonne sagíttæ infántium factæ sunt *plagæ eórum*? Nostis,
quemádmódum sibi fáciunt de cannis sagíttas **infántes**? Quid *fériunt* ·
aut unde fériunt? Quæ *manus* · *aut quod telum*? Quæ arma · quæ **mem-**
bra? Sagíttæ infántium factæ sunt *plagæ eórum* · et infirmátæ sunt
super eos *linguæ eórum*. Acuant nunc linguas suas tamquam *gládium* ·
firment sibi *sermónem malígnum*. Mérito sibi confirmavérunt · quia
infirmátæ sunt contra eos *linguæ eórum*. Numquid hoc póterat esse
firmum contra Deum? Mentíta est iníquitas *sibi*: Infirmátæ sunt super
eos *linguæ eórum*. Ecce, resurrexit *Dóminus* · qui *occísus* erat.

Responsorium · 4

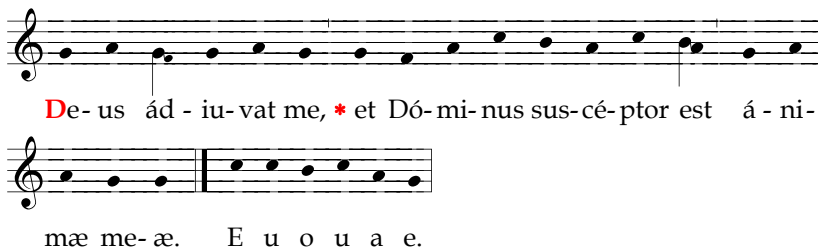
Ec - ce, * quómo-do mó-ri - tur iu - stus, et ne - mo pér-
ci - pit cor - de; vi - ri iu - sti tol - lún - tur, et ne -

mo con - sí - de - rat; a fá - ci - e in - i - qui -
 tá - tis sub-lá - tus est iu - stus, * et e - rit
 in pa - ce me - mó - ri - a e - ius. V. In pa -
 ce fa - ctus est lo - cus e - ius, et in Si - on
 ha - bi - tá - ti - o e - ius. Et e - rit. Ec - ce.

In tertio nocturno

Antiphona · 8g1

De - us ád - iu - vat me, * et Dó - mi - nus sus - cé - ptor est á - ni -
 mæ me - æ. E u o u a e.

Psalmus 53.

DEUS, in nómine tuo saluum **me** fac, *
 et in virtúte tua *iúdice* me!

Deus, exáudi oratióem **meam**, *
 áuribus pércipe verba *oris* **mei**;

Quóniam aliéni insurrexérunt advérsum me, †
et fortes quæsiérunt ánimam **meam**, *
et non proposuérunt Deum ante conspéctum **suum**!

Ecce enim, Deus ádiuvat me, *
et Dóminus suscéptor est *ánimæ* **meæ**.

Avérte mala inimícis **meis**, *
et in veritáte tua dispérde illos!

Voluntárie sacrificábo tibi, †
et confitébor nómini tuo, Dómine, *
quóniam **bonum** est;

Quóniam ex omni tribulatióne eripuísti me, *
et super inimícos meos despéxit *óculus* **meus**.

Antiphona

De-us ád - iu - vat me, et Dó - mi - nus sus - cé - ptor est á - ni -

mæ me - æ.

Antiphona · 7a

In pa - ce fa - ctus est * lo - cus e - ius, et in Si - on ha - bi -

tá - ti - o e - ius. E u o u a e.

Psalmus 75.

NOTUS in Iudáa Deus, *
in Israel magnum **nomen eius**;

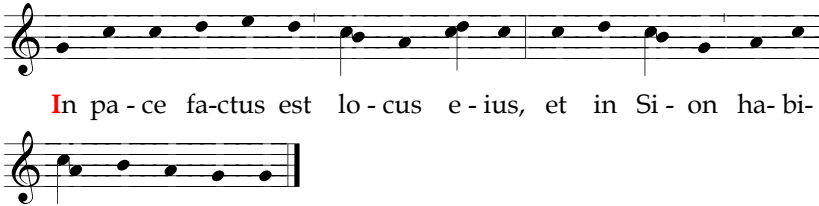
Et factus est in pace **locus eius**, *
et habitatio eius in Sion.

Ibi confrégit poténtias **árcuum**, *
scutum, gládium et **bellum**.

Illúminans tu mirabíliter a móntibus **æ**térnis, *
 turbáti sunt omnes insipiéntes **corde**.
Dormiérunt **somnum suum**, *
 et nihil invenérunt omnes viri divitiárum in **mánibus suis**.
Ab increpatióne tua, **Deus Iacob**, *
 dormitavérunt, qui ascendérunt **equos**.
Tu terríbilis es, et quis **resístet tibi**? *
 Ex tunc **ira tua**.
De cælo audítum fecísti iudícium, *
 terra trémuit **et** quiévit;
Cum exsúrgeret in iudícium **Deus**, *
 ut salvos fáceret omnes mansuétos **terræ**;
Quóniam cogitátio hóminis confitébitur **tibi**, *
 et reliquiae cogitátionis diem festum agent **tibi**.
Vovéte et réddite Dómino **Deo vestro** *
 omnes, qui in circúitu eius affértis **múnera**;
Terríbili et ei, qui aufert **spíritum princípum**, *
 terríbili apud **reges terræ**!

Antiphona

In pa-ce fa-ctus est lo-cus e-ius, et in Si-on ha-bi-
 tá-ti-o e-ius.

Antiphona · 4a

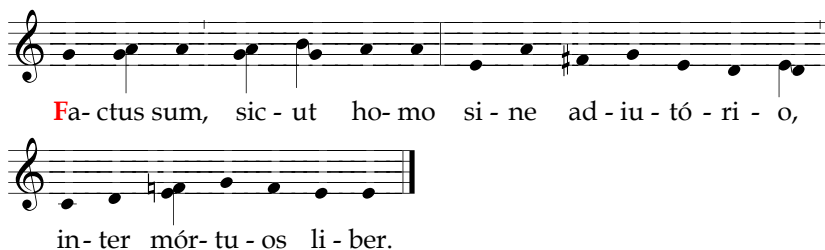

Fa-ctus sum, * sic-ut ho-mo si-ne ad-iu-tó-ri-o,
 in-ter mór-tu-os li-ber. E u o u a e.

Psalmus 87.

DÓMINE, Deus salutis **meæ**, *
 in die clamávi *et nocte* **coram** te.
Intret in conspéctu tuo orátio **mea**, *
 inclína aurem tuam *ad precem* **meam**;
Quia repléta est malis **ánima mea**, *
 et vita mea inférno *appropinquávit*!
Æstimátus sum cum descendéntibus in **lacum**, *
 factus sum sicut homo sine adiutório, inter *mórtuos* **liber**;
Sicut vulneráti dormiéntes in sepúlcris, †
 quorum non es *memor* **ámplius**, *
 et ipsi de manu *tua* **repúlsi** sunt.
Posuérunt me in lacu *inferióri*, *
 in tenebrósis et in *umbra* **mortis**.
Super me confirmátus est *furor* **tuus**, *
 et omnes fluctus tuos *induxísti* **super** me.
Longe fecísti notos *meos* **a me**, *
 posuérunt me abominatió**nem** **sibi**.
Tráditus sum et non *egrediébar*, *
 óculi mei languérunt *præ inópia*.
Clamávi ad te, Dómine, *tota* **die**, *
 expándi ad *te* **manus meas**.
Numquid mórtuis fácies *mirabília*, *
 aut médici suscitábunt et confitebúntur **tibi**?
Numquid narrábit áliquis in sepúlcro *misericórdiam* **tuam**, *
 et veritátem tuam in *perditión*e?
Numquid cognoscéntur in ténebris *mirabília* **tua**, *
 et iustítia tua in terra *obliviónis*?
Et ego ad te, Dómine, *clamávi*, *
 et mane orátio mea *præveniet* te.
Ut quid, Dómine, repéllis oratió**nem** **meam**, *
 avértis *faciem tuam* **a me**?
Pauper sum ego et in labóribus a iuventúte **mea**, *
 exaltátus autem, humiliátus sum *et conturbátus*.
In me transiérunt *iræ* **tuæ**, *
 et terróres tui *conturbavérunt* me.
Circumdedérunt me sicut aqua *tota* **die**, *
 circumdedérunt me **simul**.
Elongásti a me *amícum et* **próxim**um, *
 et notos meos *a miséria*.

Antiphona

Versiculus

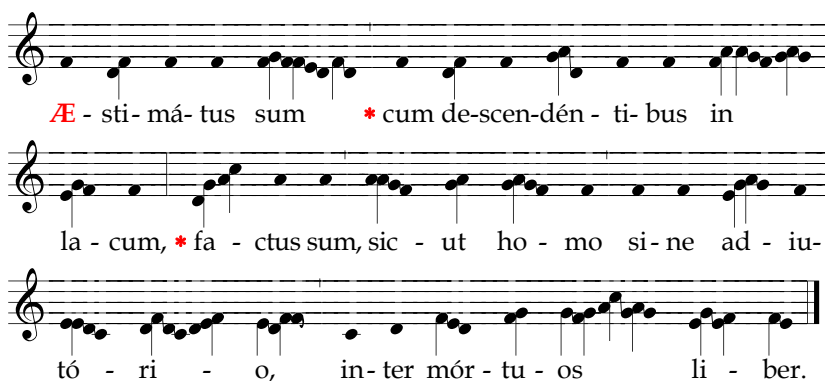
¶ In pace factus est locus eius.

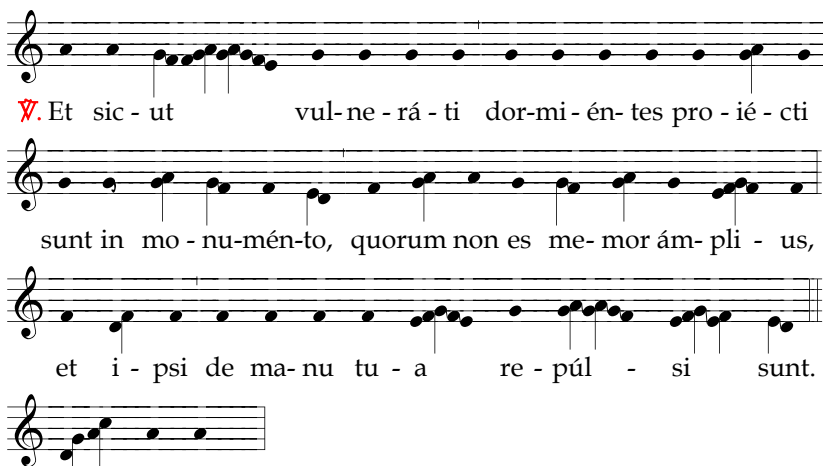
¶ Et in Sion habitatio eius.

Lectio VII.

CHRISTUS assístens pón̄tífex futurórum bonórum · per ámplius et perféctius tabernáculum non manu fáctum · id est non huius creatiónis · neque per sánguinem hircórum aut vitulórum · sed per próprium sánguinem introívit semel in *sancta* · ætéRNA redemptióNE *in-vénta*. Si enim sanguis hircórum et taurórum · et cinis vítulæ aspér-sus · inquinátos sanctíficat ad emundatióNem *carnis* · quanto magis sanguis *Christi* · qui per Spíritum Sanctum semetípsum óbtulit immaculátum *Deo* · emundábit consciéntiam nostram ab opéribus *mór-tuis* · ad serviéndum *Deo vivénti*? Et ídeo novi testaméNti mediátor est · ut, morte intercedénte, in redemptiÓNem eárum prævaricatió-num · quæ erant sub prióri testaméNto · repromissiÓNem accípiant, qui vocáti sunt ætéRNæ hereditátis.

Responsorium · 4

V. Et sic - ut vul-ne - rá - ti dor-mi - én - tes pro - ié - cti
 sunt in mo - nu-mén-to, quorum non es me- mor ám - pli - us,
 et i - psi de ma- nu tu - a re - púl - si sunt.
Fa - ctus sum.

Lectio VIII.

UBI enim testaméntum est · mors necesse est intercédát *testat*óris.
 Testaméntum enim in mórtuis confirmátum est · alióquin non-
 dum valet, dum vivit, *qui test*átus est. Unde nec primum quidem si-
 ne sángine *dedic*átum est. Lecto enim omni mandáto legis a Móyse
 univérso pópulo · accípiens sánguinem vitulórum et hircórum · cum
 aqua et lana coccínea · et hysópo · ipsum quoque *librum* · et omnem
 pópulum aspérsit, *dicens*: Hic sanguis testaménti · quod mandávit *ad*
vos Deus. Et tamen tabernáculum et ómnia vasa ministérii · simíliter
 sángine aspérsit · et ómnia pæne in sángine *mund*ávit. Secúndum
legem · et sine ságuinis effusióne *non fit rem*issio. Necesse est ergo
 exemplária quidem cæléstium *his mund*ári. Ipsa autem cæléstia · me-
 lióribus hóstiis istis *esse vid*éntur. Non enim in manufáctis sanctis Ie-
 sus introívit exemplária verórum · sed in ipsum cælum, ut appáreat
 nunc vúltui *Dei pro nobis*. Neque ut sæpe ófferat semetípsum ·
 quemádmódum póntifex intrat in *sancta* · per síngulos annos in sán-
 guine aliéno · alióquin oportébat eum frequénter *pati* · ab *orígine*
mundi.

Responsorium · 2

A- gnus * De - i, Chri - stus im-mo-lá - tus est

pro sa-lú-te mun-di. Nam de pa-rén-tis
 pro-to-plá-sti frau-de fa-ctor cón-do-lens,
 quando po-mi no-xi-á-lis mor-su in mor-
 tem cór-ru-it, * i-pse lignum tunc no-tá-vit,
 da-mna li-gni ut sól-ve-ret. V. Chri-stus
 fa-ctus est pro no-bis ob-cé-di-ens us-que ad mor-tem,
 mor-tem au-tem cru-cis. I-pse lignum.

Lectio IX.

UMBRAM enim habens lex bonórum futurórum · non ipsam imáginem rerum per singulos annos · isdem ipsis hóstiis, quas offérunt indesinénter · numquam potest accedéntes perféctos fácere. Alióquin cessássent offérri · ideo quod nullam ultra habérent consciéntiam peccáti · cultóres semel mundáti · sed in ipsis commemorátio peccatórum per singulos annos fit. Impossíbile enim est sángine taurórum et hircórum auferri peccáta · ideo ingrédiens mundum dicit: Hósti-am et oblatiónem noluísti · corpus autem aptásti mihi · holocaustómata et pro peccáto tibi non placuérunt · tunc dixi: ecce vénio. In cápite libri scriptum est de me · ut fáciam voluntátem tuam, Deus. Supérius dicens · quia hóstias et oblatiónes · et holocaustómata et pro peccá-

to noluísti · nec plácita sunt tibi, quæ secúndum legem offerúntur · tunc dixi: ecce vénio · ut fáciam, Deus, voluntátem tuam · aufert primum · ut sequens státuat · in qua voluntáte sanctificáti sumus · per oblatiónem córporis Iesu Christi semel.

Responsorium · 4

Sic - ut o - vis, * ad oc - ci - si - ó - nem du - ctus est,
et, dum ma - le tra - cta - ré - tur, non a - pé - ru - it
os su - um, * trá - di - tus est ad mor - tem,
ut vi - vi - fi - cá - ret pó - pu - lum su - um.
¶ In pa - ce fa - ctus est lo - cus e - ius, et in
Si - on ha - bi - tá - ti - o e - ius. Trá - di -
tus est. Sic - ut.

Laudes

Antiphona · 4a

O, mors, * e - ro mors tu - a, mor - sus tu - us e - ro, in-
fér- ne! E u o u a e.

Psalmus 50.

MISERERE *mei*, **Deus**, *
secúndum magnam misericórdiam **tuam**!
Et secúndum multitudinem miseratiónum **tuárum** *
dele iniquitátem **meam**!
Amplius lava me ab iniquitáte **mea**, *
et a peccáto **meo munda** me;
Quóniam iniquitátem meam ego *cognó*sco, *
et peccátum meum *contra me est* **semper**!
Tibi soli peccávi et malum coram *te* **feci**, *
ut iustificéris in sermónibus tuis et vincas, *cum iudicáris*.
Ecce enim, in iniquitátibus *concéptus* sum, *
et in peccátis concépit *me mater* **mea**.
Ecce enim, veritátem *dilexí*sti, *
incérta et occúlta sapiéntiæ tuæ *manifestásti* **mihi**.
Aspérge me hyssópo, *et mundá*bor, *
lavábis me, et super nivem *dealbá*bor.
Auditui meo dabis gáudium *et lætítiam*, *
et exsultábunt ossa *humiliáta*.
Avérte fáciem tuam a peccátis **meis**, *
et omnes iniquitátes *meas dele*!
Cor mundum crea *in me* **Deus**, *
et spíritum rectum *innova* in viscéribus **meis**!
Ne proícias me a fácie **tua**, *
et spíritum sanctum tuum ne *áuferas* **a me**!

Redde mihi lætítiam salutáris **tui**, *
et spírítu principáli **confírma** me!

Docébo iníquos *vias* **tuas**, *
et ímpii ad *te* **converténtur**.

Líbera me de sanguínibus, Deus, Deus salutis **meæ**, *
et exsultábit lingua mea iustítiam **tuam**!

Dómine, lábia mea **apéries**, *
et os meum annuntiábit *laudem* **tuam**;

Quóniam si voluísset sacrificium, *dedíssem* **útique**, *
holocáustis *non delectáberis*!

Sacrificium Deo spírítus contribulátus, *
cor contrítum et humiliátum, Deus, *non despícies*.

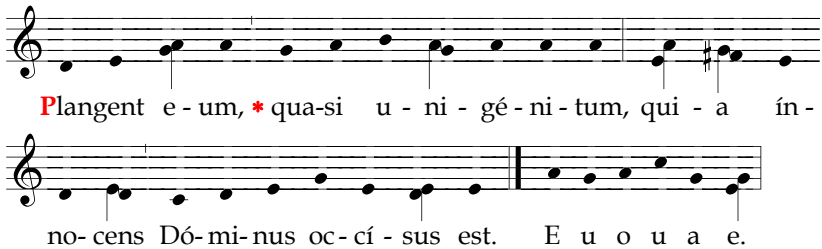
Benigne fac, Dómine, in bona voluntáte *tua* **Sion**, *
ut ædificéntur *muri* **Ierúsalem**!

Tunc acceptábis sacrificium iustítiæ, oblatiónes et *holocáusta*, *
tunc impónent super altáre *tuum* **vítulos**.

Antiphona

Antiphona · 4g1

Psalms 42.

IÚDICA me, Deus, et discérne causam meam de gente *non sancta*, *
ab hómine iníquo et dolóso *érue* me;

Quia tu es, Deus, fortitúdo mea! †
Quare me *reppulisti*, *
et quare tristis incédo, dum affligit *me inimícus*?

Emítte lucem tuam et veritátem tuam! †

Ipsa me deduxérunt et adduxérunt in montem *sanctum tuum* *
et in tabernácula *tua*;

Et introibo ad altáre **Dei**, *

ad Deum, qui lætíficat iuventútem **meam**.

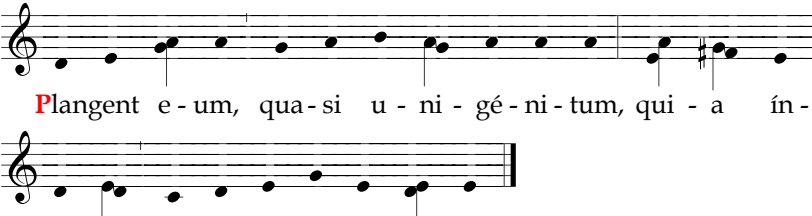
Confitebor tibi in cíthara, Deus, *Deus meus*. *

Quare tristis es, ánima mea, et *quare contúrbas* me?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitebor **illi**, *

salutáre vultus mei *et Deus meus*!

Antiphona

Plangent e - um, qua - si u - ni - gé - ni - tum, qui - a ín -
no - cens Dó - mi - nus oc - cí - sus est.

Antiphona · 7c2

At - tén - di - te, * u - ni - vér - si pó - pu - li, et vi - dé - te
do - ló - rem meum! E u o u a e.

Psalmus 62.

DEUS, **Deus meus**, *

ad te de luce vígilo.

Sitívit in te ánima **mea**, *

quam multipliciter tibi **caro mea**;

In terra desérta et ínvia et inaquósa! †

Sic in sancto appáruí tibi, *

ut vidérem virtútem tuam et glóriam **tuam**;

Quóniam mélior est misericórdia tua **super vitas**, *

lábia **mea** laudábunt te.

Sic benedicam te in **vita mea**, *
 et in nómine tuo levábo **manus meas**.
 Sicut ádipe et pinguédine repleátur **ánima mea**, *
 et lábiis exsultatiónis laudábit os **meum**.
 Si memor fui tui super stratum meum, †
 in matutínis meditábor **in te**, *
 quia fuísti adiútor **meus**;
 Et in velaménto alárum tuárum exsultábo, †
 adhæsit **ánima mea post te**, *
 me suscepit **déxtera tua**.
 Ipsi vero in vanum quæsiérunt ánimam meam, †
 introíbunt in inferióra **terræ**, *
 tradéntur in manus gládii, partes **vúlpium erunt**.
 Rex vero lætábitur in Deo, †
 laudabúntur omnes, qui **iurant in eo**, *
 quia obstrúctum est os loquéntium **iníqua**.

Psalmus 66.

DEUS misereátur nostri et benedícat **nobis**, *
 illúminet vultum suum super nos et misereátur **nostri**;
 Ut cognoscámus in terra **viam tuam**, *
 in ómnibus géntibus salutáre **tuum**!
 Confiteántur tibi **pópuli, Deus**, *
 confiteántur tibi **pópuli omnes**!
 Læténtur et exsúltent gentes, †
 quóniam iúdicas **pópulos in æquitáte**, *
 et gentes in **terra dírigis**!
 Confiteántur tibi **pópuli, Deus**, †
 confiteántur tibi **pópuli omnes**, *
 terra dedit **fructum suum**!
 Benedícat nos Deus, Deus noster, benedícat nos **Deus**, *
 et métuant eum omnes **fines terræ**!

Antiphona

At - tén - di - te, u - ni - vér - si pó - pu - li, et vi - dé - te

do - ló-rem meum!

Antiphona · 1d1

A por-ta ín-fe-ri * é - ru - e, Dó-mi-ne, á - ni-mam

me-am! E u o u a e.

Canticum Ezechiae

EGO dixi: In dimídio diérum meórum *
vadam ad *portas ínferi*.

Quæsívi resíduum annórum meórum, *
dixi: Non vidébo Dóminum Deum in terra *vivéntium*.

Non aspíciam **hóminem ultra**, *
et *habitatórem quiétis*.

Generátio mea abláta est et convolúta est **a me** *
quasi *tabernáculum pastórum*.

Præcísá est velut a texénte vita mea, †
dum adhuc **ordírer**, succídít me, *
de mane usque ad vésperam *finies* me.

Sperábam **usque ad mane**, *
quasi leo, sic contrívit ómnia *ossa mea*.

De mane usque ad vésperam *finies* me, †
sicut pullus hirúndinis, **sic clamábo**, *
meditábor, *ut colúmba*.

Attenuáti sunt **óculi mei** *
suspiciéntes *in excélsum*.

Dómine, vim pátiór, **respónde pro me**! *
Quid dicam, aut quid respondébit mihi, cum *ipse fécerit*?

Recogitábo tibi omnes **annos meos** *
in amaritúdine *ánimæ meæ*.

Dómine, si sic vívitur et in tálibus vita spíritus mei, †
 corripies me et vivificábis me, *
 ecce, in pace amaritúdo mea *amaríssima*.

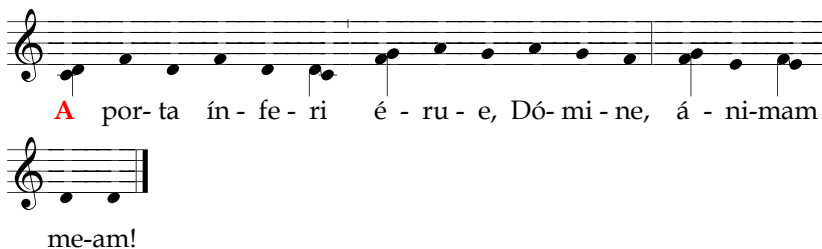
Tu autem eruísti ánimam meam, ut **non** períret, *
 proiecísti post tergum tuum ómnia peccáta **mea**;

Quia non inférnus confitébitur tibi, †
 neque **mors** laudábit te, *
 non expectábunt, qui descéndunt in lacum, veritátem **tuam**.

Vivens, vivens ipse confitébitur tibi, sicut et ego **hódie**, *
 pater fíliis notam faciet veritátem **tuam**.

Dómine, **salvum me** fac, *
 et psalmos nostros cantábimus
 cunctis diébus vitæ nostræ in *domo* **Dómini**!

Antiphona

Antiphona · 8a

Psalmus 148.

LAUDÁTE Dóminum de **cælis**, *
 laudáte eum *in excélsis*!
Laudáte eum, omnes ángeli **eius**, *
 laudáte eum, omnes virtútes **eius**!
Laudáte eum, sol et **luna**, *
 laudáte eum, omnes stellæ et **lumen**!
Laudáte eum, cæli **cælórum**, *
 et aquæ omnes, quæ super cælos sunt, laudent *nomen* **Dómini**;
Quia ipse dixit et **facta** sunt, *
 ipse mandávit et *creáta* sunt!
Státuit ea in ætérnum et in sáeculum **sæculi**, *
 præcéptum pósuit et non *præteríbit*.
Laudáte Dóminum de **terra**, *
 dracónes et *omnes abyssi*!
Ignis, grando, nix, glácies, spíritus procellárum, *
 quæ faciunt *verbum* **eius**;
Montes et omnes **colles**, *
 ligna fructífera et *omnes cedri*;
Béstiae et unívrsa **pécora**, *
 serpéntes et vólucres *pennátæ*;
Reges terræ et omnes **pópuli**, *
 príncipes et omnes iúdices **terræ**;
Iúvenes et vírgines, †
 senes cum iunióribus laudent *nomen* **Dómini**, *
 quia exaltátum est *nomen eius solíus*!
Confessio eius super cælum et **terram**, *
 et exaltávit cornu **pópuli sui**.
Hymnus ómnibus sanctis **eius**, *
 fíliis Israel, pópulo appropinquánti **sibi**.

Psalmus 149.

CANTÁTE Dómino cánticum **novum**, *
 laus eius in ecclésia *sanctórum*!
Lætétur Israel in eo, qui fecit **eum**, *
 et filii Sion exsúltent in *rege suo*!
Laudent *nomen eius in choro*, *
 in týmpano et psaltério *psallant ei*;
Quia beneplácitum est Dómino in pópulo **suo**, *
 et exaltábit mansuétos *in salútem*!

Exsultábunt sancti in **glória**, *
 lætabúntur in cubilibus **suis**.
Exaltatiónes Dei in gútture **eórum**, *
 et gládii ancípites in **mánibus eórum**;
Ad faciéndam vindíctam in natió**nibus**, *
 increpati**ones in pópulis**;
Ad alligándos reges **eórum** in compédibus, *
 et nóbiles **eórum** in **mánicis férreis**;
Ut fáciant in eis iudícium conscríptum, *
 glória hæc est ómnibus **sanctis eius**.

Psalmus 150.

LAUDÁTE Dóminum in sanctis **eius**, *
 laudáte eum in firmaménto virtútis **eius**!
Laudáte eum in virtútibus **eius**, *
 laudáte eum secúndum multitudínem magnitúdinis **eius**!
Laudáte eum in sono **tubæ**, *
 laudáte eum in psaltério *et cíthara*!
Laudáte eum in týmpano et **choro**, *
 laudáte eum in chordis *et órgano*!
Laudáte eum in cýmbalis benesonántibus, †
 laudáte eum in cýmbalis iubilatió**nis**, *
 omnis spíritus *laudet* **Dóminum**!

Antiphona

O, vos omnes, qui transí - tis per vi - am, at - tén-di - te,

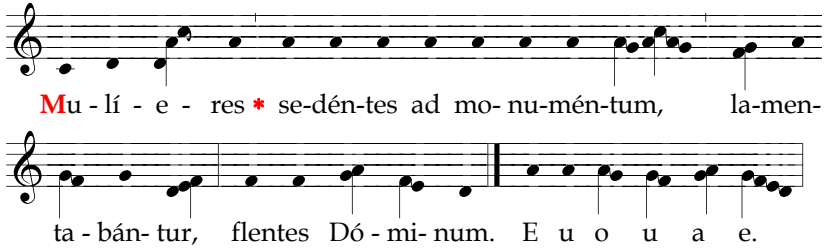

et vi - dé - te: si est do - lor, sic - ut do - lor me-us?

Versiculus

¶ Atténdite, univér**si** pópuli!
¶ Et vidéte dolórem meum!

Antiphona · 1d1

Canticum Zachariæ

BENEDÍCTUS Dóminus **Deus Israel**, *
quia visitávit et fecit redemptiόνem *plebis suæ*;
Et eréxit cornu salutis **nobis** *
in domo David, *púeri sui*;
Sicut locútus est per **os** sanctórum, *
qui a sæculo sunt, *prophetárum eius*;
Salútem ex inimícis **nostris** *
et de manu ómnium, *qui odérunt nos*;
Ad faciéndam misericórdiam cum **pátribus nostris** *
et memorári testaménti *sui sancti*;
Iusiurándum, quod iurávit ad Abraham, **patrem nostrum**, *
datúrum se nobis;
Ut sine timóre de manu inimicórum nostrórum **liberáti** *
serviámus illi;
In sanctitáte et iustítia **coram ipso** *
ómnibus diébus nostris;
Et tu, puer, Prophéta Altíssimi **vocáberis**, *
præíbis enim ante faciém Dómini paráre *vias eius*;
Ad dandam sciéntiam salutis **plebi eius** *
in remissiόνem peccatórum *eórum*;
Per víscera misericórdiæ **Dei nostri**, *
in quibus visitávit nos *Oriens ex alto*;
Illumináre his, qui in ténebris et in umbra **mortis sedent**, *
ad dirigéndo pedes nostros in *viam pacis*.

Antiphona

Mu - lí - e - res se - dén - tes ad mo - nu - mén - tum, la - men -
ta - bán - tur, flentes Dó - mi - num.

Cetera, ut supra, in *Cena Domini*, pp. 63-68.

HÚSVÉTI MATUTÍNUM

IN PASCHA

ad matutinas

Pater noster, Ave María et Credo.

℣. Dómine, lábia mea apéries!

℟. Et os meum annuntiábit laudem tuam.

℣. Deus, in adiutórium meum inténde!

℟. Dómine, ad adiuvándum me festína!

Glória Patri et Fílio et Spirítui Sancto,
sicut erat in princípío et nunc et semper
et in sǎcula sǎculórum! Amen. Allelúia.

Invitatorium · 7/I.

Al - le - lú - ia, al - le - lú - ia, * al - le -

lú - ia.

Psalmus 94.

Ve - ní - te, ex - sul - té - mus Dó - mi - no, iu - bi - lé - mus De -

o, sa - lu - tá - ri no - stro, præ - oc - cu - pé - mus fá - ci - em

e - ius in con - fes - si - ó - ne et in psalmis iu - bi -

lé-mus e - i; **ANT. Quó - ni - am** De-us magnus Dó-
 mi-nus et rex magnus su-per o-mnes de - os, quó-ni - am
 non re - pél-let Dó-mi-nus plebem su - am, qui - a in ma-nu
 e - ius sunt omnes fi - nes ter - ræ, et al - ti - tú - di - nes
 món-ti - um i - pse cón-spi - cit; * **Quó - ni - am** i-
 psí - us est ma-re, et i - pse fe - cit il - lud, et á - ri-dam
 fun-da - vé-runt manus e - ius! Ve - ní - te, ad - o - ré-mus
 et pro-ci-dá-mus an-te De - um, plo-ré-mus co-ram Dó-mi-
 no, qui fe - cit nos, qui - a i - pse est Dó-mi-nus, De - us
 no - ster, nos au - tem pó - pu-lus e - ius et o - ves pá-

scu - æ e - ius! **ANT.** **Hó** - di - e, si vo - cem e - ius

au - di - é - ri - tis, no - lí - te ob - du - rá - re cor - da ve - stra

sic - ut in ex - a - cer - ba - ti - ó - ne se - cúndum di - em

ten - ta - ti - ó - nis in de - sér - to, u - bi ten - ta - vé - runt me

pa - tres ve - stri, pro - ba - vé - runt et vi - dé - runt ó - pe -

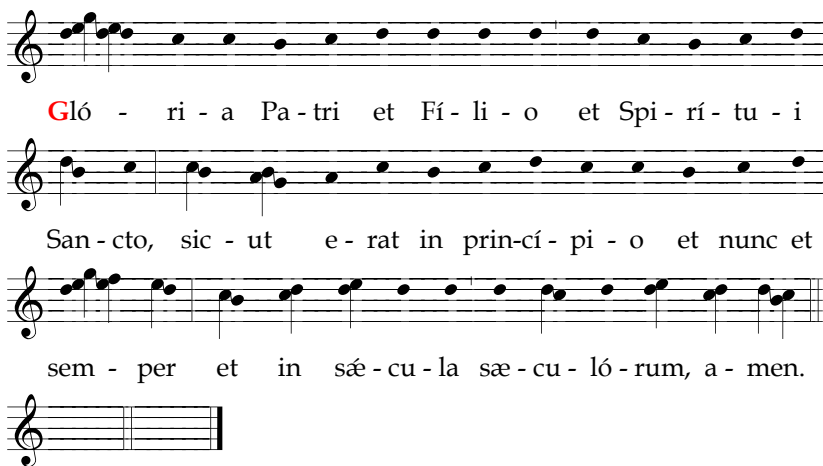
ra me - a! * **Quadra** - gín - ta an - nis pró - xi - mus

fu - i ge - ne - ra - ti - ó - ni hu - ic et di - xi: Semper

hi - i er - rant cor - de. I - psi ve - ro non co - gno - vé - runt

vi - as me - as, qui - bus iu - rá - vi in i - ra me - a:

Si in - tro - í - bunt in ré - qui - em me - am! **ANT.**

Gló - ri - a Pa - tri et Fí - li - o et Spi - rí - tu - i

San - cto, sic - ut e - rat in prin - cí - pi - o et nunc et

sem - per et in sæ - cu - la sæ - cu - ló - rum, a - men.

* ANT.

Ad nocturnum

Antiphona · 2

E - go sum, qui sum, * et con - sí - li - um me - um non est cum

ím - pi - is, sed in le - ge Dó - mi - ni vo - lún - tas me - a

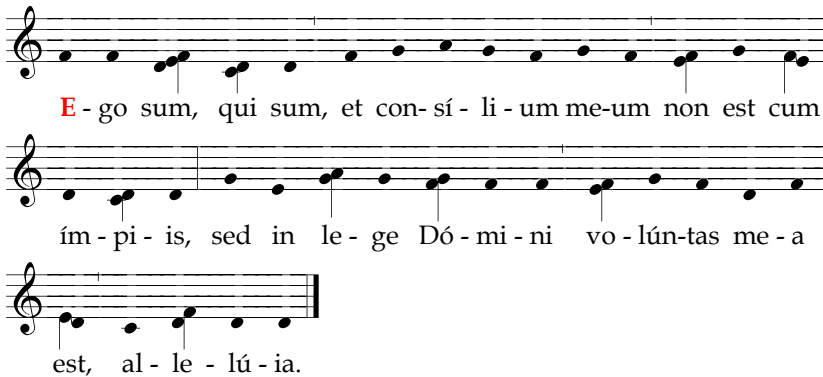
est, al - le - lú - ia. E u o u a e.

Psalms 1.

BEATUS vir, qui non ábiit in consílio impiórum, †
 et in via peccatórum non stetit, *
 et in cáthedra pestiléntiæ non sedit;
 Sed in lege Dómini volúntas eius, *
 et in lege eius meditábitur die ac nocte;

Et erit tamquam lignum, quod plantátum est
 secus decúrsus **aquárum**, *
 quod fructum suum dabit in témpore **suo**;
Et fólium eius non **dé**fluet, *
 et ómnia, quaecúmque fáciat, prosperabúntur.
Non sic ímpii, **n**on sic, *
 sed tamquam pulvis, quem próiicit ventus a fácie **terræ**.
Ideo non resúrgent ímpii in iudício *
 neque peccatóres in concílio iustórum;
Quóniam novit Dóminus viam iustórum, *
 et iter impiórum peribit.
Glória Patri et **F**ílio *
 et Spirítui **S**ancto!
Sicut erat in princípío et nunc et **s**emper *
 et in sáecula sáeculórum, amen!

Antiphona

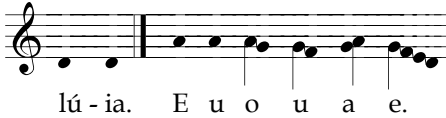

E - go sum, qui sum, et con- sí - li - um me-um non est cum
 ím - pi - is, sed in le - ge Dó - mi - ni vo - lún-tas me - a
 est, al - le - lú - ia.

Antiphona · 1d1

Po - stu - lá - vi Pa - trem meum, * al - le - lú - ia, de-dit mi-
 hi gen - tes, al - le - lú - ia, in he - re - di - tá - tem, al - le -

Psalmus 2.

QUARE fremuérunt **gentes**, *
et pópuli meditáti *sunt inánia*?

Astitérunt reges terræ et príncipes **convenérunt in unum** *
advérsus Dóminum et advérsus *christum eius*:

Dirumpámus víncula eórum, *
et proiciámus a nobis iugum **ipsórum**!

Qui hábitat in cælis, irridébit eos, *
et Dóminus *subsannábit eos*.

Tunc loquétur ad eos in ira sua, *
et in furóre suo *conturbábit eos*.

Ego autem constitútus sum rex ab eo
super Sion montem **sanctum eius** *
prædicans præcéptum eius.

Dóminus dixit ad me: *
Fílius meus es tu, ego hódie *génui te*.

Póstula a me, et dabo tibi gentes hereditátem tuam, *
et possessiónem tuam **términos terræ**!

Reges eos in virga férrea, *
et tamquam vas fíguli *confrínges eos*.

Et nunc, reges, intelligite, *
erudímini, qui iudicátis terram!

Servíte Dómino in timóre, *
et exsultáte ei *cum tremóre*!

Apprehéndite disciplínam, nequándo irascátur Dóminus, *
et pereátis de *via iusta*!

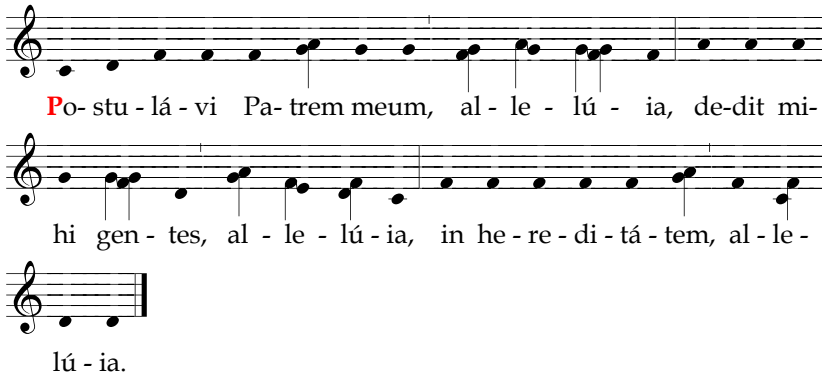
Cum exárserit in brevi ira eius, *
beáti omnes, qui confidunt in eo.

Glória Patri et Fílio *
et *Spirítui Sancto*!

Sicut erat in princípio et nunc et semper *
et in *sæcula sæculórum, amen*!

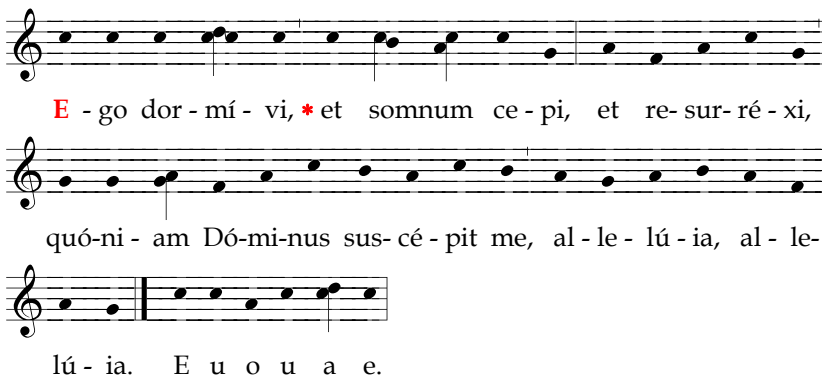

Antiphona

Po- stu - lá - vi Pa- trem meum, al - le - lú - ia, de-dit mi-
hi gen - tes, al - le - lú - ia, in he - re - di - tá - tem, al - le -
lú - ia.

Antiphona · 8c

E - go dor - mí - vi, * et somnum ce - pi, et re - sur - ré - xi,
quó-ni - am Dó-mi-nus sus - cé - pit me, al - le - lú - ia, al - le -
lú - ia. E u o u a e.

Psalmus 3.

DÓMINE, quid multiplicāti sunt, qui trībulant me? *
Multi insúrgunt *advērsus* me.

Multi dicunt *ánimæ meæ*: *

Non est salus ipsi in *Deo eius*.

Tu autem, Dómine, suscēptor *meus* es, *
glória mea et exáltans *caput meum*.

Voce mea ad Dóminum clamávi, *
et exaudivit me de monte *sancto suo*.

Ego dormívi et soporátus sum, *
et exsurrexi, quia Dóminus *suscépit* me.

Non timébo mília pópuli circum**d**ántis me. *

Exsúrge, Dómine, salvum me fac, *Deus meus*;

Quóniam tu percussísti omnes adversántes mihi sine **causa**, *
dentes peccatórum *contrivísti*!

Dómini est **salus**, *

et super pópulum tuum benedíctio **tua**.

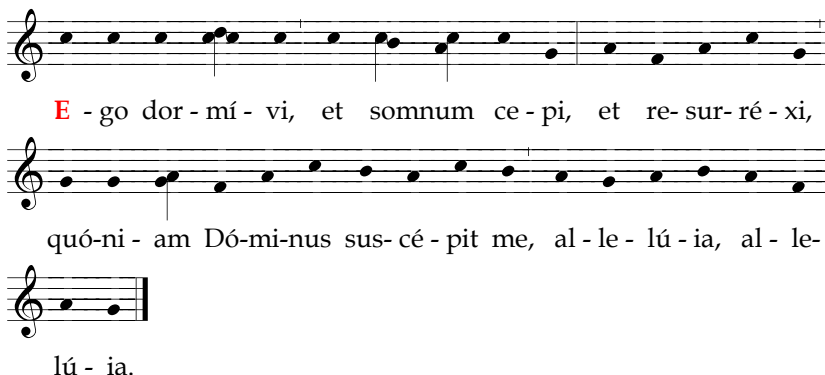
Glória Patri et **F**ílio *

et Spirítui **S**ancto!

Sicut erat in princípío et nunc et **semper** *

et in sáecula sáeculórum, **amen**!

Antiphona

E - go dor - mí - vi, et somnum ce - pi, et re - sur - ré - xi,
quó - ni - am Dó - mi - nus sus - cé - pit me, al - le - lú - ia, al - le -
lú - ia.

Versiculus

V. Surréxit Dominus de sepúlcro, allelúia.

R. Qui pro nobis pepéndit in ligno, allelúia.

Post versum dicitur:

KÝRIE, eléison! Christe, eléison! Kýrie, eléison!

Pater noster *secreto usque ad*

V. Et ne nos indúcas in tentatiónem!

R. Sed líbera nos a malo!

EXÁUDI, Dómine, Iesu Christe, preces servórum tuórum, ad te devóte clamántium, et miserére nobis! Qui in Trinitáte perfécta vivis et regnas, Deus, per ómnia sáecula sáeculórum. **R.** Amen.

Iube, domne (Dómine), benedícere!

Pro I. lectione benedictio

℣. Sancti Evangélíi léctio sit nobis sempitérna salus et protéctio!

℟. Amen.

Sequéntia sancti **Evangélíi** · secúndum **Marcum**.

Secundum Marcum

IN illo témpore. María Magdaléne · et María Iacóbi · et Salóme · **emé-**
runt arómata · ut veniéntes, úngerent **Iesum**. Et valde mane una
sabbatórum véniunt **ad monuméntum** · orto iam **sole**. Et **réliqua**.

Homélia beáti Gregórii papæ de eádem *lectióne*.

Lectio I.

AUDÍSTIS, fratres caríssimi · quod sanctæ mulíeres, quæ Dóminum
fúerant *secútæ* · cum aromátibus ad monuméntum *venérunt* · et
ei, quem vivéntem diléxerant · étiam mórtuo, stúdio humanitátis *ob-*
sequúntur. Sed res gesta áliquid in sancta Ecclésia *signat geréndum*.
Sic quippe necesse est, ut audiámus, quæ *facta sunt* · quátenus cogi-
témus étiam *ea* · quæ nobis sunt ex eórum imitatio*ne faciénd*a. Et nos
ergo in eum, qui est mórtuus, *credéntes* · si odóre virtútum *refécti* ·
cum opinio*ne bonórum óperum* Dóminum *quárimus* · ad monumén-
tum profécto illíus cum aromátibus *venímus*. Illæ autem mulíe-
res ángelos *vident* · quæ cum aromátibus *venérunt* · quia vidélicet il-
læ mentes supérnos cives *aspíciunt* · quæ cum virtútum odóribus ad
Dóminum per sancta desidéria *proficiscúntur*. Notándum vero nobis
est, quidnam sit, quod in dextris ángelus *sedére cérn*itur. Quid nam-
que per sinístram, nisi *vita præsens*? Quid vero per dexteram, nisi
perpétua *vita signátur*? Unde *scriptum est*: Leva eius sub cáp*ite meo* · et
dextera illíus amplexábitur me. Quia ígitur Redémptor noster iam
præséntis vitæ corruptio*nem transíerat* · recte ángelus, qui nuntiáre
perénnem eius vitam *venerat* · in dextera *sedébat*. Qui bene stola cán-
dida coopértus appáruit · quia festivitátis nostræ gáudia *nuntiávit*.
Candor étenim *vestis* · splendórem denúntiat nostræ sollempnitátis. No-
stræ dicá*mus, an suæ*? Sed, ut fateá*mur vérius* · et suæ dicá*mus, et no-*
stræ. Illa quippe Redemptóris nostri resurréctio · nostra festí*uitas fuit* ·
quia nos ad immortalitátem *redúxit* · et angelórum festí*uitas exstitit* ·
quia nos revocá*ndo ad cæléstia* · eórum *númerum implévit*. In sua er-
go ac nostra festí*uitate* ángelus in albis véstibus appáruit · quia dum
nos per resurrecciónem domínica*m ad supérna* redúci*mur, cælé-*

stis pátriæ damna *reparántur*. Sed, quid venientes féminas affátur · audiámus: Nolite *expavéscere*! Ac si apérte *dicat*: Páveant illi, qui non amant advéntum supernórum *cívium* · pertiméscant, qui carnálibus desidériis *pressi* · ad eórum se societátem pertingere *posse despérant*. Vos autem cur pertiméscitis · quæ vestros concíves *vidétis*? Unde et Matthæus, ángelum apparuisse describens, *ait*: Erat autem aspéctus eius sicut *fulgur* · et vestiménta eius *cándida*, *sicut* nix. In fúlgnore ét-enim terror *timóris* est · in nive autem blandiméntum *candóris*.

℣. Tu autem, Dómine, miserére nobis!

℟. Deo grátias!

Responsorium · 3

An-ge-lus Dó-mi-ni *de-scén-dit de cæ-lo,
et ac-cé-dens, re-vól-vit lá-pi-dem, et su-per
e-um se-dit, et di-xit mu-li-é-ri-bus:
No-lí-te ti-mé-re, sci-o e-nim,
qui-a cru-ci-fí-xum quæ-ri-tis. *Iam sur-ré-xit,
ve-ní-te, et vi-dé-te lo-cum, u-bi pó-si-tus
e-rat Dó-mi-nus, al-le-lú-ia! ℣. An-ge-lus

Dó-mi - ni lo - cú - tus est mu - li - é - ri - bus, di - cens:

Quem quæ - ri - tis, an Ie - sum quæ - ri - tis?

Iam sur - ré - xit.

Iube, domne, benedicere!

Pro II. lectione in festis Domini et in dominicis benedictio

✠. Intelléctum sancti Evangélii adapériat nobis grátia et virtus Spíritus Sancti!

✠. Amen.

Lectio II.

QUIA vero omnípotens Deus et terríbilis est peccatóribus · et blandus *iustis* · recte testis resurrectionis eius *ángelus* · et in fúlgnore *vultus* · et in candóre hábitus demonstrátur · ut de ipsa sua spécie et terreret *réprobos* · et mulcéret *píos*. Unde recte pópulum quoque, per desérta gradiéntem · colúmna ignis per *noctem* · et colúmna nubis præíbat per *diem*. In igne enim terror est, in nube autem visionis lene blandiméntum. Dies vero vita *iusti* · et nox accípitur vita *peccatóris*. Unde et convérsis peccatóribus Paulus *dicit*: Fuístis aliquándo *ténebræ* · nunc autem *lux in Dómino*. In die ergo per nubem colúmna monstráta est · et in nocte per ignem · quia omnípotens Deus et blandus *iustis* · et terríbilis apparébit *iniústis*. Istos in iudício véniens per lenitátis mansuetúdinem demúlcet · illos vero per iustítiæ districtiónem **terret**. Sed iam quid ángelus subiúngat, *audiámus*! Iesum quæritis *Nazarénum*? Iesus Latíno elóquio *Salutáris* · id est Salvátor *interpretá*tur. At vero multi póterant dici *Iesus* · non tamen substantiáliter · sed nuncupatíve. Ideo et locus subiúngitur · ut, de quo Iesu dictum sit · manifestétur: *Nazarénum*. Et cáusam prótinus *subdit*: *Crucifixum*. Atque *áddidit*: Resurrexít · **non** est hic. Non est hic per præséntiam carnis *dícitur* · qui tamen nusquam *déerat* · per præséntiam *maiestátis*. Sed ite, dícite discíplis eius et *Petro* · quia præcédet vos in *Galiléam*.

Quærendum nobis est · cur, nominátis discipulis · Petrus designetur ex **nó**mine. Sed, si hunc ángelus nominátim non exprímeret · qui magístrum negáverat · veníre inter discipulos *non audéret*. Vocátur ergo ex **nó**mine · ne desperáret ex negatióne. Qua in re considerándum nobis est · cur omnípotens Deus · eum, quem cunctæ Ecclésiæ præferéndum disposúerat · ancillæ vocem pertiméscere · et seípsum negáre *permísit*. Quod nímírum magnæ actum pietátis dispensatióne cognóvimus · ut is, qui futúrus erat pastor Ecclésiæ · in sua culpa *dís*ceret · quáliter áliis miseréri *debuís*set. Primo itaque osténdit eum sibi · et tunc præpósuit ceteris · ut ex sua infirmitáte cognósceret · quam misericórditer aliéna infirma *tolerá*ret. Bene autem de Redemptóre nostro *dí*citur: Præcédet vos in Galiléam · ibi eum vidébitis · sicut *dixit* vobis. Galiléa namque Transmigrátio facta *interpretátur*. Iam quippe Redemptor noster a passióne ad resurrectiόnem · a mórtuis ad *vítam* · a pœna ad glóriam, a corruptiόne ad incorruptiόnem *transmigrá*verat. Et prius post resurrectiόnem in Galiléa a discipulis vidétur · quia resurrectiόnis eius glóriam · post læti vidébimus · si modo a vítiis ad virtútum celsitúdinem *transmigrá*mus. Qui ergo in sepúlcro nuntiátur · in transmigratióne osténditur · quia is, qui in mortificatióne carnis osténditur · in transmigratióne *mentis* vidétur.

✠. Tu autem, Dómine, miserére nobis!

✠. Deo grátias!

Responsorium · 5

An-ge-lus Dó-mi-ni * lo-cú-tus est
mu-li-é-ri-bus, di-cens: Quem quæ-ri-tis,
an-le-sum quæ-ri-tis? * Iam sur-ré-xit,
ve-ní-te, et vi-dé-te, al-le-lú-ia, al-le-

lú - ia! ¶. Ec - ce, præ - cé - det vos in Ga - li -
 læ - am, i - bi e - um vi - dé - bi - tis, sic - ut di - xit
 vo - bis. ¶. Iam sur - ré - xit.

Iube, domne, benedicere!

Pro III. lectione benedictio

¶. Per evangélica dicta deleántur ómnia nostra delícta!

¶. Amen.

Lectio III.

HÆC, fratres caríssimi, pro tanta diéi sollemnitáte · de evangélicæ lectionis expositióne transcúrrimus · sed libet, ut de hac eádem sollemnitáte · aliquid subtílius loquámur. Duæ etenim vitæ erant · quarum unam nóvimus · álteram nesciebámus. Una quippe mortális est · ália immortalis. Una corruptiόνis · ália incorruptiόνis. Una mortis · ália resurrectiόνis. Sed venit mediátor Dei et hóminum · homo Christus Iesus · suscepit unam · et osténdit álteram. Unam pértulit moriéndó · osténdit álteram resurgéndo. Si ígitur nobis mortálem vitam sciéntibus · resurrectiónem promíttet *carnis* · et tamen hanc visibíliter non exhibéret · quis promissiόνibus créderet? Factus ítaque homo apáruit in *carne* · mori dignátus est ex voluntáte. Resurrexit ex potestáte · et osténdit exémplo · quod nobis promísit in **præmio**. Sed fortásse aliquis dicat: Iure ille surrêxit · quia, cum Deus esset · tenéri morte non pótuit. Ad instruéndam ergo ignorántiam nostram · ad roborándam infirmitátem nostram · suæ resurrectiόνis exémpulum nobis sufficere nóluit. Solus in témpore illo mórtuus est · et tamen solus mínime surrêxit. Nam scriptum est: Multa córpora sanctórum, qui dormíerant · surrexérunt. Abláta sunt ergo ómnia arguménta falláciæ. Ne quis enim dicat: speráre de se non debet homo · quod in carne sua exhibuit homo Deus · ecce cum Deo hómines resurrexisse cognóvimus · quos puros fuisse hómines non dubitámus. Si ergo membra nostri Redem-

ptóris *sumus* · *præsumámus* in *nobis* · quod *gestum constat in cápite*. Si multum nos *abiícimus* · *speráre debémus* in nobis nos, membra *última* · quod de membris *superióribus audívimus*. Ecce vero ad *memóriam redit* · quod crucifixo Dei *Fílio* · Iudæi *insultántes dicébant*: Si rex Israel est · *descéndat nunc de cruce* · et *crédimus ei!* Qui si de cruce tunc *descénderet* · *nimírum insultántibus cedens* · *virtútem nobis obœdiéntiæ non demonstráret*. Sed *exspectávit páululum* · *tolerávit oppróbria* · *irrisiões sustínuit* · *servávit patiéntiam* · *dístulit admiratiónem*. Et, qui *descendere de cruce nóluit* · de *sepúlcro surréxit*. Plus fuit mortem *resurgéndo destrúere* · quam vitam *descendéndo serváre*. Sed, cum Iudæi hunc ad *insultatiões suas descendere mínime cérnerent* · cum *moriéntem vidérent* · eum se *vicísse credidérunt* · nomen illíus se quasi *extinxísse gavísi* sunt. Sed ecce, de morte nomen illíus per mundum *crevit* · ex qua hoc *infidélis turba extinxísse se crédidit* · et quem *gaudébat occísus* · *dolet mórtuum* · quia hunc ad suam glóriam *cognóscit pervénisse per pœnam*. Quod bene in libro Iúdicum Samson illíus *facta significat* · qui, cum Gazam civitátem Philistinórum fuisset *ingréssus* · Philistæi, *ingréssum eius prótinus cognoscén- tes* · civitátem *repén- te circumdedérunt obsidió- nibus* · *custódes deputavérunt* · Samson fortíssimum se iam *comprehendísse gavísi* sunt. Sed, quid fecit Samson, *agnóvimus*. Média nocte portas civitátis *tulit* · et montis *vérticem ascéndit*. Quem, fratres caríssimi, hoc in *facto* · quem, nisi Redemptórem nostrum Samson *ille significat?* Quid Gaza cívitas, nisi Iudæórum *perfidia demonstrátur?* Qui, cum mórtuum Dóminum *créderent* · *eiúsque corpus in sepúlcro iam pósitum* · *custódes íllico deputavérunt* · et eum, qui auctor vitæ *clarúerat* · in inférni claustris *reténtum* · quasi Samson in Gaza se *deprehendísse lætáti* sunt. Samson vero non solum *média nocte éxiit* · sed *étiam portas tulit* · quia vidélicet Redemptor noster, ante lucem *surgens* · non solum *liber de inférno éxiit* · sed ipsa *étiam inférni claustra destrúxit*. Portas *tulit* · et montis *vérticem súbiit* · quia *resurgéndo claustra inférni ábs- tulit* · et *ascendéndo, cælórum regna penetrávit*. Hanc ergo *resurrecti- ónis eius glóriam, fratres caríssimi* · quæ prius *demonstrabátur ex si- gno* · et post *pátuit ex facto* · tota mente *amémus* · et pro eius *amóre moriámur*. Ecce, in *resurrecti- óne auctóris nostri* · *minístros eius ánge- los, concíves nostros agnóvimus*. Ad horum ergo *cívium illam fre- quéntem sollemnitátem festinémus* · his, cum necdum *visi- óne póssu- mus* · *desidério mentis iungámur*. Transmigrémus a *vítiis ad virtútes* · ut Redemptórem nostrum in Galilæa *vidére mereámur!* Adiuvet omní- potens Deus ad vitam *desidérium nostrum* · qui pro nobis in mortem

dedit únicum Fílium suum · qui cum eo vivit et regnat *Deus* · in unitáte Spíritus Sancti, per ómnia sǣcula sǣculórum. Amen.

✠. Tu autem, Dómine, miserére nobis!

✠. Deo grátias!

Responsorium · 4

Dum trans-ís- set sáb - ba - tum, *Ma - rí - a Ma - gda -
lé - ne et Ma - rí - a Ia - có - bi et Sa - ló - me
e - mé - runt a - ró - ma - ta, * ut ve - ni - én - tes,
ún - ge - rent Ie - sum, ** al - le - lú - ia, al - le -
lú - ia. ✠. Et val - de ma - ne u - na sab - ba -
tó - rum vé - ni - unt ad mo - nu - mén - tum, or - to iam
so - le. Ut ve - ni - én - tes. Gló - ri - a
Pa - tri et Fí - li - o et Spi - rí - tu - i

San - cto. **A**l - le - lú - ia.

A Te Deum előtt (azaz a zsoltosmát megszakítva) a kijelölt énekesek itt a *Visitatio sepulcri* húsvéti misztériumjátékot adják elő, melynek végén a Krisztus feltámadott éneket az egész néppel együtt eléneklik, majd folytatódik a matutínium a maga rendjén.

Ludus paschalis | *Visitatio sepulcri*

Mi-dőn elmúlt a szom - bat, Má - ri - a Mag - da - lé -

na és Má - ri - a, Ja - kab any - ja és Sza - lo - me

fű - sze - re - ket vá - szá - rol - tak, * hogy el - men - vén meg -

ken - jék Jé - zust. Al - le - lu - ja, al - le -

lu - ja. **¶** **É**s ko - rán reg - gel, egy nappal szombat

u - tán a sír - bolt - hoz men - tek, a nap már fel -

kelt. * Hogy el - men - vén. **D**i - csó - ség az A - tyá - nak

és a Fi - ú - nak és a Szent-lé - lek - nek!

* Hogy el - men - vén. **Három asszony:** Ki hen - ge - rí - ti

el né - künk az aj - tó - ból a kö - vet, a - mely a

szentsírt el - fö - di e - lő - lünk? **Angyal:** Kit ke - res - tek,

ó, ti fé - lénk asszony - né - pek, si - rán - koz - va e sír - ban?

Asszonyok: Jé - zust, a Ná - zá - re - tit, a meg - fe -

szi - tet - tet ke - res - sük. **Angyal:** Nincs már itt, fel -

tá - madt, e lőt - te - tek meg y Ga - li - le - á - ba, meg - lát - já -

tok majd ott őt, a - mint meg - mondot - ta. **Két asszony:**

A sír - bolt - hoz si - rán - koz - va mentünk, ö - römmel lát -

tuk ott az Úr-nak an-gya-lát, ki azt mondta, hogy fel - tá-

madt már Jé-zus. **Jézus:** Asszony, mi - ért sírsz? Kit ke - re-

sel, Má - ri - a? **Magdolna:** Ó, Mes - ter! **Jézus:** Ne é-

rints en - gem, menj el és mondd test-vé - re - im - nek:

Föl-megyek az én A-tyámhoz, a ti A - tyá - tok-hoz.

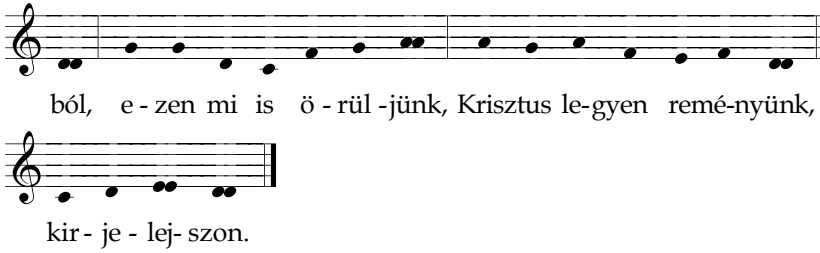
Tanítványok: Má - ri - a, szent asszony, mondd, mit lát - tál u - ta - don?

Magdolna: Az é - lő Krisz-tus-nak sír - ját sa Fel-kelt-nek lát - tam

gló - ri - á - ját, an-gya - li ta-nú - kat, szem-fe-dőt és gyolcsokat.

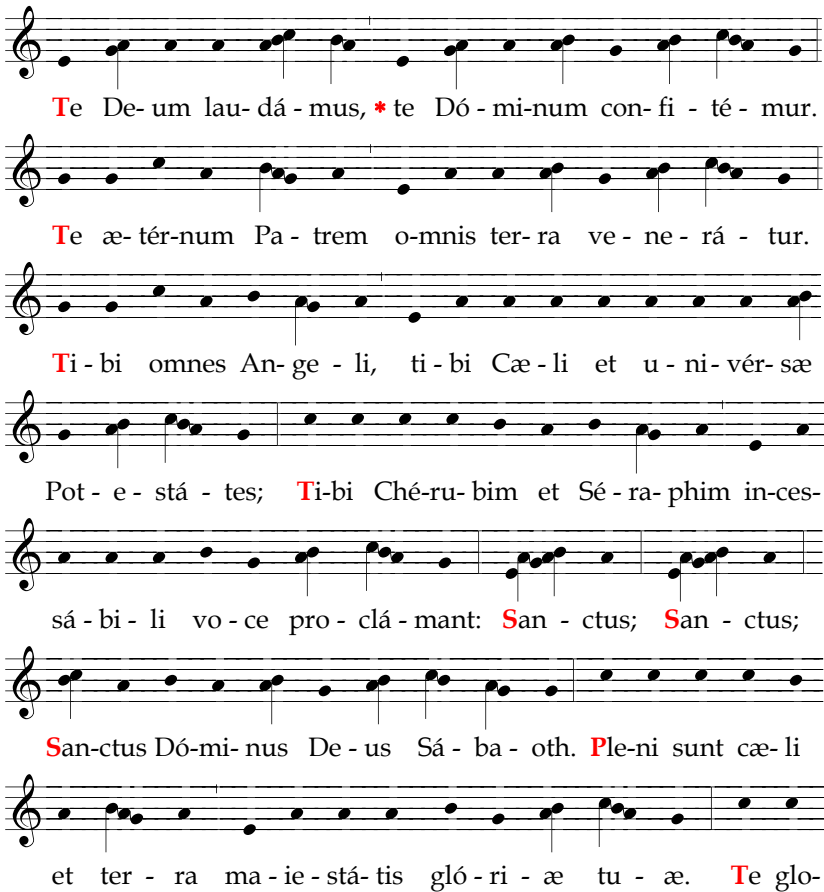
Fel - tá-madt re-ményem, Krisz-tus, Ga - li - le - á - ba e - lé -

tek in - dult. **Mind:** Krisztus fel - tá-ma - da mind ő nagykín - já -

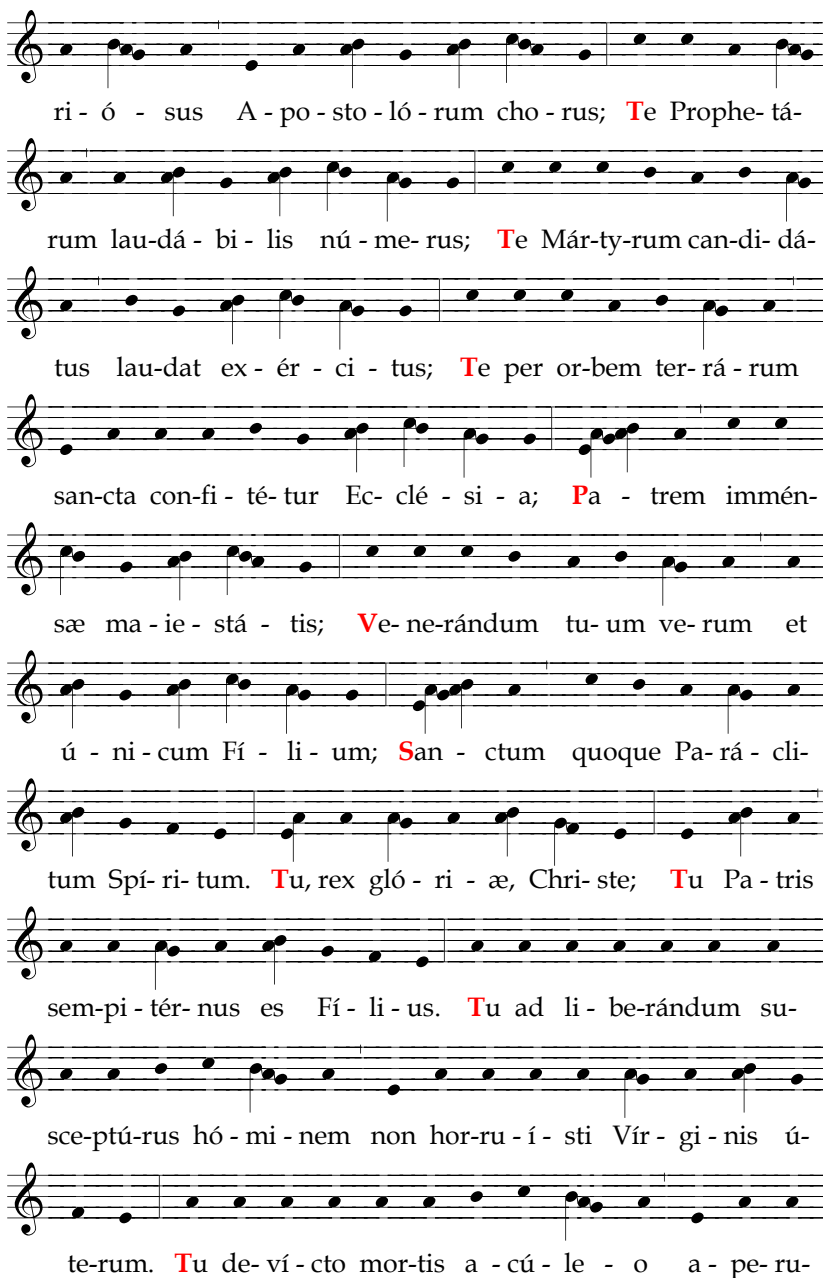

ból, e - zen mi is ö - rül - jünk, Krisztus le-gyen remé-nyünk,
kir - je - lej - szon.

Hymnus sanctorum Ambrosii et Augustini

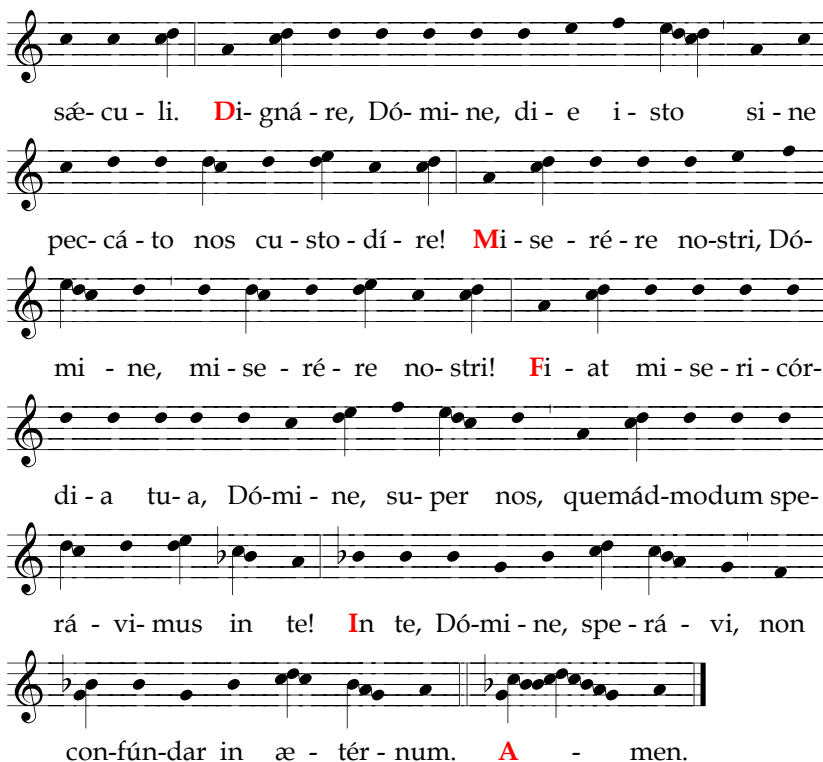

Te De - um lau - dá - mus, * te Dó - mi-num con - fi - té - mur.
Te æ - tér-num Pa - trem o-mnis ter - ra ve - ne - rá - tur.
Ti - bi omnes An - ge - li, ti - bi Cæ - li et u - ni - vér - sæ
Pot - e - stá - tes; **T**i - bi Ché - ru - bim et Sé - ra - phim in - ces -
sá - bi - li vo - ce pro - clá - mant: **S**an - ctus; **S**an - ctus;
San - ctus Dó - mi - nus De - us Sá - ba - oth. **P**le - ni sunt cæ - li
et ter - ra ma - ie - stá - tis gló - ri - æ tu - æ. **T**e glo -

ri - ó - sus A - po - sto - ló - rum cho - rus; **Te** Prophe - tá -
rum lau - dá - bi - lis nú - me - rus; **Te** Már - ty - rum can - di - dá -
tus lau - dat ex - ér - ci - tus; **Te** per or - bem ter - rá - rum
san - cta con - fi - té - tur Ec - clé - si - a; **Pa** - trem immén -
sæ ma - ie - stá - tis; **Ve** - ne - rándum tu - um ve - rum et
ú - ni - cum Fí - li - um; **San** - ctum quoque Pa - rá - cli -
tum Spí - ri - tum. **Tu**, rex gló - ri - æ, Chri - ste; **Tu** Pa - tris
sem - pi - tér - nus es Fí - li - us. **Tu** ad li - be - rándum su -
sce - ptú - rus hó - mi - nem non hor - ru - í - sti Ví - ri - gi - nis ú -
te - rum. **Tu** de - ví - cto mor - tis a - cú - le - o a - pe - ru -

í - sti cre-dén - ti - bus re - gna cæ - ló - rum. **Tu** ad dēx - te -
 ram De - i se - des in gló - ri - a Pa - tris. **Iu** - dex cré -
 de - ris es - se ven - tú - rus. **Te** er - go quæ - su - mus, tu -
 is fá - mu - lis súb - ve - ni, quos pre - ti - ó - so sán - gui - ne
 red - e - mí - sti! **Æ** - tér - na fac cum Sanctis tu - is gló - ri -
 a mu - ne - rá - ri! **Sal** - vum fac pó - pu - lum tu - um, Dó - mi -
 ne, et bé - ne - dic he - re - di - tá - ti tu - æ; **Et** re -
 ge e - os, et ex - tól - le il - los us - que in æ - tér - num!
Per sín - gu - los di - es be - ne - dí - ci - mus te; **Et** lau -
 dāmus nomen tu - um in sǣ - cu - lum et in sǣ - cu - lum

sæ-cu-li. **Di**-gná-re, Dó-mi-ne, di-e i-sto si-ne
 pec-cá-to nos cu-sto-dí-re! **Mi**-se-ré-re no-stri, Dó-
 mi-ne, mi-se-ré-re no-stri! **Fi**-at mi-se-ri-cór-
 di-a tu-a, Dó-mi-ne, su-per nos, quemád-modum spe-
 rá-vi-mus in te! **In** te, Dó-mi-ne, spe-rá-vi, non
 con-fún-dar in æ-tér-num. **A** - men.

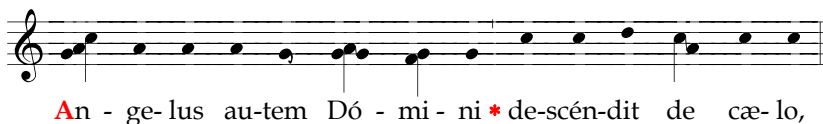
Versiculus sacerdotalis

℣. Surréxit Dóminus vere, allelúia.

℟. Et apparuit Simóni Petro, allelúia.

Laudes

Antiphona · 8g1

An-ge-lus au-tem Dó-mi-ni *de-scén-dit de cæ-lo,

Psalmus 92.

DÓMINUS regnávít, decórem indútus est, *
indútus est Dóminus fortitúdinem *et præcínxit* se.

Etenim firmávit orbem **terræ**, *
qui non *commovébitur*.

Paráta sedes tua **ex** tunc, *
a *sæculo* **tu** es.

Elevavérunt flúmina, **Dómine**, *
elevavérunt flúmina *vocem* **suam**.

Elevavérunt flúmina fluctus **suos** *
a vóci*b*us aquá*r*um *multá*rum;

Mirábiles elatió*n*es **maris**, *
mirábilis in *altis* **Dóminus**.

Testimónia tua credibília facta sunt **nimis**, *
domum tuam decet sanctitúdo, **Dómine**, in *longitúdinem* *dié*rum.

Glória Patri et **Fílio** *
et *Spirítui* **Sancto**!

Sicut erat in *princípio* et nunc et **semper** *
et in *sæcula* *sæculó*rum, **amen**!

Antiphona

e - um, al - le - lú - ia, al - le - lú - ia.

Antiphona · 8c

E - rat au - tem * a - spé - ctus e - ius, sic - ut ful - gur,

ve - sti - mén - ta e - ius cán - di - da, sic - ut nix, al - le - lú - ia.

E u o u a e.

Psalmus 99.

IUBILÁTE Deo, omnis **terra**, *
servíte Dómino *in lætítia*!

Introíte in conspéctu eius *
in exsultatióne!

Scitóte, quóniam Dóminus ipse est **Deus**, *
ipse fecit nos, *et non ipsi* nos!

Pópulus eius et oves páscluæ eius, †
introíte portas eius in confessióne, *
átria eius in hymnis, *confitémini illi*!

Laudáte nomen eius, quóniam suávis est Dóminus, †
in ætérnum misericórdia eius, *
et usque in generatióne et generatióne *véritas* eius.

Glória Patri et Fílio *
et Spirítui **S**ancto!

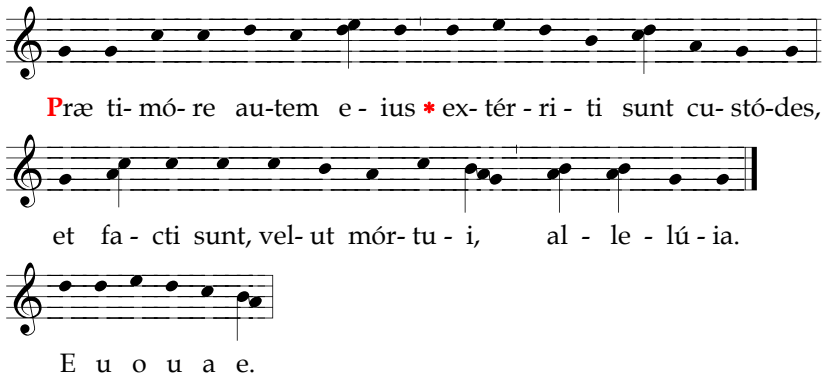
Sicut erat in princípio et nunc et **semper** *
et in sæcula sæculórum, amen!

Antiphona

E - rat au - tem a - spé - ctus e - ius, sic - ut ful - gur,
ve - sti - mén - ta e - ius cán - di - da, sic - ut nix, al - le - lú - ia.

Antiphona · 7a

Præ ti - mó - re au - tem e - ius * ex - tér - ri - ti sunt cu - stó - des,
et fa - cti sunt, vel - ut mór - tu - i, al - le - lú - ia.
E u o u a e.

Psalmus 62.

DEUS, Deus meus, *
ad te de luce vígilo.
Sitívit in te ánima mea, *
quam multipliciter tibi caro mea;
In terra desérta et ínvia et inaquósa! †
Sic in sancto appáruí tibi, *
ut vidérem virtútem tuam et glóriam tuam;
Quóniam mélior est misericórdia tua super vitas, *
lábia mea laudábunt te.
Sic benedícam te in víta mea, *
et in nómine tuo levábo manus meas.
Sicut ádipe et pinguédine repleátur ánima mea, *
et lábiis exsultatiónis laudábit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, †
 in matutinis meditabor **in** te, *
 quia fuisti adiutor **meus**;
Et in velamento alarum tuarum exsultabo, †
 adhæsit anima **mea post** te, *
 me suscepit **dēxtera tua**.
Ipsi vero in vanum quæsiērunt animam meam, †
 introībunt in inferiōra **terræ**, *
 tradēntur in manus glādiī, partes **vūlpium** erunt.
Rex vero lætābitur in Deo, †
 laudabūntur omnes, qui **iurant** in eo, *
 quia obstrūctum est os loquēntium inīqua.

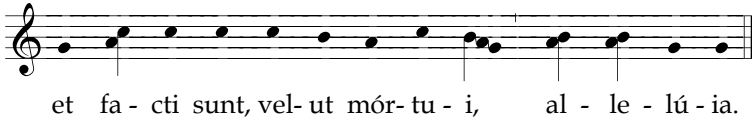
Psalmus 66.

DEUS misereatur nostri et benedīcat **nobis**, *
 illūminet vultum suum super nos et misereatur **nostri**;
Ut cognoscāmus in terra **viam tuam**, *
 in omnibus gētibz salutāre **tuum**!
Confiteāntur tibi **pópuli, Deus**, *
 confiteāntur tibi **pópuli omnes**!
Lætēntur et exsultent gentes, †
 quoniam iūdicas pópulos in **æquitāte**, *
 et gentes in **terra dīrigis**!
Confiteāntur tibi **pópuli, Deus**, †
 confiteāntur tibi **pópuli omnes**, *
 terra dedit **fructum suum**!
Benedīcat nos Deus, Deus noster, benedīcat nos **Deus**, *
 et métuant eum omnes **finēs terræ**!
Glória Patri et Fílio *
 et Spirítui **Sancto**!
Sicut erat in princípīo et **nunc** et **semper** *
 et in sēcula sēculórum, amen!

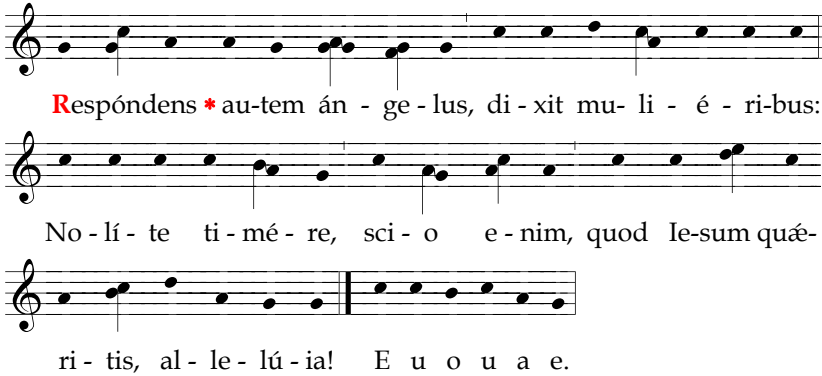
Antiphona

Præ ti-mó-re au-tem e-ius ex-tér-ri-ti sunt cu-stó-des,

Antiphona · 8g1

Canticum trium puerorum

BENEDÍCITE, ómnia ópera Dómini, Dómino, *
laudáte et superexaltáte *eum in sæcula!*

Benedícite, ángeli Dómini, Dómino, *
benedícite, *cæli*, Dómino!

Benedícite, aquæ omnes, quæ super cælos sunt, Dómino, *
benedícite, omnes virtútes Dómini, Dómino!

Benedícite, sol et luna, Dómino, *
benedícite, stellæ *cæli*, Dómino!

Benedícite, omnis imber et ros, Dómino, *
benedícite, omnes spíritus *Dei*, Dómino!

Benedícite, ignis et æstus, Dómino, *
benedícite, frigus et *æstus*, Dómino!

Benedícite, rores et pruína, Dómino, *
benedícite, gelu et *frigus*, Dómino!

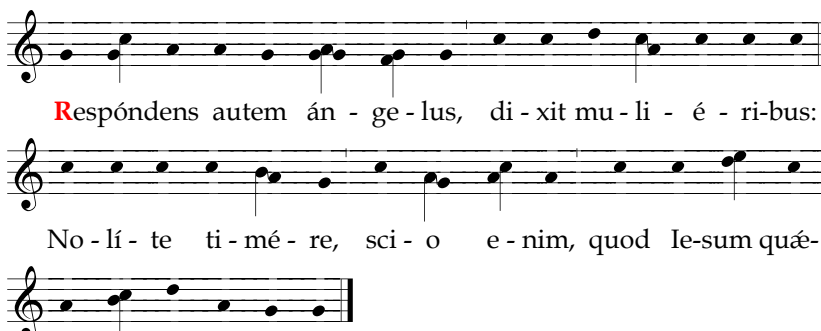
Benedícite, glácies et nives, Dómino, *
benedícite, noctes et *dies*, Dómino!

Benedícite, lux et ténebræ, Dómino, *
benedícite, fúlgura et *nubes*, Dómino!

Benedícat terra Dóminum, *
laudet et superexáltet *eum in sæcula!*

- B**enedícite, montes et colles, **Dómino**, *
 benedícite, univérsa germinántia in *terra*, **Dómino**!
- B**enedícite, fontes, **Dómino**, *
 benedícite, mária et flúmina, **Dómino**!
- B**enedícite, cete et ómnia, quæ movéntur in aquis, **Dómino**, *
 benedícite, omnes vólucres *cæli*, **Dómino**!
- B**enedícite, omnes béstia et pécora, **Dómino**, *
 benedícite, filii *hóminum*, **Dómino**!
- B**enedícat Israel **Dóminum**, *
 laudet et superexáltet *eum in sǽcula*!
- B**enedícite, sacerdótes **Dómini**, **Dómino**, *
 benedícite, servi **Dómini**, **Dómino**!
- B**enedícite, spíritus et ánimæ iustórum, **Dómino**, *
 benedícite, sancti et húmiles *corde*, **Dómino**!
- B**enedícite, Ananía, Azaría, Mísael, **Dómino**, *
 laudáte et superexaltáte *eum in sǽcula*!
- B**enedicámus Patrem et Fílium cum Sancto **Spíritu**, *
 laudémus et superexaltémus *eum in sǽcula*!
- B**enedíctus es, **Dómine**, in firmaménto *cæli*, *
 et laudábilis et gloriósus et superexaltátus *in sǽcula*!

Antiphona

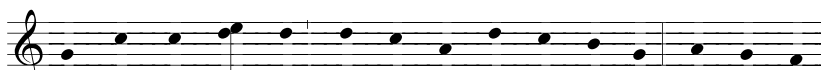

Respóndens autem án - ge - lus, di - xit mu - li - é - ri-bus:

No - lí - te ti - mé - re, sci - o e - nim, quod Ie-sum quæ-

ri - tis, al - le - lú - ia!

Antiphona · 7a

Ci - to e - ún - tes, * dí - ci - te di - scí - pu - lis, qui - a sur-

ré - xit Dó-mi-nus, al - le - lú - ia! E u o u a e.

Psalmus 148.

LAUDÁTE Dóminum de cælis, *
 laudáte eum in excélsis!
Laudáte eum, omnes ángeli eius, *
 laudáte eum, omnes virtútes eius!
Laudáte eum, sol et luna, *
 laudáte eum, omnes stellæ et lumen!
Laudáte eum, cæli cælórum, *
 et aquæ omnes, quæ super cælos sunt, laudent nomen Dómini;
Quia ipse dixit et facta sunt, *
 ipse mandávit et creáta sunt!
Státuit ea in ætérnum et in sæculum sæculi, *
 præcéptum pósuit et non præteríbit.
Laudáte Dóminum de terra, *
 dracones et omnes abyssi!
Ignis, grando, nix, glácies, spíritus procellárum, *
 quæ faciunt verbum eius;
Montes et omnes colles, *
 ligna fructífera et omnes cedri;
Béstiae et unívérsa pécora, *
 serpéntes et vólucres pennátæ;
Reges terræ et omnes pópuli, *
 príncipes et omnes iúdicez terræ;
Iúvenes et vírgines, †
 senes cum iunióribus laudent nomen Dómini, *
 quia exaltátum est nomen eius solíus!
Confessio eius super cælum et terram, *
 et exaltávit cornu pópuli sui.
Hymnus ómnibus sanctis eius, *
 fíliis Israel, pópulo appropinquánti sibi.

Psalmus 149.

CANTÁTE Dómino cánticum novum, *
 laus eius in ecclésia sanctórum!
Lætétur Israel in eo, qui fecit eum, *
 et fílii Sion exsúltent in rege suo!

Laudent nomen eius in **choro**, *
 in týmpano et psaltério **psallant ei**;
Quia beneplácitum est Dómino in **pópulo suo**, *
 et exaltábit mansuétos **in salútem**!
Exsultábunt **sancti in glória**, *
 lætabúntur in cubílibus **suis**.
Exaltatiónes Dei in gútture **eórum**, *
 et gládii ancípites in **mánibus eórum**;
Ad faciéndam vindíctam in **natió nibus**, *
 increpatiónes in **pópulis**;
Ad alligándos reges eórum **in compédibus**, *
 et nóbiles eórum in **mánicis férreis**;
Ut fáciant in eis iudícium **conscríptum**, *
 glória hæc est ómnibus **sanctis eius**.

Psalmus 150.

LAUDÁTE Dóminum in **sanctis eius**, *
 laudáte eum in firmaménto **virtútis eius**!
Laudáte eum in **virtútibus eius**, *
 laudáte eum secúndum multitudínem magnitúdinis **eius**!
Laudáte eum in sono **tubæ**, *
 laudáte eum in psaltério et **cíthara**!
Laudáte eum in týmpano et **choro**, *
 laudáte eum in **chordis et órgano**!
Laudáte eum in cýmbalis benesonántibus, †
 laudáte eum in cýmbalis iubilatiónis, *
 omnis spíritus **laudet Dóminum**!
Glória **Patri et Fílio** *
 et Spíritui **Sancto**!
Sicut erat in princípío et **nunc et semper** *
 et in sæcula sæculórum, **amen**!

Antiphona

Ci - to e - ún - tes, dí - ci - te di - scí - pu - lis, qui - a sur -

ré - xit Dó-mi-nus, al - le - lú - ia!

Graduale · 2

Hæc di - es, * quam fe - cit Dó - mi-

nus, ex - sul - té - mus

et læ - té - mur in e - a!

✠. Confi - té-mi-ni Dó - mi - no,

quó - - ni - am bo - nus, quó-ni - am

in sáe - cu - lum mi - se - ri - cór-

di - a e - ius! *

Alleluia · 7

Al - le - lú - ia. *

✠. Pascha no - strum immo - lá-

- - - - tus est Chri - stus.

Al - le - lú - ia. ✠. E - pu - lé - - mur

in á - zy - mis sin - ce - ri - tá - tis et ve-

ri - tá - tis! **Al** - le - lú - ia.

Antiphona · 8g1

Et val - de * ma - ne u - na sab - ba - tó - rum vé - ni - unt ad

mo - nu - mén - tum, or - to iam so - le, al - le - lú - ia.

E u o u a e.

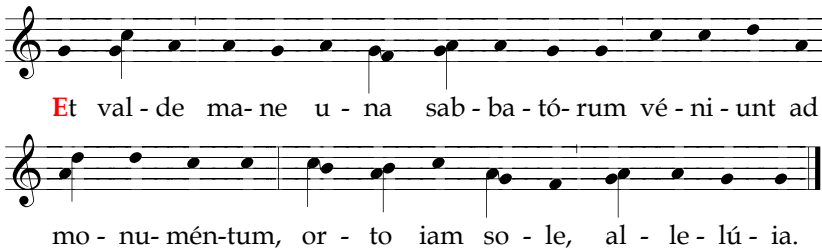
Canticum Zachariæ

BENEDÍCTUS Dóminus **Deus** Israel, *
quia visitávit et fecit redemptionem *plebis suæ*;

Et eréxit cornu *salútis nobis* *
in domo David, *púeri sui*;

Sicut locútus est *per os sanctórum*, *
 qui a sæculo sunt, prophetárum eius;
Salútem ex inimícis **nostris** *
 et de manu ómnium, *qui odérunt* nos;
Ad faciéndam misericórdiam *cum pátribus* **nostris** *
 et memorári testaménti *sui* **sancti**;
Iusiurándum, quod iurávit ad Abraham, **patrem nostrum**, *
 (!) *datúrum se nobis*;
Ut sine timóre de manu inimicórum nostrórum **liberáti** *
 (!) *serviámus illi*;
In sanctitáte et iustítia **coram ipso** *
 ómnibus diébus **nostris**;
Et tu, puer, Prophéta Altíssimi vocáberis, *
 præíbis enim ante fáciem Dómini paráre *vias* eius;
Ad dandam sciéntiam salútis **plebi** eius *
 in remissionem peccatórum *eórum*;
Per víscera misericórdiæ **Dei nostri**, *
 in quibus visitávit nos *Oriens ex alto*;
Illumináre his, qui in ténebris et in umbra **mortis sedent**, *
 ad dirigéndos pedes nostros in *viam* **pacis**.
Glória **Patri** et **Fílio** *
 et **Spirítui Sancto**!
Sicut erat in princípío *et nunc et semper* *
 et in sæcula sæculórum, **amen**!

Antiphona

Et val - de ma - ne u - na sab - ba - tó - rum vé - ni - unt ad
 mo - nu - mén - tum, or - to iam so - le, al - le - lú - ia.

✠. Dóminus vobíscum!

✠. Et cum spíritu tuo!

vel

✠. Dómine, exáudi oratióem meam!

✠. Et clamor meus ad te véniat!

Orémus!

Oratio

DEUS, qui hodiérna die per Unigénitum tuum æternitátis nobis áditum, devícta morte, reserásti: vota nostra, quæ præveniéndó aspirás, étiam adiuvándó proséquere! Per eúndem Dóminum nostrum, Iesum Christum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti, Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

V. Dóminus vobíscum!

R. Et cum spíritu tuo!

vel

V. Dómine, exáudi oratiómem meam!

R. Et clamor meus ad te véniat!

V. Benedicámus Dómino, allelúia, allelúia!

R. Deo grátias, allelúia, allelúia!

Benedicámus helyett az előénekesek itt a Surréxit Christus hódie trópust is énekelhetik (lásd a Függelékben).

V. Fidélium ánimæ per misericórdiam Dei requiészant in pace!

R. Amen.

Deinde dicitur Pater noster totum secreto, eoque recitato, subiungitur

V. Dóminus det nobis suam pacem.

R. Et vitam ætérrnam, amen.

Antiphona

Re - gí - na cæ - li, * læ - tá - re, al - le - lú - ia, qui - a,

quem me - ru - í - sti por - tá - re, al - le - lú - ia, re - sur -

ré - xit, sic - ut di - xit, al - le - lú - ia! O - ra pro

Versiculus

℣. Gaude et lætare, Virgo María, alleluia!

℟. Quia surrexit Dóminus vere, allelúia!

Oratio Orémus!

DEUS, qui per resurrectionem Fílii tui, Dómini nostri, Iesu Christi, mundum lætificáre dignátus es: præsta, quæsumus, ut per eius Genitricem, Vírginem Mariám, perpétuæ capiámus gáudia vitæ. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum. ℟. Amen.

℣. Divínium auxílium máneat semper nobíscum!

℟. Amen.

Deinde dicitur secreto Pater noster; Ave, María et Credo.

FÜGGELÉK

AZ OLVASMÁNYOK FORDÍTÁSA

Nagycsütörtök

I. NOKTURNUS

A siralmak könyvéből

I | „És lőn, minekutána fogságra juta Izrael, és Jeruzsálem elpusztula, leüle Jeremiás próféta, sírván, és síra e siralommal Jeruzsálemben, és keserves szívvel fohászkodván, és jajgatván monda:

ALEF Miképpen ül egyedül a néppel rakott város, úgy mint özveggyé lett a pogányoknak asszonya, a tartományoknak fejedelme adófizetővé lett!

BÉT Sírván sírt éjjel, és az ő könnyhullatásai az ő orcáin, nincs, aki vigasztalja őtet minden szerelmesei közül, minden barátai megutálták őtet, és ő ellenségeivé lettek.

GIMEL Elköltözött Júdás a nyomorgatásért, és a szolgálatnak sokaságáért, a pogányok között lakott, s nem talált nyugodalmat, minden ő üldözői megfogták őtet a szorongatásban.” [Lam 1,1–3]

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg a te Uradhoz, Istenedhez!

II | „DÁLET A Sion útjai szomorkodnak, azért, hogy nincsenek, akik az ünnepre jöjjenek, minden kapui elromlottak, az ő papjai sírnak, az ő szüzei nyomorultak, és ő maga elnyomtatott a keserűségtől.

HÉ Az ő ellenségei fővé lettek, az ő ellenségei meggazdagultak, mert az Úr szólott őellené az ő hamisságának sokaságáért, az ő kisdedei fogságba vitettek a nyomorgatónak színe előtt.

VÁV És eltávozott a Sion leányától minden ő ékessége, az ő fejedelmei ollyá lettek, mint a legeltetést nem találó kosok, és elmentek erő nélkül a kergetőnek színe előtt.” [Lam 1,4–6]

Jeruzsálem, Jeruzsálem: térj meg a te Uradhoz, Istenedhez!

III | „ZÁJIN Megemlékezett Jeruzsálem az ő nyomorúságának napjairól, és vétkéiről minden kívánatos dolgaiért, melyekben volt a régi

napoktól fogva, midőn az ő népe az ellenség kezébe esnék, és nem volna segítője, látták őtet az ellenségek, és megcsúfolták az ő szombatjait.

CHET Fölötte igen vétkezett Jeruzsálem, azokáért lett bujdosóvá, mindnyájan, akik dicsőítik vala őtet, megutálták őtet, mert látták az ő gyalázatát, ő pedig nyögven hátrafordult.

TET Az ő undokságai az ő lábain, és meg nem emlékezett az ő végéről. Fölötte igen letétetett, nem lévén vigasztalója. Lássad, Uram, az én nyomorúságomat, mert felemelkedett az ellenség!” [Lam 1,7-9]

Jeruzsálem, Jeruzsálem: térj meg a te Uradhoz, Istenedhez!

II. NOKTURNUS

Szt. Ágoston beszédéből (Ps 63)

IV | „Hallgasd meg, Isten, az én imádságomat, mikor könyörgök: az ellenség félelmétől mentsd meg lelkemet!” Dühösködtek az ellenségek a vértanúk ellen. Mit imádkozott Krisztus testének e hangja? Azt imádkozta, hogy meneküljenek meg az ellenségektől, és ne tudják őket megölni az ellenségek. Tehát nem hallgattattak meg, mert megölettek, és elhagyta Isten az ő töredelmes szívű szolgáit, és az őbenne remélőket megvetette? Távol legyen! Mert ki hívta segítségül az Urat, és maradt magára? Ki remélt őbenne, és hagyatott el általa? Meghallgattattak és megölettek, és ellenségeiktől mégis megmenekültek. Mások félvén megegyeztek és éltek, és mégis éppen ők nyelettek el az ellenségektől. Innét van a hálaadásnak az a hangja: „Talán elevenen elnyeltek volna minket” [Ps 123,3].

Sokan elnyelettek, és élve nyelettek el, sokan elnyelettek, és meghaltak. Akik hiúnak gondolták lenni a keresztény hitet, holtan nyelettek el, akik pedig tudván, hogy igaz az evangélium predikálása, Krisztust Isten fiának ismervén, és ezt híven, és belsejükben őrizvén mégis megtörték a fájdalomtól, és a bálványoknak áldoztak, élve nyelettek el. Azok elnyelettek, mert holtak voltak, amazok pedig, mivel elnyelettek, haltak meg. Nem lehetett ugyanis, hogy elnyeletvén élve maradjanak, jóllehet élve nyelettek el.

V | Tehát ezt imádkozza a vértanúk hangja: „Az ellenség félelmétől mentsd meg lelkemet!” Nem azért, hogy ne öljön meg engem az ellen-

ség, hanem hogy ne féljek az ellenségtől, aki megöl! Azt imádkozza a zsoltárban a szolga, amit az imént mondott az evangéliumban az Úr. Mit mondott az imént az Úr? „Ne féljete azoktól, kik megölik a testet, a lelket pedig meg nem ölhetik, hanem inkább féljete attól, akinek hatalma van a lelket s a testet is a tüzes Gyehennába veszteni!” [Cf. Lc 12,4-5] És megismétli: „Azért mondom nektek: tőle féljete!” Kik azok, akik a testet megölik? Az ellenségek. Mit mondott az Úr? Hogy ne féljenek tőlük.

Azért imádkoznak tehát, hogy adja meg, amit rendelt: „Az ellenség félelmétől mentsd meg lelkemet!” Mentsd meg az ellenség félelmétől, és vesd alá a te félelmednek! Ne féljek attól, aki meg tudja ölni a testet, hanem attól féljek, akinek hatalma van a lelket és a testet is a tüzes Gyehennába veszíteni! Nem a félelemtől akarok ugyanis ment maradni, hanem az ellenség félelmétől szabad, az Isten félelme alatt szolga.

VI | „Megoltalmaztál engem a gonosztevők gyülekezetétől: a hamisság-cselekedők sokaságától.” Már magát a mi főnket figyeljük! Sok vértanú szenvedett ilyesmiket, de semmi nem világlik ki úgy, mint a mi főnk. Nála figyeljük inkább, amit amazok ismertek meg! Megoltalmaztattott a gonosztevők gyülekezetétől, megoltalmazta őt az Isten, megoltalmazta saját testét maga a Fiú, és az ember, akit viselt: mert fia Ő az embernek, Fia az Istennek. Isten Fia Isten alakjáért, ember fia a szolga alakjáért, hatalma lévén letenni az ő lelkét, és ismét fölvenni azt. Mit tudtak tenni ellene az ellenségek? Megölték a testét, a lelkét nem ölték meg.

Figyeljete! Kevés lett volna tehát az Úrnak, hogy szóval buzdítsa a vértanúkat, ha nem erősítette volna meg őket példával. Tudjátok, miféle gyülekezete volt a rossz szándékú zsidóknak, és miféle sokasága volt a hamisságot cselekedőknek. Milyen hamisságot? Amellyel meg akarták ölni az Úr Jézus Krisztust. „Oly sok jócselekedetet műveltem – úgymond – veletek: melyikükért akartok engem megölni?” [cf. Io 10,32] Viselte az ő minden gyöngéiket, gyógyította az ő minden nyavalyáikat, predikálta a mennyek országát, nem hallgatta el az ő vétkeiket, hogy inkább azok ne tessenek nekik, de nem az orvos, aki által gyógyíttatnak.

Mindezen gyógyításaihoz hálátlanul, mint sokszor a lázbeteg, akik örjöngnek az orvos ellen, aki gyógyítani jött őket, tanácsot tar-

tottak, hogy elveszejtsék őt, mintegy ott akarván megpróbálni: vajon valóban ember-e, aki meg tud halni, vagy valami emberfölötti, és nem engedi, hogy meghaljon. Az ő szavukat ismerjük föl Salamon Bölcsességében: „Igen rút halálra kárhoztassuk – mondják – őtet, mert tekintet lészen reája az ő beszédei szerint.” [Sap 2,20] „Mert ha valóban Isten Fia, szabadítsa meg őt!” [cf. Mt 27,43]

III. NOKTURNUS

A korintusiakhoz írt levélből

VII | „Azért midőn egybegyűltök, immár nem az Úr vacsoráját eszitek. Mert ki-ki az ő vacsoráját előbb megeszi. És némely éhezik ugyan, némely pedig részeg. Vajon nincs-e házatok ételre és italra? Vagy az Isten Anyaszentegyházát utáljátok-e meg, és azokat szégyenítitek meg, akiknek nincsen? Mint mondjak nektek? Dicsérlek-e titeket? Ebben nem dicsérlek. Mert én az Úrtól vettem, amit előtökbe is adtam, hogy az Úr Jézus, amely éjjel elárultaték, vevé a kenyeret, és hálákat adván megszégé, és monda: »Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely tiérettetek adatik: ezt az én emlékezetemre cselekedjétek!«” [1Cor 11,20–24]

VIII | „Hasonlóképpen a pohárt is, minekutána vacsorála, mondván: »Ez a pohár az új testamentum az én véremben: ezt az emlékezetemre cselekedjétek, valamennyiszer isszátok.« Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret, és isszátok a pohárt, az Úr halálát hirdetitek, amíg eljő. Azokáért valaki eszi e kenyeret, és issza az Úr poharát, méltatlanul, vétkezik az Úr teste és vére ellen.

Próbálja meg azért magát az ember, és úgy egyék abból a kenyérből, és igyék abból a pohárból! Mert aki eszik és iszik méltatlanul, ítéletet eszik és iszik magának, meg nem választván az Úr testét. Azokáért tiköztetek sok betegek és erőtlenekek vannak, és alusznak sokan. Hogyha mimagunkat megítélnők, nem ítéltetnénk meg ugyan. Midőn ítéltetünk pedig, az Úrtól feddettetünk, hogy e világgal el ne kárhoztassunk. Azokáért, atyámfiai, mikor egybegyűltök az ételre, egymást megvárjátok! Ha ki éhezik, otthon egyék, hogy kárhozatra ne gyűljetek egybe!” [1Cor 11,25–34]

IX | „A lelki dolgokról pedig nem akarom, hogy tudatlanok legyetek, atyámfiai. Tudjátok, hogy midőn pogányok voltatok, a néma bálványokhoz mentetek, amint vitettetek vala. Azért tudtotokra adom, hogy senki az Isten Lelke által szólván nem mond átkot Jézusnak. És senki nem mondhatja: »Úr Jézus«, hanem csak a Szentlélek által. Különbségek vannak pedig az ajándékokban, de ugyanazon a Lélek. És különbségek vannak a szolgálatokban, de ugyanazon az Úr. És különbségek vannak a cselekedetekben, de ugyanazon az Isten, aki mindeneket cselekszik mindenekben. Mindennek pedig haszonra adatik a Léleknek megjelenése. Némelynek ugyan a Lélek által adatik a bölcsességnek beszéde, másnak pedig a tudománynak beszéde azon Lélek szerint; másnak a hit azon Lélek által, másnak a gyógyításoknak ajándéka azon Lélek által; másnak a csodáknak cselekedete, másnak a profétálás; másnak a lelkeknek megválasztása, másnak a nyelveknek különbségei, másnak a beszédeknek magyarázása. Ezeket pedig mindazon egy Lélek cselekszi, osztogatván mindennek, amint akarja.” [1Cor 12,1-11]

Nagypéntek

I. NOKTURNUS

A siralmak könyvéből

I | „ALEPH Mint földte be homállyal az ő haragjában az Úr a Sion leányát! Elvetette az égből a földre a dicsőséges Izraelt, és nem emlékezett meg lábainak zsámolyáról az ő haragjának napján.

BETH Levetette az Úr, és nem kevezett, Jákob minden ékességét; lerontotta az ő haragjában a Júda szűz leányának erősségeit, és a földre vetette; megrútította az országot és az ő fejedelmeit.

GHIMEL Eltörte az ő búsulásának haragjában Izraelnek minden szarvát; hátravonta az ő jobb karját az ellenségtől, és Jákob ellen mint egy körös-körül megemészto lángos tüzet gyújtott.” [Lam 2,1-3]

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg a te Uradhoz, Istenedhez!

II | „DALET Megvonta az ő kezjáj, mint ellenség, megerősítette a jobbkarját, mint ellenség, és megölt mindent, ami szép volt látásra a Sion leányának sátorában, kiöntötte, mint a tüzet, az ő bosszankodását.

HE Olyanná lett az Úr, mint az ellenség, levetette Izraelt, elhányta minden kőfalait, elbontotta az ő erősségeit, és betöltötte a Júda leányát megaláztatott férfiúval s asszonyi állattal.

VAU És elhányta, mint a kertet, az ő sátorát, elbontotta az ő hajlékát; elfelejtette az Úr Sionban az ünnepet és a szombatot; és gyalázatra adta, és az ő haragjának bosszankodására a királyt és a papot.”

[Lam 2,3-6]

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg a te Uradhoz, Istenedhez!

III | „ZAIN Megvetette az Úr az ő oltárát, megátkozta az ő szent helyét; az ellenségnek kezébe adta az ő tornyainak kőfalait; szózatot adtak az Úr házában, mint ünnepnapon.

HETH Meggondolta az Úr, hogy elbontsa Sion leányának kőfalát; megvonta az ő kötelét, és el nem fordította kezét az elvesztésről; és sírt a bástya, és a kőfal is egyetemben elbontatott.

TETH A földre szegezettek az ő kapui; elvesztette és elrontotta az ő zárjait; az ő királyát s az ő fejedelmeit a pogányok között; nincs törvény, és az ő prófétánaki nem lett látásuk az Úrtól.” [Lam 2,6-9]

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg a te Uradhoz, Istenedhez!

II. NOKTURNUS

Szt. Ágoston beszéde (Ps 63)

IV | Lássuk tehát, mi történt, hogy „megélesítették mint a kardot, az ő nyelveiket”! „Emberek fiai, kiknek fogai fegyverek és nyilak, és nyelvük éles kard”, amint egy másik zsoltár [cf. Ps 56,5] is mondja, úgy ez is: „Megélesítették mint a kardot, nyelveiket.” Ne mondják a zsidók: „Nem öltük meg a Krisztust.” És azért adták át Pilátusnak, a bírónak, hogy maguk szinte mentesnek tűnjenek az ő halálától. Mert midőn azt mondotta nekik Pilátus: „Ti öljétek meg őt!”, azt felelték: „Nekünk nem szabad senkit megölnünk.” [Cf. Io 18,31]

Gaztettüknek gonoszságát az ember bíróra akarták áthárítani. De vajon megtévessztették Istent, a bírót? Abban, amit Pilátus tett, azzal

magával, amit tett, valamennyire részt is vállalt, velük összehasonlítva azonban maga sokkal ártatlanabb volt. Arra törekedett ugyanis, amennyire csak tudott, hogy megszabadítsa őt a kezeik közül. Mert ezért vezette elébük megostorozva. Nem üldözőként ostromoztatta meg az Urat, hanem az ő haragjuknak kívánván eleget tenni, hogy már ezzel is megnyhüljenek, és szűnjenek meg annak a megölését akarni, akit megostorozva látnak.

V | Tudjátok, hogy Pilátus megmosta kezeit, és így szólt: „Ártatlan vagyok én ez igaznak véréből” [Mt 27,25]. Ami nem volt. De tisztává tette magát az ő halálától. Mégis megtette. De ha ő bűnös, mert nem akarván is megtette, azok ártatlanok, akik kényszerítették, hogy megtegye? Semmiképpen sem. De ő ítéletet mondott fölötte, és megparancsolta, hogy feszítsék keresztre, és szinte ő maga ölte meg; ti is, ó zsidók, megöltétek!

Hogyhogy megöltétek? A nyelv kardjával. Megélesítettétek ugyanis nyelveiteket. És mikor gyilkoltátok meg, ha nem akkor, amikor azt kiáltottátok: „Feszítsd meg, feszítsd meg őt”? [Io 19,6] Ezért pedig nem feledkezhetünk meg erről sem, mivel eszünkbe jutott, nehogy véletlenül valakit megzavarjon az isteni könyvek olvasása: az egyik evangélista azt mondja, hogy a hatodik órában feszítették meg, a másik pedig, hogy a harmadikban: ha nem értjük meg, megzavarodunk. És azt mondják, hogy már a hatodik óra kezdődött, amikor Pilátus bírói emelvényére ült; és valóban, amikor az Úr felmagasztaltatott a keresztfára, a hatodik óra volt. De a másik, a zsidók lelkére tekintve, mivel mentesnek akartak tűnni az Úr halálától, elbeszélésével bűnösnek mutatja őket, mondván, hogy az Urat a harmadik órában feszítették keresztre.

VI | *„Beszélték, hogy a töröket elrejténék, mondának: »Ki látja azokat?»”* Azt hitték, hogy rejtve marad az előtt, akit megölték, rejtve marad Isten előtt. Nézzük csak: ember volt Krisztus, mint a többi ember, nem tudták, mit gondoljanak róla; hát vajon Isten nem tudja? Ó, emberi szív, miért mondtad magadnak: „Ki lát engem?”, mikor az lát, aki alkotott téged? *„Mondának: »Ki lát minket?»”* Látott Isten, látott a Krisztus is, mert a Krisztus is Isten.

De miért tűnt úgy nekik, hogy nem látja? Hallgasd, ami következik! *„Gonoszban törték fejüket, a fondorkodók elfáradtak az ármánykodás-*

ban”, azaz a keserű és veszedelmes tervben. Ne általunk árultassék el, hanem a tanítványa által; ne általunk ölessék meg, hanem a bíró által! Az egészet mi tesszük, és úgy tűnjünk, mintha semmit sem tettünk volna! És hol marad a nyelv kiáltozása: „Feszítsd meg, feszítsd meg”? Annyira vakok vagytok, hogy meg is süketültök.

III. NOKTURNUS

A zsidókhoz írt levélből

VII | „Siessünk tehát bemenni abba a nyugalomba, hogy valaki ugyanazon hitlenségnek példájába ne essék. Mert élő az Isten beszéde, és hatalmas, és hathatóbb minden kétélű tőrnél, és behatván az elmének és léleknek oszlásáig, az ízeknek s a velőknek is, és a gondolatoknak és a szív igyekezeteinek megválasztója. És nincs semmi teremtetett állat láthatatlan öelötte, mindenek pedig mezítelenek, és ki nyilatkoztatva vannak az ő szemei előtt, akivel nekünk beszédünk vagyon. Azért nagy főpapunk lévén, ki az egeket általhatotta, a Jézus, az Istennek fia: tartsuk a vallástételt. Mert nincs oly főpapunk, aki nem szánakodhatnék erőtlenségeinken, hanem aki megkísértetett mindenekben hasonlóképpen, a bűnön kívül. Járuljunk azért bizodalommal a kegyelemnek királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk, és kegyelmet találjunk, segítségére.” [Hbr 4,11-16]

VIII | „Mert minden főpap, aki az emberek közül választatott, az emberekért rendeltetik azokban, amik az Istenhez tartozók, hogy ajándékokat és áldozatokat mutasson be a bűnökért. Aki szánakodhassék a tudatlanokon és tévelygőkön, mert ő is körülvéttetett erőtlenségekkel, és azért kell, amint a népért, úgy ömagáért is áldoznia a bűnökért. És senki nem veszi magának a tisztet, hanem aki hívattatik az Istentől, mint Áron, úgy a Krisztus is nem dicsőítette önmagát, hogy főpappá lenne, hanem aki mondotta neki: »Én fiam vagy te, én ma születek téged.« Amint más helyen is mondja: »Te pap vagy örökké, a Melkizedek rendje szerint.« Ki az ő testének napjaiban nagy kiáltással és könnyhullatásokkal való könnyörgéseit és esedezéseit bemutatván annak, aki őtet megszabadíthatná a haláltól, meghallgattatott az ő becsületéért.” [Hbr 5,1-7]

IX | „És holott ugyan Isten fia volna, megtanulta azokból, amiket szenvedett, ez engedelmességet: és megáldoztatván, örök üdvösségnek oka lett minden ő neki engedőknek, hívattatván az Istentől Melkizedek rendje szerint való főpapnak. Kiről nekünk nagy és megmagyarázhatatlan beszédünk vagyon, mert erőtelenné lettetek a hallásra. Mert midőn mestereknek kellene lennetek az időért, ismét szűkölködtek, hogy taníttassatok, melyek legyenek az Isten beszéde kezdetének betűi: és olyakká lettetek, akiknek a tej szükséges, s nem a vastag eledel. Mert minden, aki részes a tejben, nem alkalmas az igazságnak beszédére: mert kisdéd. A tökéleteseké pedig a vastag eledel, azoké, akiknek a szokásból gyakoroltatott érzékenységük vagyon a jónak s a gonosznak megválasztására. Azokáért elhagyván a Krisztus tudománya kezdetének beszédét, a tökéletesekre menjünk, nem vetvén ismét fundamentumát a megholt cselekedetekből való penitenciának és az Istenben való hitnek, a keresztségek tudományának, a kezek felvetésének is, és a holtak feltámadásának, és az örök ítéletnek. És megcselekedjék azt, ha Isten engedi.” [Hbr 5,8-14; 6,1-3]

Nagyszombat

I. NOKTURNUS

A siralmak könyvéből

I | „ALEF Mint homályosodott meg az arany, elváltozott az igen jó szín, elhányattattak a szent helynek kövei, minden utcának kezdetein.

BÉT Sionnak dicsőséges fiai, és akik tiszta aranyba öltöztek, miképpen hasonlítottak a cserépedényekhez, a fazekas kezei csinálmányához?

GIMEL De még a boszorkányok is felfedték emlőjüket, szoptatták az ő kölyküket: az én népem leánya kegyetlen, mint a struccmadár a pusztában.

DÁLET A szopónak nyelve az ínyéhez ragadott szomjúságban: kegyeret kértek a kisdédek, és nem vala, aki szegdelne nekik.” [Lam 4,1-3]

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg a te Uradhoz, Istenedhez!

II | „HÉ Akik gyönyörűségesen esznek vala, elvesztek az utakon: akik selyemben neveltetnek vala, a ganéjukat ölelgették.

VÁV És nagyobbá lett az én népem hamissága a sodomaiak bűnénél, mely felfordított egy szempillantásban, és nem fogtak ahhoz kézzel.

ZÁJIN Fehérebbek valának az ő nazarénusai a hónál, fényesebbek a tejnél, pirosabbak a régi elefántcsontnál, szebbek a zafírnál.

CHET Feketébbé lett a holt szénnél az ő orcájuk, és meg nem ismer-tettenek az utcákon: az ő bőrük csontjukhoz ragadott, elszáradott, és lett, mint a fa.” [Lam 4,5–8]

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg a te Uradhoz, Istenedhez!

III | „Emlékezzél meg, Uram, mi történt rajtunk! Tekintsd meg és lásd meg gyalázatunkat. A mi örökségünk idegenekre szállott, a mi házaink a kívülvalókra. Árvákká lettünk atya nélkül, az anyáink mint az özvegyek. Vizünket pénzen ittuk, fáinkat áron vettük. Nyakunkon fogva vonattattunk, a megfáradtaknak nem adatott nyugalom. Egyiptomnak nyújtottuk kezünket, és az asszíroknak, hogy megelégtetnének kenyérrel. Az atyáink vétkeztek, és nincsenek: és mi viseltük az ő hamisságukat. A szolgák uralkodtak rajtunk, nem volt, aki megszabadítana azoknak kezéből. Életünk veszedelmével hozzunk vala magunknak kenyeret, a fegyver miatt a pusztában.

A mi bőrünk, mint a kemence, megégett az éhségnek háborúi miatt. Az asszonyokat Sionban megalázták, és a szüzeket a Júda városaiban. A fejedelmek kézzel akasztattak fel, a vének orcáját nem becsülték. Az ifjakkal szemtelenül éltek, és a gyermekek a fa miatt elestek. A vének elfogytak a kapukról, az ifjak az énekesek seregéből. Elfogyott a mi szívünknek öröme, siralomra változott a mi éneklő seregünk. Elesett a mi fejünk koronája. Jaj nekünk, mert vétkeztünk!

Azokáért szomorúvá lett a mi szívünk, azért homályosodtak meg a szemeink. A Sion hegyéért, mivelhogy elveszett, a rókák jártak azon. Te pedig, Uram, örökké megmaradsz, a te királyi széked nemzetségről nemzetségre. Miért feledkezel el rólunk mindörökké? Elhagysz-e minket a napoknak sokaságáig? Téríts hozzád minket, Uram, és megtérünk, újítsd meg a mi napjainkat, amint eleitől fogva. De elvetvén megvetettél minket, fölötte igen megharagudtál ellenünk.”

[Lam 5,1–22]

II. NOKTURNUS

Szt. Ágoston beszédéből (Ps 63)

IV | Azon ármánykodva tehát, amit az igaz ellen kiterveltek, méltán távolodtak el az igazságosságtól; és minél inkább eltértek az igazságosságtól, annál jobban belefáradtak ármánykodásaikba, fondorkodván. Lám, miként ügyeltek az ártatlanságra! Mikor maga Júdás is megbánta, hogy elárulta a Krisztust, eléjük vetette a pénzt, amelyet adtak; ők nem akarták azt a templom pénztárába tenni, és mondták: „Nem szabad azokat a templom pénze közé vetni, mert vér ára!” [Mt 27,6] Mi a templom pénztára? Isten pénzes szekrénye, ahová összegyűjtötték azt, amit Isten szolgáinak szükségletére beadtak. Ó ember, inkább a te szíved legyen Isten pénzes szekrénye, ott lakjék az Isten gazdagsága, ott legyen az Isten érdeme: a lelked, amely Isten képmását bírja! Mivel pedig mindezek így állnak, micsoda színlelt ártatlanság az ilyen, hogy a pénzt ne engedjék a pénzes szekrénybe, magát a vért viszont beengedjék a lelkiismeretükbe? De mi történt velük? „A fondorkodók belefáradtak az ármánykodásba.” Miért? Mert azt mondták: „Ki lát minket?” Azaz, hogy senki sem látja őket. Ezt mondták, ezt gondolták magukban, hogy őket senki sem látja.

V | Mi jön tehát ezután? „Az ember a mély szívhez járul, és fölmagasztaltatik az Isten.” Ők azt mondták: „Ki lát minket?” „Elfáradtak ármánykodásukban, fondorkodván”, a gonosz tervekben. Odajárult az ember ezekhez a tervekhez, elszenvetde az ember, hogy elfogják. Mert nem fogták volna el, ha nem lett volna ember, vagy látták volna meg, ha nem lett volna ember. Odament tehát az ember azokhoz a szenvedésekhez, amelyek benne mit sem értek volna, ha nem ember lett volna. De ha ő nem ember lett volna, nem szabadult volna meg az ember.

Odament az ember a mély szívhez, azaz a titkos szívhez, az elrejtett szívhez, eleje vetvén az emberi tekinteteknek az embert, megőrizvén belül az Istent, eltitkolván [isteni] alakját, amelyben egyenlő az Atyával, és felajánlván a szolga alakját, amelynél fogva kisebb az Atyánál. Ő maga mondta ugyanis mindkettőt. De más dolog az Isten alakjából, más dolog a szolga alakjából. Az Isten alakjából mondta: [„Én és az Atya egy vagyunk.” [Io 10,30] A szolga alakjából mondta,] hogy „az Atya nagyobb nálamnál” [Io 14,29].

[Miért az Isten alakjából való ez: „Én és az Atya egy vagyunk”? Mert „Isten alakjában lévén, nem tartotta ragadománynak, hogy Istennel egyenlő” (Phlp 2,6).] Miért a szolga alakjából való ez, hogy „az Atya nagyobb énnálam”? Mert „őmagát kiüresítette, szolgálai formát vévén fel” [Phlp 2,7]. Odament az ember a mély szívhez, és fölmagasztaltatik az Isten. [Megöletik az ember, és fölmagasztaltatik az Isten.] Mert hogy megöletett, emberi gyengeségből történt; hogy föltámadott és fölment, isteni erőből [cf. 2Cor 13,4]. Odamegy az ember a mély szívhez, a titkos szívhez, az elrejtett szívhez, nem mutatván meg, hogy mit tud, nem mutatván meg, hogy kicsoda ő. Azok teljesnek vélvén azt, ami látszott, megölik az embert a mély szívben, és fölmagasztaltatik az Isten az isteni szívben. Mert az ő felségének hatalmától magasztaltatott föl. És hová magasztaltatott föl? Ahonnan nem távozott el megalázottan sem.

VI | „Az ember a mély szívhez járul, és fölmagasztaltatik az Isten.” Ezért figyeljete, testvéreim, az ember szívének mélyére. Melyik emberére? „Sion édesanya, mondja az ember; és ember született benne, és maga alapította azt a Fölséges.” [Ps 86,5] Magában abban a városban lett emberré, amelyet maga ugyanaz a Fölséges alapított, aki abban emberré lett. Odajárult tehát az ember a mély szívhez. Tekintsd az embert a szíve mélyén. [Lásd meg, amennyire csak tudod, ha tudod, Istent is a szív mélyén. Odajárult az ember.] Azért is, mert Isten volt; azért is, mert szándékosan készült szenvedni; azért is, mert példát akart adni a betegeknek; azért is, mert semmit nem tudtak tenni vele azok, akik dühösködtek ellene, mint szenvedni készülő Úrral, hanem csak az emberben, hanem csak a testben.

Mi jön ezután? „A kisdedek nyilai sebesítették meg őket.” Hol van az a dühösség? Hol van az oroszlán ordítása, az üvöltő népé, amely kiáltja: „Feszítsd meg, feszítsd meg”? [Cf. Io 19,6] Hol vannak az íjat feszítők cselvetései? Hát nem kisdedek nyilai lettek az ő sebesítésük? Tudjátok, hogy csinálnak maguknak nádból nyilakat a kisdedek? Mire lőnek, vagy miért lőnek? Milyen a kezük, vagy milyen a fegyverük? Milyenek az íjaik, milyenek a tagjaik? Kisdedek nyilai lettek az ő sebesítésük, „és nyelveik megerőtlenedtek önmaguk ellen”. Élesítsék most nyelveiket, mint a kardot, erősítsék meg maguknak a gonosz beszédet. Méltán erősítették meg maguknak, hiszen nyelveik megerőtlenedtek önmaguk ellen. Vajon lehettek volna-e erősek az Istennel

szemben? „A gonoszság önmaga ellen hazudott.” [Ps 26,12] „*Nyelveik megerőtlenedtek önmaguk ellen.*” Íme, föltámadt az Úr, aki megöletett.

III. NOKTURNUS

A zsidókhoz írt levélből

VII | „A Krisztus pedig, a következendő jóknak főpapja előállván, nagyobb és tökéletesebb sátor által, mely nem kézzel csináltatott, az- az nem efféle alkotmányú, sem a bakok vagy borjúk vére által, hanem a tulajdon maga vére által ment be egyszer a szent helybe, örök váltságot találván. Mert ha a bakok s a tulkok vére és az üszőnek elhintett hamva a tisztátalanokat megszenteli a testnek tisztulására, mennyivel inkább a Krisztus vére, ki a Szentlélek által önnönmagát ártatlan lévén az Istennek áldozta, megtisztítja lelkiismeretünket a megholt cselekedetekből, az élő Istennek szolgálatjára? És ezért az új testamentumnak közbenjárója, hogy a halál által azoknak a bűnöknek a váltságáért, melyek az előbbi testamentum alatt voltak, a hivatalsok az örökké való örökségnek ígéretét elvegyék.” [Hbr 9,11-15]

VIII | „Mert ahol testamentum vagy, szükség közbevettetni a testamentumtevő halálának. Mert a testamentum a halál által erősítetik meg, különben nem erős, valamíg a testamentumtevő él. Innét vagy, hogy az első sem szenteltetett ugyan meg vér nélkül. Mert Mózes elolvasván a törvénynek minden parancsolatját az egész népnek, vevén a borjak s a bakok vérét, vízzel és veres gyapjával és izsóppal magát is a könyvet, s az egész népet is meghinté, mondván: »Ez a testamentumnak vére, melyet néktek az Isten parancsolt.«

A sátort is s a szolgálatnak minden edényeit hasonlóképpen, vérrel hinté meg. És majd mindenek vérrel tisztíttatnak meg a törvény szerint, és vérontás nélkül nem léssen a bocsánat. Szükség azért ugyan, hogy a menyeeieknek példájuk ezekkel tisztuljanak meg, őmaguk pedig a menyeeiek ezeknél jobb áldozatokkal. Mert nem a kézzel csináltatott szent helyre ment be a Jézus, a valóságosoknak példájába, hanem ugyan mennybe, hogy jelen legyen most az Isten orcája előtt miérettünk. Sem hogy gyakorta áldozza magát, amint a főpap minden esztendőben bemegy a szent helyre idegen vérrel, mert egyéb-

ként szükség lett volna neki gyakorta szenvedni világ kezdeteitől fogva. [Hbr 9,16–26]

IX | „Mert a törvény, árnyéka lévén a következendő jóknak, nem valóságos ábrázatja a dolgoknak, ugyanazon áldozatokkal, melyeket mindenik esztendőben szüntelen áldoznak, soha a hozzájárulókat tökéletessé nem teheti, mert egyébként megszűntek volna az áldozattól. Azért, hogy az egyszer megtisztult áldozóknak lelkük ismeretét semmi bűn azután nem vádolta volna, de azokban mindenik esztendőben emlékezetei lészen a bűnöknek. Mert lehetetlen a tulkok és bakok vérével elvételni a bűnöket.

Azokáért e világra bejövén mond: »Áldozatot és ajándékot nem akartál, testet alkottál pedig nekem: a bűnökért való épenéző áldozatokat nem kedvelted. Akkor mondék: 'Ihol, jövök: a könyvnek kezdeteiben írva vagyon felőlem, hogy cselekedjem, Isten, a te akarodat.'« Odafele mondván, hogy az áldozatokat és ajándékokat és a bűnért való épenéző áldozatokat nem akartad, se nem kedvesek neked, amelyek a törvény szerint áldoztatnak; akkor mondék: ihol jövök, hogy cselekedjem, Isten, a te akarodat: elveszi az elsőt, hogy a következőt állassa. Amely akaratban megszenteltettünk a Jézus Krisztus testének egyszer lett áldozatjával.” [Hbr 10,1–10]

Húsvét

Nagy Szt. Gergely pápa homíliája

Márk szerint ▪ Azon időben. „Mária Magdolna, és Mária, a Jakab anyja és Salóme keneteket vásárlának, hogy elmenvén megkennék Jézust. És igen reggel, a szombat első napján, a koporsóhoz menének, már a nap felkelve.” ▪ És a többi. [Mc 16,1–7]

I | Hallottátok, szerelmes atyámfiai, hogy a szent asszonyok, akik az Urat követték, kenetekkel jöttek a sírhoz, és annak, kit éltében szerettek, kedves igyekezettel még holtában is szolgálnak. De a dolog, amelyet ők megcselekedtek, a szent Egyházban olyasmit jelez, amit nekünk kell megcselekednünk. Mert úgy szükséges, hogy hallgas-

suk, amik történtek, de eszünkbe vegyük azokat is, amiket az ő követésük nyomán kell tennünk. És mi tehát, akik abban hiszünk, aki megholt, ha az erények illatától megerősödve a jócselekedetek szándékával keressük az Urat, az ő sírjához valóban kenetekkel jövünk.

Azok az asszonyok látják pedig az angyalokat, akik kenetekkel jöttek, mivel bizonyosan épp azok a lelkek tekintenek a mennyei polgárookra, akiket szent vágyakozás visz az Úrhoz az erények illataival. Ámde figyelmeznünk kell arra, vajon mit jelenthet, hogy a jobb oldalon látták ülni az anglyalt. Mert mi lenne a bal oldalon, ha nem a jelenvaló élet? És ugyan mit jelölhet a jobb oldal, ha nem az örökkévaló életet? Ezért van írva: „Az ő bal keze a fejem alatt, és a jobb keze megölel engem” [cf. Ct 2,6; 8,3].

Mivel tehát a mi Megváltónk már általment a jelenvaló élet romlásán, helyénvaló, hogy az angyal, aki az örökkévaló életet jött hírül adni, a jobb oldalon ült. És illő, hogy hosszú fehér ruhában jelent meg az, aki a mi ünnepünk örömét hozta hírül. Az öltözet fehérsége ugyanis a mi ünnepünk ragyogását hirdeti. A miénknek mondjuk, avagy az övének? Hogy még igazabbul szóljunk, mondjuk inkább a miénknek is és az övének is. Mert a mi Megváltónknak ama föltámadása a mi ünnepünk volt, mivel minket a halhatatlanságra vezetett, de egyben az angyalok ünnepévé is lett, mivel a mennyiekhez való meghívatusunk által az ő számukat is betöltötte.

Tehát mind a mi ünnepünkön, mind az övéen jelent meg fehér ruhában az angyal, mert míg mi az Úr föltámadása által a föntiekhez vezettetünk, a mennyei hazának fogyatkozásai helyreállítatnak. De halljuk meg, mit mond az odaérkező asszonyoknak: „*Ne féljete!*” Mintha azt mondaná nyíltan: „Féljenek azok, akik nem kedvelik az égi polgárok eljövételét, rettegenek, akik a testi vágyak súlya alatt már nem is remélhetik, hogy egykor az ő társaságukhoz tartozhatnak. Ti pedig miért rettegtetek, ha égi polgártársaitokat látjátok?” Ezért mondja Máté is, midőn az angyal megjelenését írja le: „Az ő tekintete pedig vala, mint a villámlás, és a ruhája, mint a hó.” [Mt 28,3] Mert a villámlásban a félelem rettenete, a hóban pedig a fehérség nyájassága találtatik.

✠. Te pedig, Urunk, irgalmazz nekünk!

II | Mivel a mindenható Isten valóban rettenetes a bűnösökhöz és nyájás az igazakhoz, helyénvaló, hogy az angyal, az ő föltámadásá-

nak tanúja orcáját tekintve villámlásban, ruházatát tekintve fehérségben mutatkozik, hogy magával az ő kinézetével rettentse el a hitványakat, és ölelje körül az istenfélőket. Ezért helyénvaló, hogy a sivatagon keresztül vándorló nép előtt éjszaka tűzoszlop, nappal felhőoszlop haladt. Mivel a tűzben lakik a rettenet, a felhőben pedig a látsást kímélő enyhület. Mert nappalon az igaz, éjszakán a bűnös ember életét értjük. Ezért mondja Pál a megtért bűnösöknek: „Mert valaha sötétség valátok, most pedig világosság az Úrban.” [Eph 5,8] Nappal tehát az oszlop felhőn keresztül, és éjjel tűzön keresztül mutatkozott, mert a mindenható Isten nyájas lesz majd az igazakhoz, és rettenetes a bűnösökhöz. Ezeket az ítéletkor eljőve enyhe szelídségével öleli körül, amazokat pedig az igazságosság szigorával rettentti el.

De halljuk meg immár, mit mond az angyal! *„A názáreti Jézust keressitek?”* A 'Jézus' név latinul 'szabadító'-t, vagyis „Üdvözítőt” jelent. De valójában sokakat hívhattak Jézusnak, nem lényegük, csupán nevük szerint. Ezért fűzi hozzá származási helyét is, hogy nyilvánvalóvá legyen, melyik Jézusról van szó: a „názáreti” [Jézust]. És mindjárt hozzáteszi azt is, ami vele megesett: *„a megfeszítettet”*. Majd úgy mond: *„Feltámadott, nincs itt.”* Az, hogy *„nincs itt”*, az ő testének jelenlétéről mondatik róla, aki fölségének jelenlétét tekintve soha nem is volt távol. *„De menjetek el, mondjátok meg a tanítványainak és Péternek, hogy eléteket veszi Galileában.”*

Meg kell kérdeznünk, hogy megemlítván a tanítványokat, miért épp Pétert jelöli meg név szerint. De ha az angyal őt, aki mesterét megtagadta, nem nevezte volna meg név szerint, Péter nem is merészelt volna a tanítványok közé menni. Nevén hívatatik tehát, hogy tagadása miatt kétségbe ne essék. Ebben a dologban azt kell megvizsgálnunk, hogy a mindenható Isten miért engedte, hogy ő, kit az egész Egyház előjárójául rendelt, egy szolgáló hangjától megrettenjen, és Őt magát megtagadja. Nyilvánvalóan tudjuk, hogy nagy és isteni kegyesség elrendezéséből történt, hogy ő, aki az Egyház jövőendő pásztora volt, önnön vétkén tanulta meg, hogy mennyire kell másokon könyörölnie.

Először tehát Pétert saját magának mutatta meg, és csak aztán rendelte másoknak, hogy önnön gyöngeségéből ismerje föl, mennyire irgalmasan kell mások gyöngeségeit elviselnie. Mert helyesen mondatik a mi Megváltónkról: *„Eléteket veszi Galileában, ott meglátjátok őtet, amint mondom néktek.”* Galileán ugyanis az „átlépés” megtétele ér-

tendő. Mert a mi Megváltónk már a szenvedésből a föltámadásra, halottaiból az életre, kínzatságból a dicsőségre, romlásból a romolhatatlanságba lépett. És a föltámadás után Galileában először a tanítványok látják őt, mert az ő föltámadásának dicsőségét mi csak akkor látjuk meg majd boldogan, ha a bűnökből az erények magasára lépünk. Aki tehát a sírnál hirdettetik, az „átlépésben” mutatkozik meg, mert az, aki a test meghalasztásában megmutatja magát, a lélek „átlépésében” válik láthatóvá.

✠. Te pedig, Urunk, irgalmazz nekünk!

III | Ezeket futottuk át, szerelmes atyámfiain, e nap nagy ünnepe miatt az evangéliumi olvasmány magyarázata után, de úgy tetszik, hogy ugyanerről az ünnepről kissé részletesebben is szóljunk. Mert két élet volt, melyek közül az elsőt ismerjük, a másodikat nem ismerjük. Az első ugyanis halandó, a második halhatatlan. Az első a romlásé, a második a romolhatatlanságé. Az első a halálé, a második a föltámadásé. De eljött Isten és az emberek közvetítője, az ember Krisztus Jézus, magára vette az elsőt, és megmutatta a másodikat. Az elsőt bevégezte halálával, a másodikat megmutatta föltámadásával. Ha tehát nekünk, akik a halandó életet ismerjük, megígérte volna a testnek föltámadását és azt mégsem mutatta volna meg, ki hinne akkor az ő ígéreteinek? Emberré lévén tehát megjelent testben, önnön akaratából meghalni méltóztatott. Föltámadott önnön hatalmából, és példájával mutatta meg, amit nekünk jutalmul ígért.

De valaki esetleg azt mondhatná: „Természetes, hogy föltámadt, mert, mivel Isten volt, nem tarthatta volna fogva a halál.” A mi tudatlanságunkat kiművelendő, gyöngeségünket megerősítendő, nem akarta tehát, hogy az ő föltámadásának példájával kelljen beérnünk. Ő abban az időben egyedül halt meg, és mégsem egyedül támadt föl. Mert írva van: „Sok szentek testei, kik elaludtak vala, feltámadának.” [Mt 27,52] Valamennyi bizonyító ok tehát, amely hazugságra utalt volna, eltávoztatott. Mert nehogy, amiért a saját testében mutatkozott meg az Istenember, valaki azt mondja: „az ember nem bizakodhat maga felől”, íme, megtudjuk, hogy az Istennel együtt emberek is föltámadtak, akik – ez nem lehet kétséges – tisztán emberi természettel bírtak.

Ha tehát a mi Megváltónk testének tagjai vagyunk, merjük elővételezni magunkról azt, amiről nyilvánvaló, hogy a fővel megtörtént.

Ha fölöttébb meg is vetjük magunkat, remélnünk kell azt bennünk, az utolsó tagokban, amit a fölsőbb tagokról hallottunk. Mert íme, visszatér az emlékezetbe, amit a gúnyolódó zsidók mondtak az Isten megfeszített Fiának: „Ha Izraelnek királya, szálljon le most a keresztről, és hiszünk néki!” [Mt 27,42] Aki, ha akkor leszállt volna a keresztről, nyilvánvalóan engedve a gúnyolódóknak, az engedelmesség érényét nekünk nem mutatta volna meg. De várt egy kicsinyég, eltúrta a gyalázatot, elviselte a csúfolódást, megőrizte a türelmet, későbbre halasztotta, hogy csodálják őt. És aki a keresztről leszállni nem akart, a sírból föltámadott. Többet ért a halált föltámadással rombolni le, mint az életet a keresztről való leszállással őrizni meg. De amikor a zsidók észrevették, hogy nem száll le az ő gúnyolódásaikra, amikor látták őt meghalni, úgy hitték, hogy legyőzték őt, örvendtek, hogy még nevét is mintegy eltörölték.

És íme, az ő neve az egész világon épp az ő halála által terjedt el, amelyről a hitetlen sereg úgy hitte, hogy eltörölte azt, és akinek megölésén örvendezett, annak halálát már bánta, mert fölismerte, hogy a kínzás által jutott az ő dicsőségébe. Mert az ő tetteit jól példázza a Bírák könyvében Sámson, akinek érkezését, midőn a filiszteusok Gáza nevű városába ért, a filiszteusok tüstént fölfedezték, a várost hamar ostromzárral vették körül, és őrséget állítottak. Örvendeztek, hogy már elfogták Sámson, a nagyerejét [cf. Idc 16,1-2].

De hogy mit cselekedett Sámson, jól tudjuk. Az éj közepén kitépte a város kapuit, és fölhágott a hegy csúcsára [16,3]. Kit, szerelmes atyámfiai, kit, ha nem a mi Megváltónkat jelzi Sámson e tettben? Mit mutatna Gáza városa, ha nem a zsidók álnokságát? Akik, mikor azt hitték, hogy az Úr meghalt, és teste már a sírba helyeztetett, tüstént öröket állítottak, és örvendtek, hogy az, aki az élet szerzőjeként ragyogott, a pokol zárjaitól tartatik fogva, miként Sámson Gázában. Mert Sámson nemcsak hogy az éj közepén távozott, de még a kapukat is kitépte, mivel nyilvánvaló, hogy a mi Megváltónk, virradat előtt felkelvén, nem csupán szabadon jött ki a pokolból, de még a pokol zárjait is lerontotta.

Kitépte a kapukat, és fölhágott a hegy csúcsára, mivel föltámadásával szakította le a pokol zárjait, és fölmenetelével hatolt a mennyei országba. Az ő föltámadásának e dicsőségét, szerelmes atyámfiai, amely az előbb jel által mutatott, később pedig a cselekedetből lett nyilvánvalóvá, egész lelkünkkel szeressük, és az ő szeretetéért le-

gyünk készek meghalni! Íme, a mi Teremtőnk föltámadásában az ő szolgálóit, az angyalokat, a mi polgártársainknak ismerjük meg. E polgárok népes ünnepére siessünk tehát, ezekkel, ha színről színre még nem is tudunk, lelki vágyakozásban egyesüljünk! Lépjünk át a bűnöktől az erényekhez, hogy a mi Megváltónkat Galileában meglátni méltónak találtsunk!

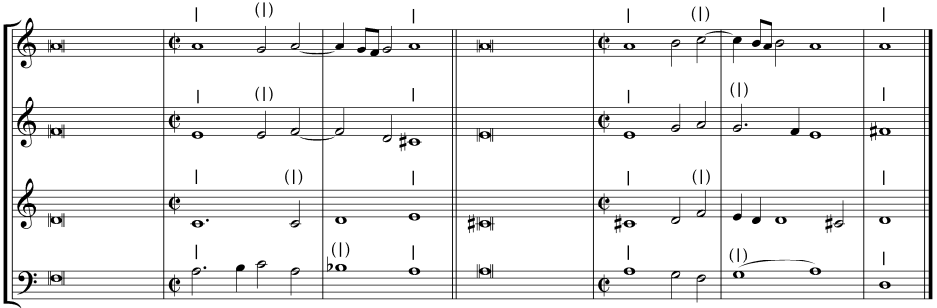
Segítse a mindenható Isten életre a mi vágyakozásunkat, aki éretünk az ő egyszülött Fiát halálra adta, aki vele él és uralkodik, a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké! Ámen.

✠. Te pedig, Urunk, irgalmazz nekünk!

Miserére-zsoltár (50.)

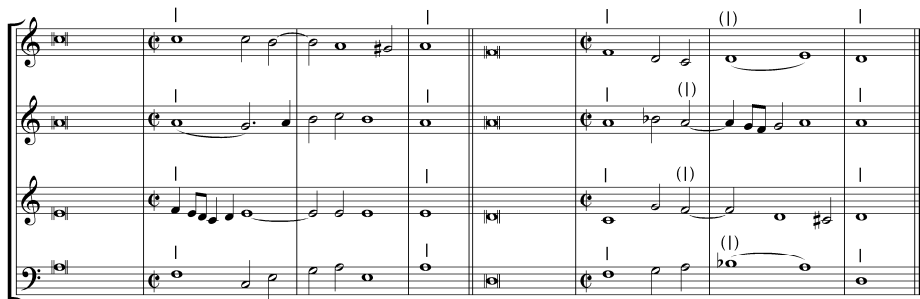
Costanzo Porta-tónuson

1. Miserére mei, /De/us, * secúndum magnam misericórdiam /tu/am!
5. Tibi soli peccávi, et malum coram te /fe/ci, * ut iustificéris in sermónibus tuis,
et vincas, cum iudi/cá/ris.
9. Audítui meo dabis gáudium et læ/tí/ti/am, * et exsultábunt ossa humili/á/ta.
13. Redde mihi lætítiam salutáris /tu/i, * et spírítu principáli con/fír/ma /me!
17. Quóniam, si voluísse sacrificium, dedissem /ú/ti/que, * holocáustis non delec/tá/be/ris.

2. Et secúndum multitudínem miseratiónum tuárum * dele iniquitátem **meam**!
6. Ecce enim, in iniquitátib**us** concéptus sum, * et in peccátis concépit me *mater mea*.
10. Avérte fáciem tuam a peccátis **meis**, * et omnes iniquitátes *meas* dele!
14. Docébo iníquos **vías tuas**, * et ímpii ad te *converténtur*.
18. Sacrificium Deo spírítus contribulátus, * cor contrítum et humiliátum, Deus, *non despícies*.

3. Amplius lava me ab iniquitâte /me/a, * et a peccâto meo /mun/da me!

7. Ecce enim, veritatem dile/xi/sti, * incêrta et occûlta sapiëntiæ tuæ manifestâsti /mi/hi.

11. Cor mundum crea in me, /De/us, * et spîritum rectum ïnnova in viscêribus /me/is!

15. Lîbera me de sanguîbibus, Deus, Deus salûtis /me/æ, *
et exsultâbit lingua mea iustitiam /tu/am!

19. Benîgne fac, Dómine, in bona voluntâte tua /Si/on, * ut ædificéntur muri Ie/rú/sa/lem!

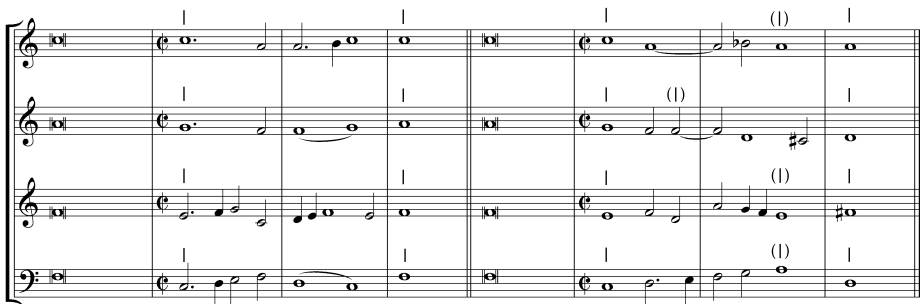

4. Quóniam iniquitâtem meam ego cognósko, * et peccátum meum contra me est semper.

8. Aspérges me hyssópo, **et mundábor**, * lavábis me, et super nivem **dealbábor**.

12. Ne proícias me a **facie tua**, * et spîritum sanctum tuum ne áuferas a me!

16. Dómine, lábia **mea apéries**, * et os meum annuntiábit **laudem tuam**.

20. Tunc acceptábis sacrificium iustitiæ, oblatiões et holo/cáu/sta, *
tunc impónent super altáre tuum /ví/tu/los.

Surrexit Christus hodie

(A)

This system consists of two staves in 6/8 time. The upper staff contains a melodic line with a key signature of one sharp (F#) and a final note on a whole rest. The lower staff contains a bass line with a key signature of one flat (Bb) and a final note on a whole rest.

Sur-ré-xit_ Christus hó-di - e, hu-má - no pro_ so-

This system continues the melody and bass line from the first system. The lyrics are written below the upper staff. The time signature remains 6/8.

lá-mi - ne, al - le - lú-ia, al - le - lú - ia. —

1.

This system continues the melody and bass line. The lyrics are written below the upper staff. A first ending bracket is placed over the final measure of the system. The time signature remains 6/8.

2. Al-

This system continues the melody and bass line. The lyrics are written below the upper staff. A second ending bracket is placed over the final measure of the system. The time signature remains 6/8.

2. mortem qui passus pridie,
misérismo pro hómine.
3. Mulíeres ad túmulum
dona ferunt arómatum,
4. quæréntes Iesum Dóminum,
qui est Salvátor hóminum,
5. album cernéntes ángelum,
annuntiántem gáudium:
6. „Mulíeres, o, trémulae,
in Galiléam pérgite,

7. discípulis hoc dícite,
quod surrexit Rex glóriæ!”
8. Appáruit primo Matri,
post Magdalénæ dolénti;
9. Petro dehinc et céteris
appáruit apóstolis.
10. In hoc pascháli gáudio
benedicámus Dómino!
11. Glória tibi, Dómine,
qui surrexísti hódie!

(húsvét után: e morte)

12. Laudétur sancta Trínitas,
Deo dicámus grátias!

Az officium tenebrarum római és esztergomi szertartásrendje

Az *officium tenebrarum* vagy egyszerűen *tenebrae*, azaz a sajátos külsőségek közepette ünnepelt nagycsütörtöki, nagypénteki és nagyszombati matutínus egyike a liturgikus év legemlékezetesebb szertartásainak. Sajátos, az archaikumot szándékolt kopársággal vegyítő, ugyanakkor megragadó, drámai mozzanatokkal élénkített szertartásrendjét a latin rítusú egyházak közép- és újkori rubrikáskönyveinek szinte mindegyike közli kisebb vagy nagyobb részletességgel. E leírások természetesen föltételezik a máskor megszokott zsolozsmarend ismeretét, ahhoz képest csak az eltéréseket emelik ki.

Abban az időben, amikor az ünnepi matutínusokat székesegyházi környezetben már előző délutánra anticipálták, a sötét zsolozsma első különlegességének a sötétedés utáni kezdés számított. E napok nappali zsolozsmája a legtöbb rítusban nagycsütörtök vesperásától vagy kompletóriumától kezdve teljesen nélkülözi az éneket, csupán a matutínus tételei rendelkeznek saját dallammal. A ceremóniák teljesen visszafogottak: nincsenek megkülönböztetett öltözetek (csak a püspök visel palástot), gyertyavivők, tömjén, elmarad a máskor általános előintonálás. Szövegi szempontból hiányoznak a bevezető és a lezáró versek, abszolúciók, áldások, címek és konklúziók, mindenütt elmarad a doxológia. Böjti elemként jelenik meg ugyanakkor egyes hagyományokban a précesz kidolgozott változataként értelmezendő *Kyrie puerorum* és a bűnbánati zsoltár, amelyet csöndben mondanak, vagy *in directum* tónuson, esetleg a Rómában kialakult gyakorlat szerint több szövegben énekelnek el a zsolozsma végén (az 50. zsoltárt egyébként a szent háromnap minden egyes órája után elimádkozzák). Dallami sajátosságnak gregorián formában a lamentációk és verzikulusok egyedi dallamát tekinthetjük, de közismert, hogy mennyire ihletően hatott e napok responzórium- és lamentációsorozata a reneszánsz és a barokk kor zeneszerzőire is.

A szoros értelemben vett római, azaz a kuriális (ún. tridenti) rítus szabályozását a sötét zsolozsmára vonatkozóan az először 1600-ban kiadott *Caeremoniale Episcoporum* tartalmazza, föltételezve, hogy a teljes, ünnepélyes formát ekkor már leginkább székesegyházaktól várhatjuk csak el. Az alábbiakban ennek vonatkozó fejezetét adjuk közre magyar fordításban, majd a XX. századi pontosításokat, változtatásokat foglaljuk össze. Végül a középkori 0 magyar hagyomány ezektől eltérő sajátosságaira térünk ki.

A SÖTÉT ZSOLOZSMÁRÓL A NAGYHÉT SZERDÁJÁN, CSÜTÖRTÖKJÉN ÉS PÉNTEKJÉN

[*Caeremoniale Episcoporum iussu Clementis VIII. Pont. Max. novissime reformatum. Omnibus Ecclesiis, praecipue autem Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis, perutile, ac necessarium. Ex typographia linguarum externarum, Roma 1600. Lib. II. Cap. XXII. = Achille Maria TRIACCA – Manlio SODI: Caeremoniale Episcoporum. Editio princeps. (1600). Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2000. (Monumenta Liturgica Concilii Tridentini 4) 230–234.]*

1. Virágvasárnap után semmi olyan ünnepi szertartás nincs, amely magyarázatra szorulna, egészen a sötét zsolozsmáig. Mert jöllehet kedden és szerdán ünnepélyes misét szokás tartani, és ezeken elénekeltetik a mi Urunk kínszenvedése, ugyanolyan módon kell mindent végezni, mint ahogyan más köznapokon főtebb kifejtettük a püspök jelenlétében vagy távollétében.

2. A passiót pedig úgy kell énekelni, amint a megelőző vasárnapnál jeleztük, mind ami a szolgálattevők öltözetét, mind ami számukat, mind ami a többi szertartási elemet illeti.

3. Szerdán viszont huszonegy órákor vagy ahhoz közel a püspök palástban a templomba megy a kanonokok kíséretében, és belépve a templomba, befedi fejét a palást csuklyájával; ha érsek, akkor ne vigyenek előtte keresztet e három nap matutínumai alatt.

4. A templom, az emelvény, az oltár és a püspöki szék maradhatnak földíszítve, amint a megelőző vasárnapon voltak, vagy annál kissé egyszerűbben, és a leckeoldalon állítsanak föl egy háromszögletű gyertyatartót, amely tizenöt közönséges, kb. egy font súlyú méhviasz gyertya elhelyezésére alkalmas. Ezeket kevésbé a püspök megérkezése előtt gyűjtják meg az oltár gyertyáival együtt, amelyek ugyanolyan közönséges méhviaszból készüljenek.

5. A püspök, miután elmondta a szokásos imádságokat, menjen a székéhez úgy, hogy közben saját maga húzza palástja végét a földön, és ne segédkezzék neki egyetlen kanonok sem, hanem csak néhány káplán álljon körülötte karingben. Ha pedig jobban tetszenék neki, hogy a karba menjen a kanonokok közé, dicséretes volna.

6. Miután a püspök rövid ideig pihent a maga székében, fölkel, és vele együtt mindenki, és fedetlen fejjel végigmondja az oltár felé fordulva a *Pater noster*-t, az *Ave Maria*-t és a *Credo*-t. Ezután saját maga visszahúzza fejére a csuklyát, és így áll, míg az ő biccentésére a kar nem énekl el a *Zelus domus tuae* antifónát, amelynek végeztével és a zoltár elkezdése után leül, és a káplánok eligazítják a palástja rojtjait. Ugyanígy a kanonokok és mindenki más is leül.

7. Az egyes zoltárok végén a szertartó vagy valamelyik káplán a köteles tiszteletadások után egy alkalmas eszközzel a kezében odamegy a triangulumhoz, és eloltja az evangéliumoldalon lévő, szélső gyertyát. A következő zoltár végén egy másikat olt el a másik oldalon, és így tovább, fölváltva a két oldalon, eloltja minden nokturnus és a laudes egyes zoltárai után az egyes gyertyákat.

8. A nokturnusok harmadik antifónájának befejeztével és a verzikulust követően a püspök fölkel, leveszi a csuklyát, és a válasz eléneklése után csöndben elmondja a *Pater noster*-t, mint főtebb. Ezután befedi a fejét, leül, és vele együtt mindenki.

9. Akkor a kántorok a köteles tiszteletadásokkal az oltár és a püspök felé odamennek a kórus közepén vagy az adott templom szokása szerinti helyen előkészített olvasóállványhoz, ott eléneklik a Síralmakat, és utánuk ugyancsak az oltár és a püspök felé elvégzett tiszteletadással távoznak.

10. A második és a harmadik nokturnus olvasmányait vagy ugyanígy kántorok vagy kanonokok énekl a templom szokása szerint, a fiatalabbaktól elkezdve, és mindenki csak egyet.

11. A *Benedictus*-ra a püspök fölkel és leveszi a csuklyát, és fölkel vele együtt mindenki. Míg énekl az *Ut sine timore* verset, a szertartó vagy valamely káplán egy megfelelő eszközzel eloltja az egyes versek után az oltár minden gyertyáját, fölváltva a két oldalon, az evangéliumoldaltól kezdve, és vele együtt minden más világítóeszközt is el kell oltani, kivéve az Oltáriszentség előtt.

12. Amikor ismétlik a Benedictus-antifónát, a szertartó vagy valamelyik káplán leveszi a triangulum csúcsáról az egyetlen, még égő gyertyát, és anélkül, hogy eloltaná, magasra emeli az oltár leckeoldalán, majd amikor elkezdődik a *Christus factus est pro nobis*, elrejtí az oltár mögött vagy más módon.

13. Eközben a püspök föláll a székeből, letérdel az oltár előtt előkészített térdeplőre, és vele együtt letérdel mindenki. A kar erre mindjárt elkezd csöndben a *Pater noster*-t, majd a *Miserere* zsoltárt megzenésítve vagy fájdalmas hangon elmondva.

14. Ennek végeztével a püspök térden állva és fejét kissé meghajtva vagy a könyvből, vagy emlékeztetből fennhangon elmondja a *Respice quaesumus* stb. könyörgést a *Qui tecum zárlatig*, amelyet csöndben mond.

15. A könyörgés után a szertartó a zsámolyát vagy a könyvét rövid ideig ütögetve zajt kelt, és ugyanezt teszik a többiek, míg a szertartó az addig elrejtett, égő gyertyát elő nem hozza közepre: ekkor mindnyájan abbahagyják a zörgést.

16. Ezután a püspök és mindnyájan fölállnak, és kivonulnak ugyanúgy és ugyanolyan sorrendben, ahogyan bejöttek.

17. Ugyanezt kell megtartani a két következő sötét matutínumban, azzal a különbséggel, hogy az oltárról, a püspöki székről, minden emelvényről és padlófelületről le kell venni a szötteket. A püspöki széken ugyanakkor maradhat egy párna, ha a püspök saját kényelmére úgy kívánja. És ügyelni kell arra, hogy a órát késői órában, azaz napnyugta után végezzék.

Módosítások, pontosítások

A *Caeremoniale Episcoporum* rendtartása a püspökre és klerikusi környezetére utaló részletek elhagyásával mindmáig a sötét szolozsmák mértékadó forrása maradt. Mégis az eredeti szöveg tekintélyét tiszteletben tartva, mintegy annak kommentárjaként számos rubricista szerző igyekezett választ adni olyan gyakorlati kérdésekre, amelyek a gyakorlatban fölmerülhetnek, de amelyeket a főforrás eldöntetlenül hagy. Hogy ezek a kommentárok szükségeseek, azt 2004 óta Magyarországon is tapasztalhattuk, ekkortól kezdve ugyanis a hagyományos szolozsmarítus fönntartására alakult Szent Mihály Laikus Káptalan minden évben elvégezte a nagycsütörtöki matutínumot, amely 2011-től kezdve a teljes triduum szolozsmájával egészült ki. A módosításokat, pontosításokat a római rítus „rendkívüli formájában” ma legelterjedtebb, angol nyelvű munkából kivonatoljuk: Adrian FORTESCUE — J. B. O’CONNEL — Alcuin REID OSB: *The Ceremonies of the Roman Rite Described*. Saint Michael’s Abbey Press, London 1917¹, 2003¹⁴.

Az 1951-től (*Ordo Hebdomadae Sanctae Instauratus*) bevezetett, így 1962-ben is érvényes szabályok szerint a órát nem szabad anticipálni, legfőljebb a székesegyházakban, amelyekben másnap reggel a krizmaszentelés miséje következne. A óra végén elmarad a zörgés és a *Miserere* zsoltár, és nincs kivonulás, hanem mindenki egyenként távozik (először a magasabb rangúak).

A reform hátterében a liturgikus megújulási mozgalom egyes irányzatainak az a törekvése húzódik meg, amely a római liturgiát meg kívánta foszta-

ni a középkori lelkület „gallikán csökevényeitől”, azaz mindenekelőtt a repetitív és mimetikus elemektől, amelyeket babonásnak vagy színpadiasnak bélyegzett. Ezek közé tartozott a feltámadást megelőző földrengést földidézni hivatott zörgés, illetve a siratóéneknek tekintett, lírai *Miserere* zsoltár.

A hora elővételezésének tilalmához az az egyébként dicséretes törekvés vezetett, hogy a zsolozsma órái újra szervesen kapcsolódjanak a megfelelő napszakokhoz. A túlzott következetesség azonban itt nem bizonyult szerencsésnek: mivel tavasszal még falusi környezetben is valószínűtlenül korai kezdés mellett lehetne csak biztosítani, hogy a sötét zsolozsma valóban sötét legyen, ma a reformokhoz alkalmazkodó templomokban a fényes nappal meggyújtott triangulumgyertyák kijózanító hatásával kell szembenéznünk. Ráadásul míg az esti szertartások a Krisztussal való együtt virrasztás hatását keltik és némi áldozat árán összeegyeztethetők a munkanapok ritmusával, addig a reggel énekelt matutíniumok csak klerikusok és kivételezett világiak számára megközelíthetők.

Bár paramentumokat e zsolozsmákon alig használnak, a nagycsütörtöki matutíniumon még lehet az oltáron antependium (oltárelő), a celebráns előtt szöveggel letakart olvasóállvány és a püspökön palást. Ezek viola színűek.

A bevonulás sorrendje: a szertartó, a celebránsnak segédkező ministráns, a két korátor, az officiáns, majd a teljes kar ereszkedő rangsorban. A kivonulás ugyanígy történik, de előbb a szigorú értelemben vett asszisztencia távozik, majd a kar többi tagja vonul ki, a bevonuláshoz képest fordított sorrendben. Nem szolgálnak akolitások, sem tömjénvivő, ennek megfelelően nincs gyertya be- és kivonulásra, a kilencedik olvasmányra és a könyörgésre (a capitulum eleve elmarad), és nincs tömjénezés a *Benedictus* alatt.

Orgonakiséret az újabb szabályok szerint nem lehetséges, de nagycsütörtökön, „a harangok Rómába menetele előtt” mind ez, mind a hangszerkísérettel énekelt műzene szokásban volt. Az antifónákat nem előintonálják: mindegyiket a korátorok kezdik a saját helyükről vagy a plánus közepéről, a kar folytatja az antifónát, majd ismét a korátorok kezdik a zsoltárt, és a két félkar zsoltáronként felváltva folytatja. Ha a plánus közepéről intonálják az antifónákat felváltva, akkor az esedékes korátor ülőhelyével szemközti félkar kezdi a zsoltár második félversét.

A szertartó a máskor is szokásos módon a fölolvások balján áll, égő gyertyával a kezében. A verzikulusokat a korátorok éneklik ketten, középről. Az officiáns, ha nem püspök, nem visel palástot, rendes helye a karban van, az első helyen. Ilyenkor – szemben az egyébkénti előírással – nem ő olvassa a kilencedik olvasmányt. E szabályok nagy része alkalmazandó az *officium tenebrarum* mintáját sok tekintetben követő halotti virrasztásokra is.

Esztergomi sajátosságok: a Kyrie puerorum és a processzió

Az esztergomi rítus a székesegyházi és szerzetesrendi hagyományok többségével összhangban nem ismer néhány római sajátosságot, így a siralmas hangon elénekelt *Miserere* zsoltárt, a zörgést vagy a gyertya elrejtését, de nem is zárja ki ezek alkalmazását. Jellemző eleme viszont a római rítusból hiányzó *Kyrie puerorum*: a gyermekek Kyriéje a précesz helyén, majd a himnuszokkal kísért processzió. Az alábbi összefoglalás a magyar hagyomány számos forrásának egybehangzó tanúságára és azok logikus, gyakorlatias továbbgondolására épül. Összeállításakor igyekeztünk arra törekedni, hogy az esztergomi sajátosságok minél érthetőbben és harmonikusabban illeszkedjenek a főntebb közölt, római szertartásrendhez. A hivatkozott szereplők (*pueri*, *diaconi*, *sacerdotes*) a legkorábbi hangjelzett esztergomi breviárium rubrikáira utalnak, a gyakorlatban alkalmas személyekkel helyettesíthetők.

1. A *Traditor autem* antifóna visszatérése alatt a „pueri” kimennek középre, térdet hajtanak, fölállnak, majd letérdelnek a szentélylépcsőre. Amint az antifónának vége, elkezdik a *Kyrie*-ket. A gyertyaoltogató visszatérhet a helyére az oltár mögül, de az elrejtett gyertyát ott kell hagynia.

2. Szintén a *Traditor autem* antifóna visszatérése alatt a „diaconi” és a „sacerdotes” a „pueri”-t maguk elé engedve kimennek középre, térdet hajtanak, majd az előbbieket egy, a hajó leckeoldalán, az utóbbiak egy, az evangéliumoldalon épült mellékoltárhoz vonulnak, és annak lábazatára térdepelnek. A *Kyrie*-k után a „diaconi” éneklék a *Domine miserere* akklamációt, a „sacerdotes” pedig az ezt követő trópusokat.

3. A *Traditor autem* antifóna után a teljes kar többi tagja is letérdel a helyén, és a korátorok vezetésével onnan éneklék a „sacerdotes” után a *Christus Dominus* szavakat.

4. Az utolsó *Christus Dominus* alatt a szertartó és a két korátor fölállnak és a hajó közepére mennek, ahol megállnak az oltár felé fordulva: elől egymás mellett a két korátor, mögöttük középen a szertartó. Amint a *Kyrie puerorum* befejeződött, a korátorok intonálják a *Rex Christe factor omnium* himnuszt, amelyet a teljes kar folytat. Ennek minden egyes strófája után a „pueri” újra eléneklék a *Kyrie eleison* szavakat a *Kyrie puerorum* dallamával.

5. A kórusban, a szentélylépcsőn és a két mellékoltárnál ezalatt mindenki föláll. A celebráns beáll a szertartó és a két korátor közé, a többiek pedig az ülésrendnek megfelelően fősorakoznak két sorban. Miután így fölálltak, a szertartó jelére térdet hajtanak, majd befelé (mindenki a mellette álló felé) megfordulnak, és a himnuszt énekelve, a szertartó vezetésével a processzió kitűzött céljához (másik templomhoz, kápolnához, mellékoltárhoz) vonulnak. A hívek a kar után csatlakoznak a menethez.

6. A processzió céljához érve a celebráns letérdel az ott előkészített tér-deplőre, és körülötte ugyancsak letérdel mindenki. A celebráns a himnusz után elmondja prózában vagy in directum a *Miserere* (50.) zsoltárt [ezt válthatja ki római szokás szerint a többszólamú feldolgozás], csöndben a *Pater noster*-t (előtte *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison*), majd a *Respice quaesumus* könyörgést prózában, a konklúziót csöndben végezve el, *Amen* nélkül.

7. A könyörgés után a kar föláll és utat enged a szertartónak, aki elindul visszafelé. Követi a celebráns és a két korátor, utánuk a kar, majd a hívek. Mindjárt a fölállás után a korátorok intonálják a *Hymnum dicamus Domino* himnuszt, amelyet a kar visszafelé közösen énekel, a „pueri” strófánkénti *Kyrie*-ivel. A kórus közepére érve mindenki térdet hajt, és visszamegy a karban elfoglalt helyére, ahol állva marad.

8. A himnusz végeztével mindenki letérdel, a celebráns prózában vagy in directum elmondja a *Deus misereatur* (66.) zsoltárt [ennek szerepe elméletileg analóg az 50. zsoltáréval, így elképzelhető lenne polifon változatban is, de a római gyakorlat nem ismeri], csöndben a *Pater noster*-t (előtte a szokásos *Kyrie* stb.) és prózában, csöndes konklúzióval a *Respice quaesumus* könyörgést. Utána minden gyertyát eloltunk. A római és az esztergomi rend összehangolása esetén a gyertyaoltogató ekkor visszatér a szentélybe, a főoltár előtt térdet hajt, majd bemegy a főoltár mögé az égő gyertyáért, és folytatódik a *Caeremoniale Episcoporum* szerinti leírás a 15. ponttól.

Tartalomjegyzék

A KISEBB HÓRÁK RENDJE

Állandó részek	3
Príma	6
Tercia	8
Szexta	11
Nóna	13
Kompletórium	16

SÖTÉT ZSOLOZSMÁK (OFFICIA TENEBRARUM)

In Cena Domini	21
Kyrie puerorum	63
Processio	65
In Parasceve	69
In Magno Sabbato	110

HÚSVÉTI MATUTÍNUM	147
-------------------------	-----

FÜGGELÉK

Az olvasmányok fordítása	187
Miserére-zsoltár (50.) Porta-tónuson	207
<i>Surrexit Christus hodie</i>	209

UTÓSZÓ

<i>Az officium tenebrarum római és esztergomi szertartásrendje</i>	211
--	-----

Első kiadás, 2018. • Készült a budapesti Belvárosi Szent Mihály-templom hagyományos rítusú közössége számára. • A Földváry Miklós István által összeállított *Psalterium Strigoniense II. Pars diurnalis / Esztergomi zsoltároskönyv II. Diurnále* (Argumentum – ELTE BTK Latin Tanszék, Budapest 2014) és *Breviarium Strigoniense, Proprium de Tempore Passionis. Editio ad experimentum* (Argumentum – ELTE BTK Latin Tanszék, Budapest 2017) kiadványok, illetve ezek előzményei alapján szerkesztette: Varga Benjámin. Kottagrafika: Csonka Szabina Babett és Szaszovszky Ágnes. Az előszót és a kötet végén újraközölt tanulmányt írta: FMI. A tanulmány eredeti megjelenési adatai: „Zsolozsmarendek IV. Az officium tenebrarum római és esztergomi szertartásrendje”, *Magyar Egyházzene* XVIII (2010/2011) 159–164.